

lin kunta

JAKKUKYLÄN OSAYLEISKAAVA 2040

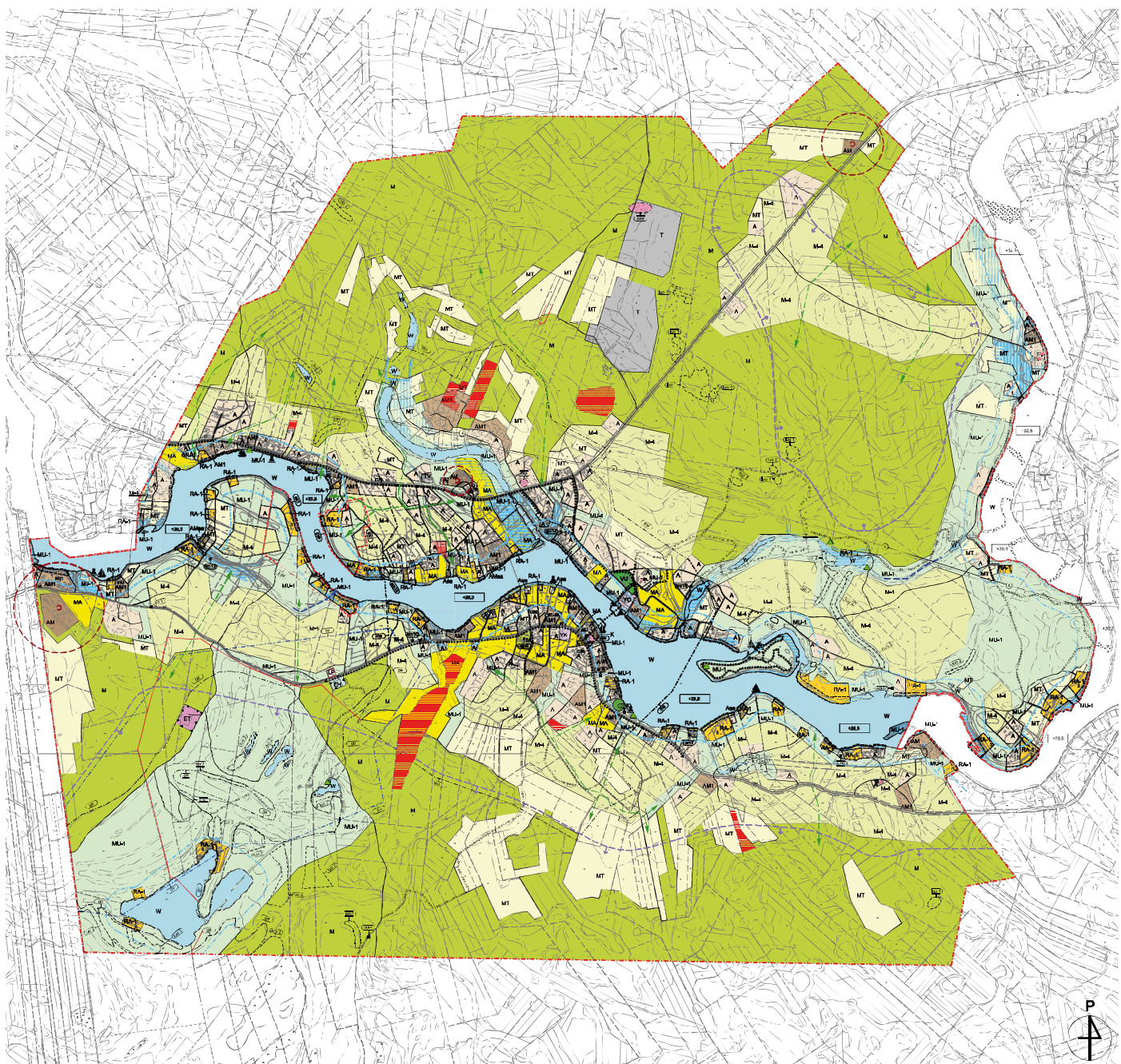
KAAVASELOSTUS

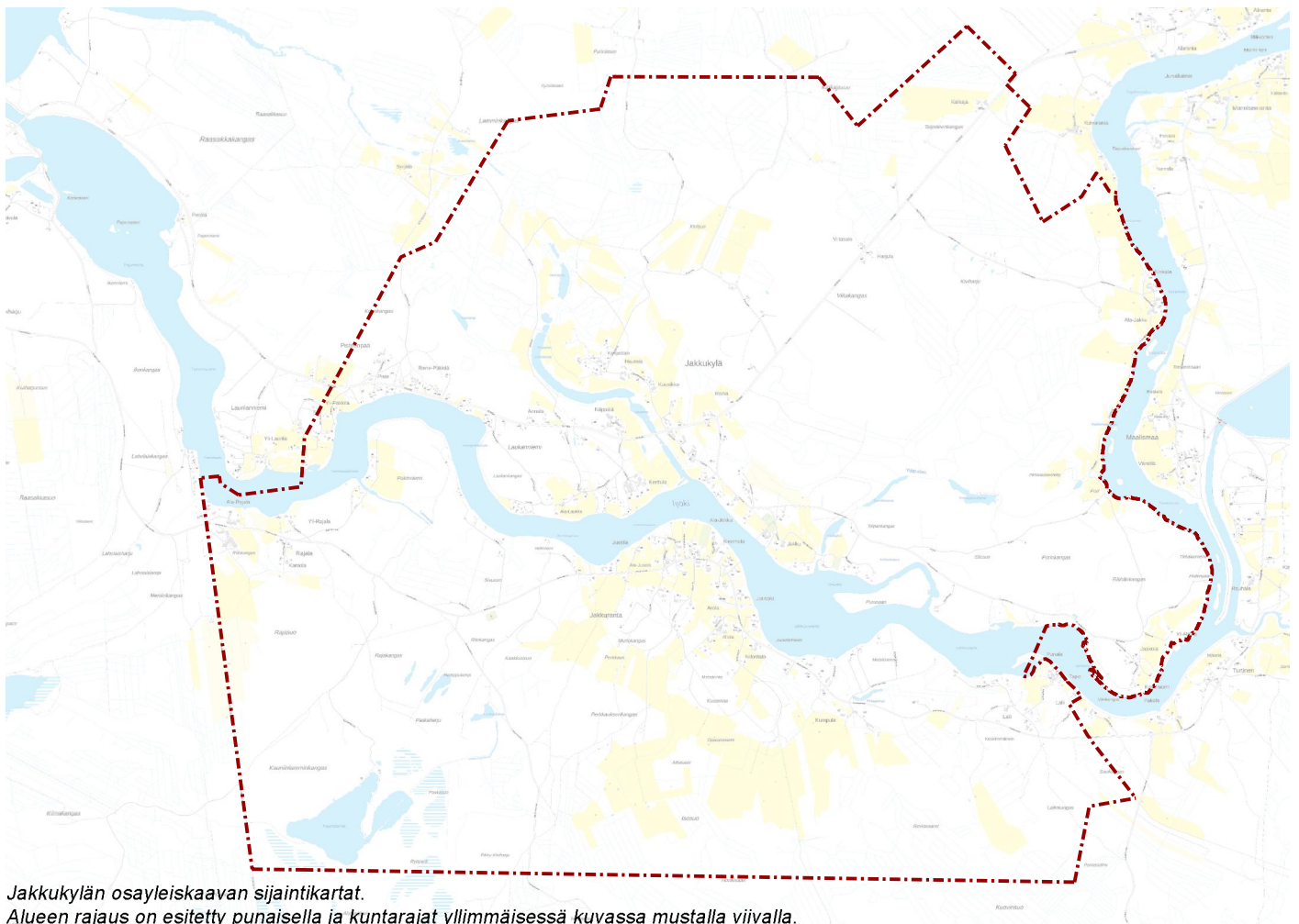
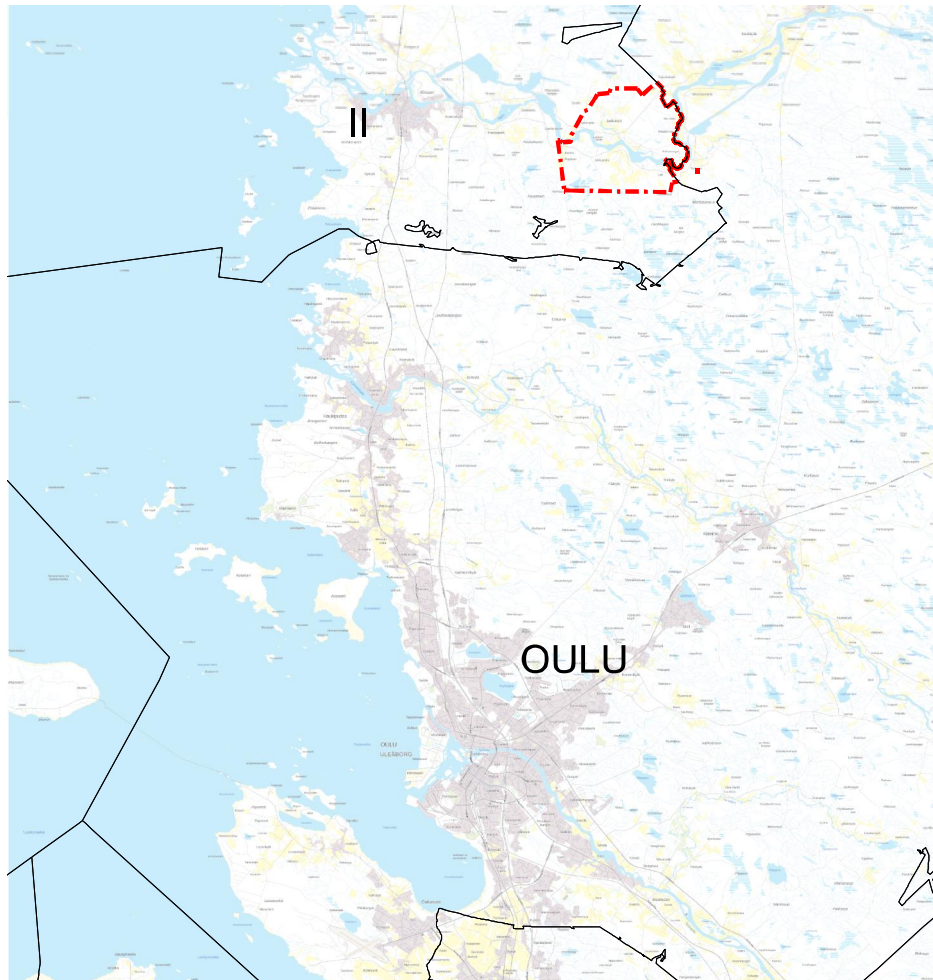
25.8.2020 (kaavaehdotus)

30.11.2020 tekniset tarkistukset ja muutokset

Kunnanvaltuuston hyväksyntä 1.2.2021 § 5

Kaavaselostuksen päivitys 9.2.2021

Jakkukylän osayleiskaavan sijaintikartat.
Alueen rajaus on esitetty punaisella ja kuntarajat yllimmäisessä kuvassa mustalla viivalla.

Sisällysluettelo

1. KAAVAN TUNNISTETIEDOT	
1.1. Kaavaselostuksen liiteasiakirjat	2
1.2. Muut kaavaprosessin aikaiset erillisliitteet	2
2. TIIVISTELMÄ	
3. LÄHTÖKOHDAT	
3.1. Sijainti	3
3.2. Selvitys suunnittelualan oloista	3
3.3. Maatalous	9
3.4. Porotalous	10
3.5. Tekninen huolto	10
3.6. Luonto	11
3.7. Ympäristön suojeleminen ja ympäristöhäiriöt	13
3.8. Suunnittelutilanne	19
4. TEHDYT SELVITYKSET	
5. KAAVATYÖN TAVOITTEET	
5.1. Aiempien suunnitelmien antamat tavoitteet	28
5.2. Kaavatyön aikaiset tavoitteet	29
6. YLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	
6.1. Kaavan vireille tulo	29
6.2. Suunnittelutyön organisointi	29
6.3. Osalliset	29
6.4. Viranomaisyhteistyö	29
6.5. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	30
6.6. Muu tiedottaminen ja palautteen antaminen	30
6.7. Kaavan valmisteluvaihe	30
6.8. Ehdotusvaihe	30
6.9. Kaavan hyväksyminen	30
7. YLEISKAAVAN KUVAUS	
8. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	
8.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen	41
8.2. Vaikutukset taajamakuvaan ja kulttuuriperintöön	41
8.3. Vaikutukset maisemaan	41
8.4. Vaikutukset muinaisjäännekohteisiin ja muihin kulttuuriperintökohteisiin	41
8.5. Vaikutukset liikenteeseen	42
8.6. Vaikutukset virkistyskäyttöön	42
8.7. Vaikutukset muihin maankäyttömuotoihin	43
8.8. Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen	44
8.9. Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin sekä terveyteen	44
8.10. Vaikutukset maa- ja kallioperään	45
8.11. Vaikutukset luontoon	46
8.12. Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon	47
8.13. Vaikutukset talouteen	47
8.14. Vaikutukset sosiaalisiin oloihin ja ihmisten elinoloihin	47
8.15. Suunnittelutilanteeseen kohdistuvat vaikutukset	48
8.16. Kaavan oikeusvaikutukset	49
9. TOTEUTUS	49

1. KAAVAN TUNNISTETIEDOT

Kunta:	li
Kaavan nimi:	Jakkukylän osayleiskaava 2040
Kaavan laatija:	Ramboll Finland Oy Merja Isteri, arkkitehti SAFA, YKS 285 Kiviharjunlenkki 1A, 90220 Oulu puh. 020 755 611 (vaihte) etunimi.sukunimi@ramboll.fi
Tilaaja:	lin kunta Jokisuuntie 2, 91100 li tekninen johtaja Janne Jokelainen puh. 0401851 790 maankäytön suunnittelija, kaavoittaja Heini Ervasti puh. 050 4083 811 @mail: etunimi.sukunimi@ii.fi
Vireille tulo:	29.1.2018 khall § 31
Kaavan päiväys:	25.8.2020 kaavaehdotus 30.11.2020 tekniset tarkistukset ja muutokset
OAS nähtäville	29.1.2018 khall § 31
kaavaluonnos nähtävillä	5.3.-8.4.2019 (kh 25.2.2019 § 65)
kaavaehdotus nähtävillä	15.9.-15.10.2020 (kh 7.9.2020 § 221)
Hyväksymispäivämäärät:	
Kunnanhallitus:	25.1.2021 § 24
Kunnanvaltuusto:	1.2.2021 § 5

1.1. Kaavaselostuksen liiteasiakirjat

- Kaavakartta 1: 10 000 merkintöjen selityksineen
- Teemakartta, rantavyöhykkeen rakennuspaikat

1.2. Muut kaavaprosessin aikaiset erillisliitteet

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Jakkukylän osayleiskaavan lausunnot ja mielipiteet OAS-vaiheessa 30.11.2018
- Jakkukylä osayleiskaavan muutos - arkeologinen inventointi / Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu, 29.10.2019
- Jakkukylän vanhat rakennukset, 2018 / Ramboll Finland Oy
- Jakkukylän luonto- ja maisemaselvitys / Ramboll Finland Oy
- Jakkukylän osayleiskaavan muutos arkeologinen lisäselvitys / Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu, 31.5.2020
- Kooste luonnosvaiheen (kaavan valmisteluvaihe) lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin laaditut vastineet, 25.8.2020.
- Kooste ehdotusvaiheen lausunnoista ja muistutuksista sekä niihin laaditut vastineet, 30.11.2020.

Ortokuva vuodelta 2017 sekä suunnittelualan rajausta punaisella.

2. TIIVISTELMÄ

Laadittavasta kaavasta tulee oikeusvaikutteinen osayleiskaava lin Jakkukylän alueelle tulevaksi kahdeksi vuosikymmeneksi eteenpäin. Kaavalla halutaan mahdollistaa rantavyöhykkeen ulkopuolisen alueen hallittu täydennysrakentaminen aikaisempaa paremmin. Osayleiskaavan tarkoituksena on myös jatkaa lin keskustaajaman ja Asemakylän yleiskaavojen keskeisiä periaatteita; kaavatyössä ei tehdä rakennuspaikkakohtaista kaavakarttaa (rantavyöhykettä lukuun ottamatta), vaan uutta rakentamista pyritään ohjaamaan maa- ja metsätalousalueiden luokittelulla eri "vyöhykeisiin". Nyt laadittavalla kaavalla ei avata korvautuvien kaavojen (Jakkukylän osayleiskaava, osa Karjalankylän osayleiskaava) rantavyöhykkeen rakennuspaikkajakoa.

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1. Sijainti

Jakkukylän osayleiskaavan alue sijaitsee lin kunnassa, Ouluun kuuluvan Yli-lin länsipuolella. Yli-lintie ja Maalismaantie kulkevat suunnittelualan läpi. Iijoki virtaa suunnittelualan läpi itä-länsi suunnassa. Alueen raja lännessä kulkee Laurilanniemen kohdalla ja itäreuna rajautuu Iijokeen Maalismaan tietämillä. Suunnittelualan laajuus on noin 28,2 km².

Jakkukylästä lin Keskustaan on matkaa runsaat 10 kilometriä. Yli-lin keskustaan matkaa on puolestaan noin 13 kilometriä.

3.2. Selvitys suunnittelualan oloista

3.2.1. Alueen yleiskuvaus

Jakkukylä on kehittyvä, noin 420 asukkaan kylä Iijokivarressa. Jakkukylän aloitteesta kylä siirtyi osakuntaliitoksella Oulun kaupungista 1.1.2018 lin kuntaan. Jakkukylä on yhteisöllisesti aktiivisten asukkaiden kylä. Alueella on pitkä historia ja se on rakentunut pääasiassa Iijoen sekä sen pienempien uomien varrelle. Iijoen varrella on suuri vaikutus alueen ilmeeseen.

Jakkukylän asutus jakautuu lähes tasan joen molemmin puolin. Alueelta löytyy maakunnallisesti ja paikallisesti merkittäviä rakennetun ympäristön kohteita. Joen pohjoispuolella toimii Jakun koulu. Jakun koulussa on oppilaita noin 65 ja yhdysluokkia luokka-asteilla yhdestä kuuteen. Samassa rakennuksessa koulun kanssa toimii ryhmäpäiväkoti noin 15 lapselle. Kylältä löytyy myös liikuntahalli. Muilta osin palvelut sijoittuvat lin keskustaajamaan.

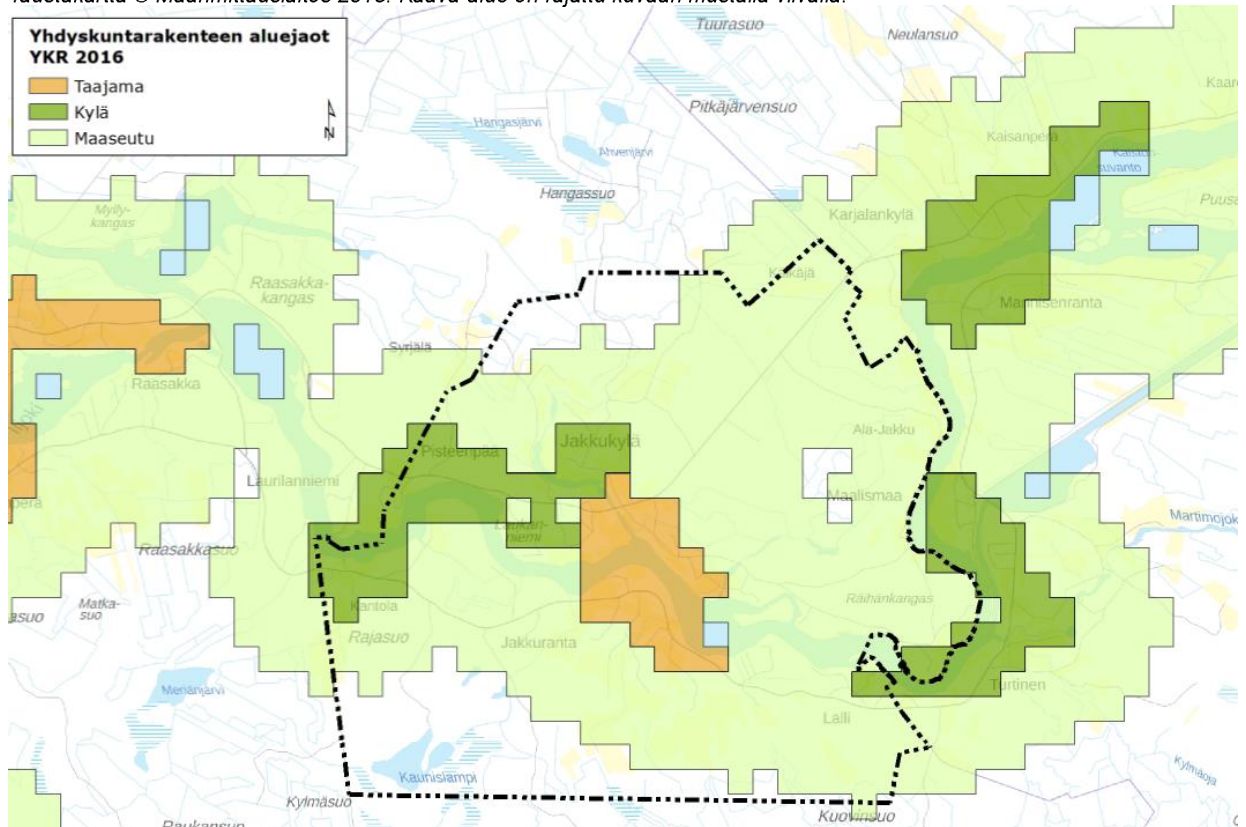
Kokoonsa nähden Jakkukylällä on runsaasti yritystoimintaa; puutarha, leipomo, metallipaja, ohjelmistoyritys, mansikkatila, muutamia poro-, lammas- ja lypsykarjatiloja, metsä- ja työkoneturakointia harjoittavia yrityksiä sekä muita eri alojen pienempiä yrityksiä. Kaikkineen yrityksiä kylällä toimii vuonna 2018 noin 15 kpl. Kaupallisten palveluiden osalta kylä tukeutuu lin keskustaajamaan.

Maalismaantien varrella Jakkurannan puolella on rauhanyhdistyksen toimitilat. Jakkurannan puolella sijaitsee myös Jakkukylän hautausmaa, joka on yksi lin seurakunnan viidestä hautausmaasta. Hautausmaa on kylän yhteisin voimin perustama, ja ollut käytössä vuodesta 1936 alkaen.

Vuonna 2018 suunnittelualueelle on myönnetty 2 uutta rakennuslupaa omakotitaloille. Lisäksi on myönnetty laajennuslupia ja toimenpidelupia sekä lupa erilliselle talusrakennukselle. Oulun kaupunkiin kuulumisen aikaisista luvista ei ole tietoa, mutta arvio on, että kylälle rakennetaan noin 1-2 uutta pientaloa vuosittain.

Yhdyskuntarakenteen aluejaot © Tilastokeskus 2017.

Taustakartta © Maanmittauslaitos 2018. Kaava-alue on rajattu kuvaan mustalla viivalla.

3.2.2. Liikenne

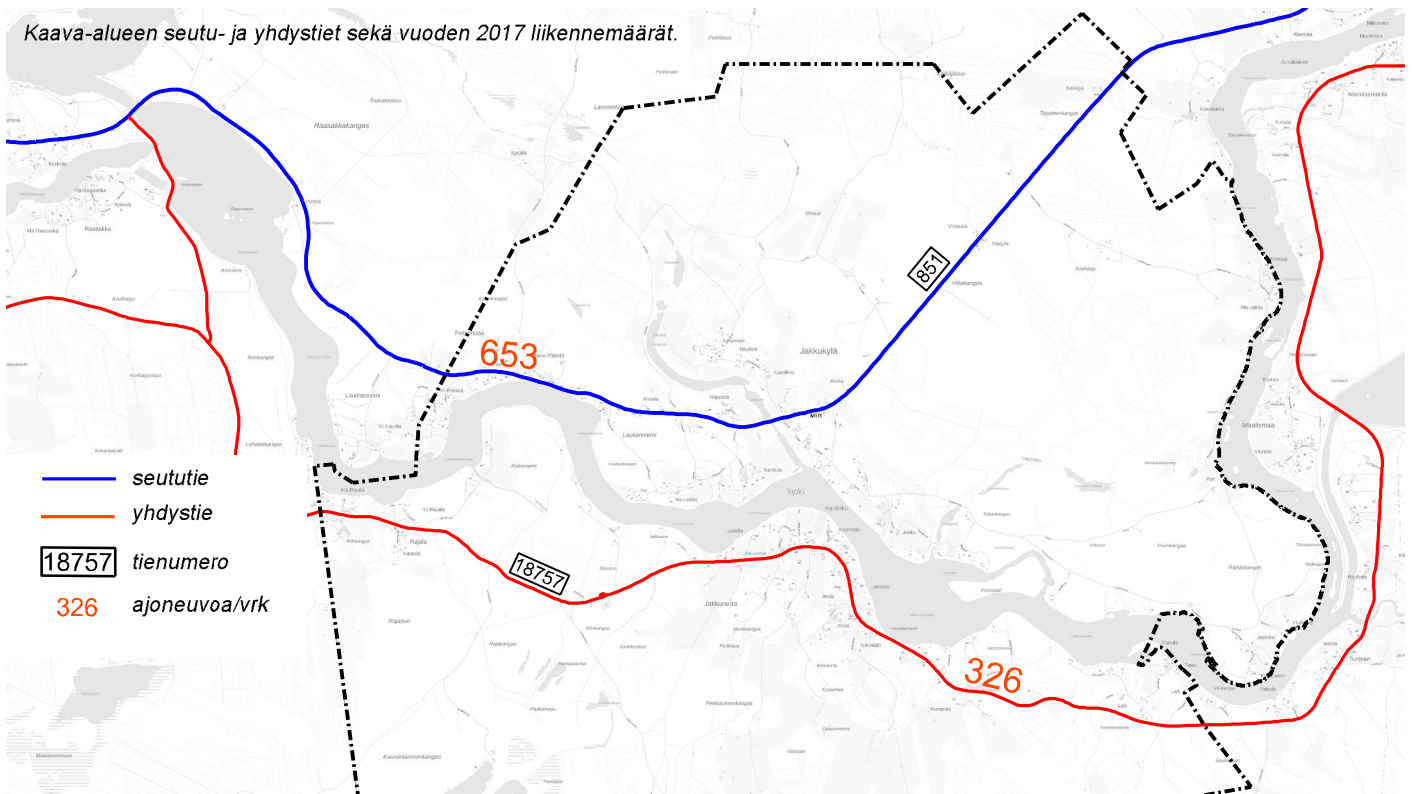
Suunnittelualueen halki kulkee lijoen pohjoispuolella seututie 851 (Yli-lintie). Yli-lintien liikennemäärä suunnittelualueella oli vuonna 2017 noin 650 ajoneuvoa vuorokaudessa. Lijoen eteläpuolella suunnittelualueen halki kulkee yhdystie 18757 (Maalismaantie). Maalismaantien liikennemäärä suunnittelualueen tuntumassa oli vuonna 2017 noin 330 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kaava-alueella ei ole erillisiä jalankulun ja pyöräilyn väyliä, lukuun ottamatta noin 170 metrin pituisia tieosuutta Jakun koulun tuntumassa.

Jakun koulu sijoittuu lijoen pohjoispuolelle ja koululaiset kulkevat etelärannalta kouluun kellen sallieessa venekuljetuksella ja talvela joen jäädyttyä jäätietä pitkin. Kelirikkoaikana kuljetus tapahtuu taksilla Raasakan sillan kautta, jolloin koulumatkaa tulee noin 15 kilometriä suuntaansa. Joen yli koulun tuntumaan on rakenteilla uusi jalankulkusilta, joka poistaa koululaisten venekuljetuksen tarpeen kokonaan.

Poliisin tietoon tulleita onnettomuuksia kaava-alueella on vuosien 2013-2017 välillä ollut 5 kpl, joista yksi on johtanut henkilövahinkoon. Kolme muuta onnettomuutta olivat tieltäsuistumisia ja yksi onnettomuuksista oli hirvikolari.

Liikenneviraston valtakunnallinen ennuste vuoteen 2040 mennessä seututeille, on että henkilöajoneuvoliikenne sekä raskasliikenne kasvavat noin 19 %. Yhdysteiden osalta vastaava liikenteen kasvuennuste on 14 %. Valtakunnallinen liikenne-ennuste ei huomioi paikallisista suurista erikoismaankäytön muutoksista (esim. kaivostoiminta) aiheutuvia liikennemäärien muutoksia. Valtakunnallisten liikenne-ennusteiden perusteella vuonna 2040 Yli-lintiellä tulee kulkemaan noin 780 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Maalismaantiellä noin 370 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kaava-alueen liikennemäärät ovat vähäisiä, eivätkä ne anna viiranomaisohjeistuksen näkökulmasta aihetta liikenne-ennusteet huomioitunakaan jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden oleellisiin järjestelytarpeisiin kaava-alueella. Ainoastaan Yli-lintien piennaluen leventäminen voi olla tarpeen.

3.2.3. Rakennettu ympäristö

Jakkukylän ja Maalismaan kylät muodostivat aiemmin Pirttitörmän kylän, joka kuului laajaan Suur-lin pitäjään. Pirttitörmän kylässä oli 1500-luvun puolivälin veroluettelon mukaan kolme taloa. Jakkukylän nimi vakiintui käyttöön samoihin aikoihin, kun kylä erotettiin lin emäpitäjästä muun Yli-lin mukana uudeksi Yli-lin kunnaksi vuonna 1924. Myöhemmin 1.1.2013 Jakkukylä liitettiin kuntaliitoksella Oulun kaupunkiin. Jakkukylän omasta aloitteesta kylä siirrettiin takaisin lin kuntaan 1.1.2018.

Nykyisin Jakkukylän noin 400 asukasta on sijoittunut suhteellisen tasaisesti molemmin puolin jokea, pääosin jokirannan ja pääteiden tuntumaan. Pysyvään asumiseen pohjakartalla kirjattuja kiinteistöjä kaava-alueella on noin 170 kpl ja loma-asunnoiksi kirjattuja on noin 50 kpl.

Vanha maatalousasutus rakennuksineen ja peltoineen on paikoitellen melko hyvin säilynyt keskittyen joen rantaan Laurilanniemessä, Rantalassa, Jakkukylässä ja Jakkurannassa sekä Lallin talojen ympäristöön. Talojen alkuperäiset paikat (keskiajalta alkava asutus) eivät ole todennäköisesti säilyneet, sillä jokitörmän voimakkaan eroosion takia taloja on jouduttu siirtämään. Kaava-alueen rakennuskanta on monen ikäistä; vanhan rakennuskannan ohella alueella on myös uudempaa rakennuskantaa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueen vanhat rakennukset on inventoitu vuonna 1998 osana Yli-lin rakennusinventointia. Nyt laadittavaan kaavatööhön kuuluvana tehtiin kesällä ja syksyllä 2018 kaava-alueella olevien vanhojen rakennusten päivitysinventointi (Jakkukylän osayleiskaava, Alueen vanhat rakennukset, 2018). Vuoden 2018 tarkastelun tarkoituksena oli päivittää vuonna 1998 tehdyn inventoinnin tiedot sekä ottaa tarkastelun piiriin myös aiemmasta inventoinnista puuttuneet mahdolliset jälleenrakennuskauden kohteet.

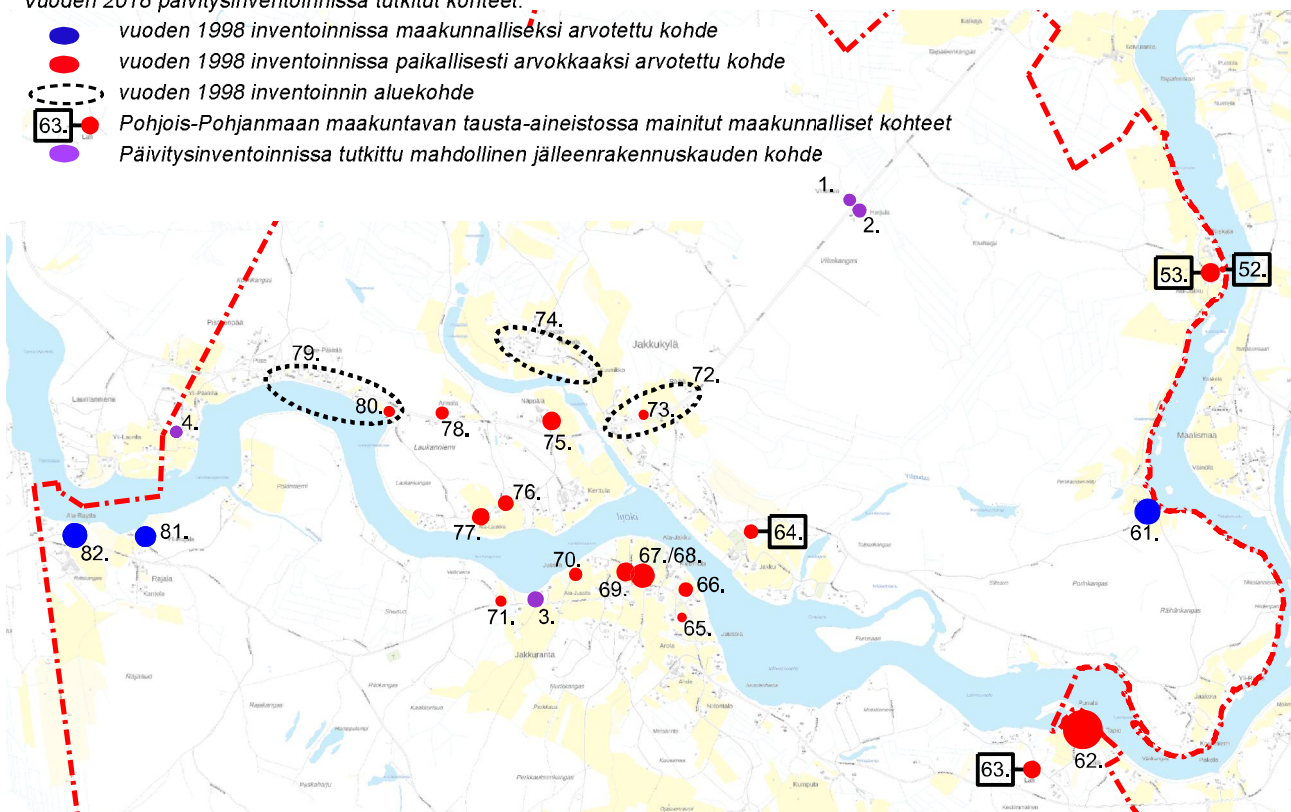
Suurin osa vuoden 1998 inventoinnin kohteista on säilynyt pääosin muuttumattomina. Vuoden 1998 inventoinnin kohteiden 61. Pori sekä 73. "Heikkilä" (ensimmäinen Lahti) katsottiin muuttuneen niin paljon, ettei niitä ole syytä merkitä enää laadittavassa osayleiskaavassa kulttuurihistoriallisina kohteina. Vuoden 2018 päivityksessä tarkastellut mahdolliset jälleenrakennuskauden pihapiirit katsottiin myös sellaisiksi, ettei niiden huomioimiseksi kaavakartalla ole perusteita.

Vuoden 2018 päivitysinventoinnin tutkittujen kohteiden luettelo:

1. Viitasalo
2. Harjula
3. Keskijussila
4. Harjupätkkilä
52. Juhola
53. Niskala
61. Pori
62. Lallinniemi, alueinventointi
63. Havula
64. Pikkujakku
65. Kaivola
66. Uutela
67. Kuopionharju, alueinventointi
68. Lähtevä
69. Lahti
70. Jussila
71. Ritola
72. Karjalantien varsi, alueinventointi (uusi raja)
73. Heikkilä (ensimmäinen Lahti)
74. Tuomaalanperä, alueinventointi
75. Näppälä
76. Laukka
77. Sandelin
78. Annala
79. Pisteinpää, alueinventointi
80. Mäntypiste
81. Yli-Rajala
82. Ala-Rajala

Vuoden 2018 päivitysinventoinnissa tutkitut kohteet.

- vuoden 1998 inventoinnissa maakunnalliseksi arvotettu kohde
- vuoden 1998 inventoinnissa paikallisesti arvokkaaksi arvotettu kohde
- vuoden 1998 inventoinnin aluekohde
- Pohjois-Pohjanmaan maakuntavan tausta-aineistossa mainitut maakunnalliset kohteet
- Päivitysinventoinnissa tutkittu mahdollinen jälleenrakennuskauden kohde

3.2.4. Arkeologinen kulttuuriperintö

Museovirasto ylläpitää muinaisjäännösrekisteriä, jossa on ajantasaiset tiedot muinaisjäännöksistä. Rekisteri löytyy osoitteesta <https://www.kyppi.fi/> ja sieltä edelleen *arkeologiset kohteet* palveluikkunan kautta. Rekisteri täydentyy ja muokkautuu koko ajan laadittavien inventointien ja uusien tietojen myötä.

Jakkukylän osayleiskaavan alueelta on laadittu arkeologinen inventointi vuoden 2018 kesän ja syksyn aikana: *Jakkukylän osayleiskaavan muutos - arkeologinen inventointi / Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu 29.10.2018*. Inventoinnissa tarkastettiin 3 tunnettua muinaisjäännöskohdetta, kartoitettiin 14 uutta muinaisjäännöskohdetta ja yksi muu kulttuuriperintökohde. Kesällä 2019 inventoija teki vielä tarkistuskäynnin maastoon kohteiden 15 ja 16 osalta.

Lisäksi toukokuussa 2020 aiempaa inventointia laajennettiin Pohjois-Pohjanmaan museon ohjeistuksen perusteella kaavassa esitettyjen mahdollisten rakennusalueiden osalta.

Pohjois-Pohjanmaan museo tarkasti kohteet 15 ja 16 lokakuussa 2020 todeten, ettei kohde 15 ole muinaismuistolain tarkoittama kiinteä muinaisjäännös, eikä myöskään niin kutsuttu muu kulttuuriperintökohde.

Edellisen perusteella Jakkukylän osayleiskaavan alueella tunnetut muinaisjäännösrekisterin mukaiset kohteet on lueteltu seuraavissa kappaleissa. Kohteiden numerointi viittaa inventointien kohdenumerointiin.

Muinaisjäännökset

1. **Kauniinlamminkangas / 972010069**
kiinteä muinaisjäännös /kk asuinpaikka, kivikautinen
2. **Paskaharju / 972010070**
kiinteä muinaisjäännös /maarakenteet ja kuopat, eri ikäisiä
3. **Pikku Kiviharju / 972010066**
kiinteä muinaisjäännös / rakkarakenteet, kivikausi
4. **Pikku Kiviharju itä / 1000035089**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, miilu
5. **Juusola / 1000035090**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, myllyränni
6. **Lalli / 1000035091**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
7. **Metistönniemi / 1000035092**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
8. **Jakkuranta 1 / 1000035093**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
9. **Jakkuranta 2 / 1000035094**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
10. **Jakkuranta 3 / 1000035095**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, miilu
11. **Yli-Rajala / 1000035097**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
12. **Lammasoja / 1000035098**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
13. **Laukanniemi / 1000035099**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
14. **Ala-Jakku / 1000035100**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
16. **Jakku 2 / 1000035103**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta
17. **Räihänkangas / 1000035104**
kiinteä muinaisjäännös / työ- ja valmistuspaikat, tervahauta

Muinaisjäännökset sekä muut kaavamerkinnöillä huomioon otettavat kulttuuriperintökohteet Jakkukylän osayleiskaavan alueella vuosien 2018-2020 inventointien perusteella. Kohteen 15 osalta museoviranomainen on todennut lausunnossaan 15.10.2020 ettei kyseessä ole muinaismuistokohde, eikä muu kulttuuriperintökohde.

Muut kulttuuriperintökohteet:

18.	Ala-Laukka 2	työ- ja valmistuspaikat, maakellarit
19.	Anttilanhaara sotilastorppa	asuinpaikka, rakennuksen perustukset
20.	Anttilanhaara Anttilan torppa	asuinpaikka, rakennuksen perustukset
1.	Rajala (Ali-Rajala)	kantatalo
1.	Rajala (Yli-Rajala)	kantatalo
3.	Päkkilä	kantatalo
4.	Pulkkinen	kantatalo
5.	Tuomaala	kantatalo
6.	Jussila	kantatalo
7.	Jaara	kantatalo
8.	Kuopio	kantatalo
9.	Kleimola	kantatalo
10.	Jakku	kantatalo
11.	Juusola	kantatalo
12.	Lalli	kantatalo
13.	Räihä	kantatalo
14.	Pori	kantatalo
20.	soldat torp	torppa
21.	torp	torppa
22.	torp	torppa
25.	torp	torppa

Historiallisen ajan asuinpaikat:

Osana kaavatyötä tehtyyn arkeologiseen inventointiin on listattu yhteensä 20 kantatalon ja torpan paikkaa. Paikannettujen kohteiden osalta on huomattava, että edelleen asuttuna olevat 1700-luvun puolivälistä tunnetut talonpaikat katsotaan pääsääntöisesti muiksi kulttuuriperintökohteiksi ja että käytöstä pois jääneet autioituneet 1700-luvun puoltaväliä vanhemmat talonpaikat ja torpanpaikat ovat kiinteitä muinaisjäänköksiä. Vanhojen kantatalojen ja torppien osalta on huomattava, että mikäli maankäyttö olennaisesti muuttuu niiden alueella tai niiden alueelle suunnitellaan uutta rakentamista, tulee selvittää, onko hankkeella vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön.

3.2.5. Virkistys

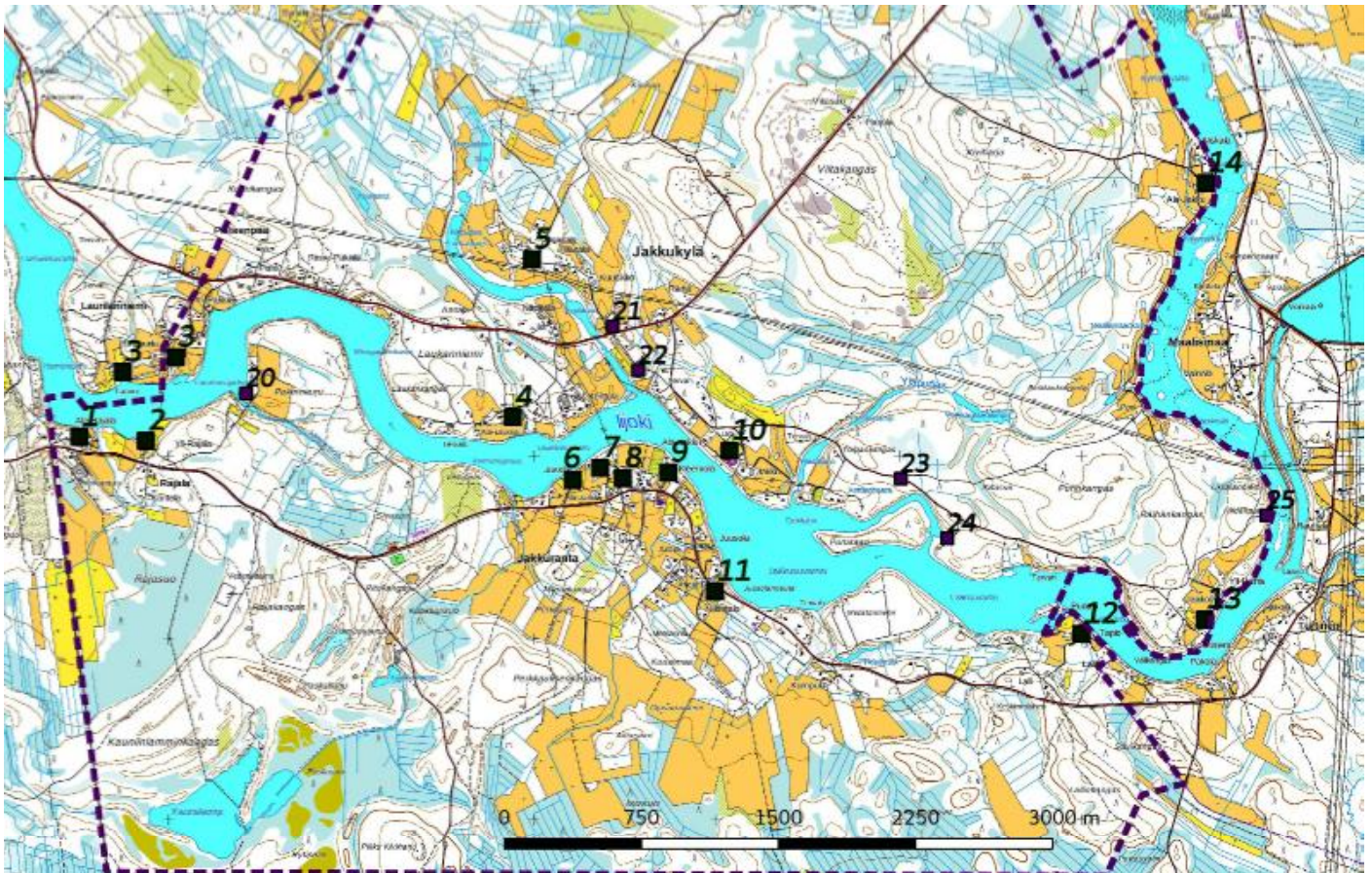
Jakkukylällä ja sen välittömässä lähiympäristössä luonto tarjoaa hyvät mahdollisuudet monipuoliseen virkistäytymiseen. Kesäsin joella harrastetaan veneilyä, melomista ja kalastusta. Uimapaikkoja on useita. Myös metsästysmaastot ovat lähellä.

Joen eteläpuolella, Jakkurannan alueella on valaistu 3,5 km:n kuntorata ja latu, josta erkaantuu pitempi valaisematon 10 km:n reitti Impivaaraan. Lisäksi Jakun koulun tuntumassa on valaisematon, 3,5 km kuntorata ja latu.

Alueella on luontaisesti hyvät retkeily- ja lenkkeilymaastot kuivien hiekkakankaiden polku- ja metsätieverkoston ansiosta. Purusaari on ollut kautta aikojen kyläläisten retkeilypaikka sekä lasten ja nuorten mäenlaskupaikka, joskin viime vuosina Purusaarella liikkuminen on vähentynyt ja toimintaa Purusaarella yritetään elvyttää. Purusaarella on vasta rakennettu laavu ja tulisija.

Suunnittelualueella ei kulje virallisia moottorikelkkareittejä, eikä alueelle ole sellaisia suunnitteilla. Suunnitteilla oleva Kiiminki-Kierikki-Yli-Tannila ja Isokangas-Harakkaperä -moottorikelkkailureitti sijoittuu selvästi kaava-alueen ulkopuolelle.

Jakkukylän kantatalot ja torpat. Ote arkeologisen inventoinnin raportista.

3.3. Maatalous

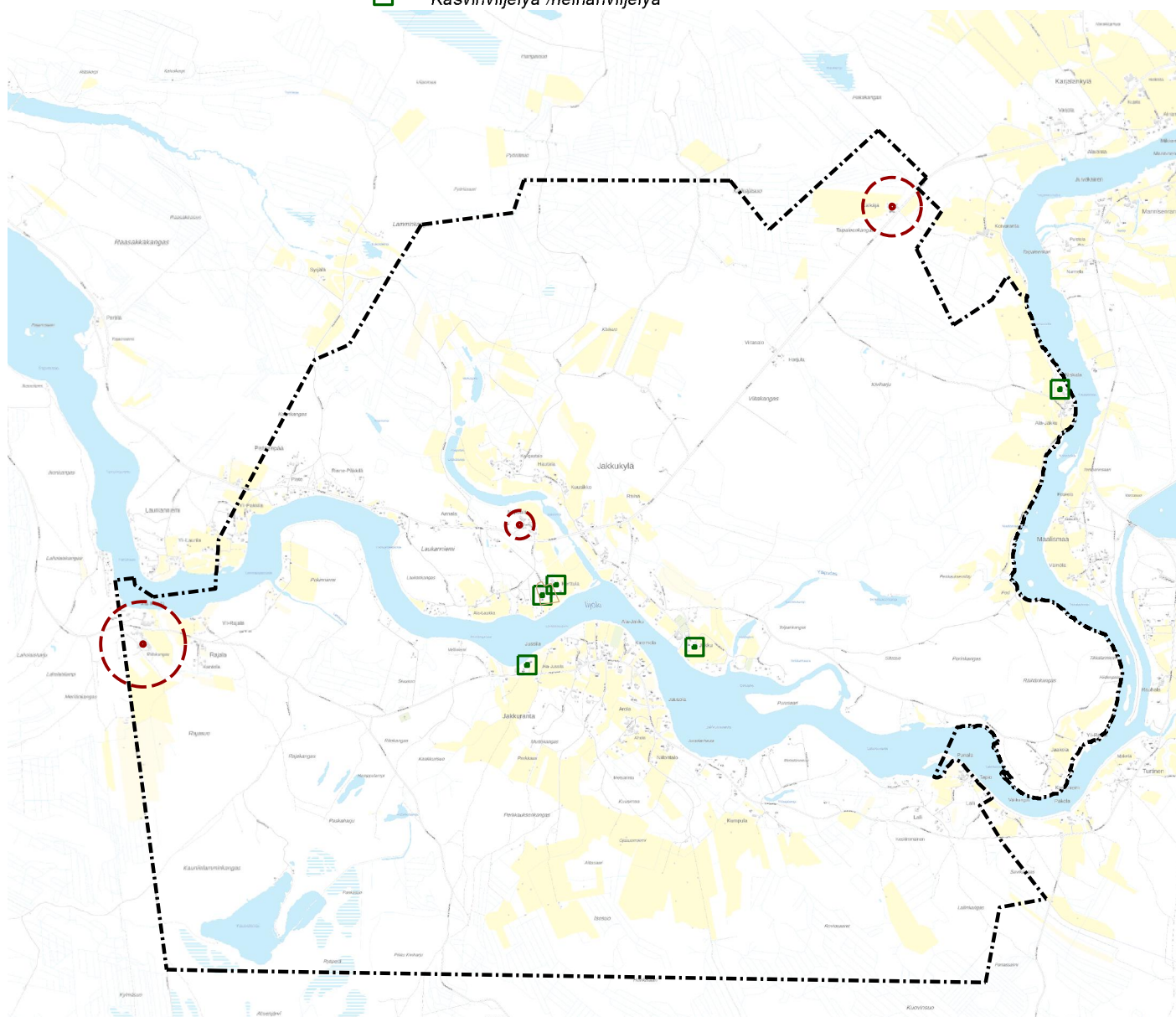
Jakkukylän kaava-alueella oli elokuussa 2018 kolme maaseutuasiamiehen tilastoissa olevaa eläintilaa ja viisi kasvinviljelyyn / heinäviljelyn keskittynyttä tilaa. Avoimet viljelykäytössä olevat peltomaisemat ovat tärkeä osa maakunnallista maisemaa.

Lähtökohtaisesti uusia asuinalueita ei tule kaavoittaa lähelle suuria eläinsuojia tai niiden keskittymiä, koska tällöin eläinsuojien laajentamismahdollisuudet vaikeutuvat ja asuinympäristöjen yleinen viihtyisyys saattaa vähentyä mm. mahdollisten hajuhaaitojen vuoksi. Jakkukylän eläintilojen nykyisillä eläinmäärillä lasketut suojaetäisyyssuosituksset häiriintyviin kohteisiin ovat Kotieläntalouden ympäristösuojeluohje -opasta tulkiten maksimivaihtoehdoissa (vaativat olosuhteet) noin 80- 270 metriä.

Valtioneuvoston uusi asetus (voimaantulo 1.2.2019) ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) koskee uusia eläinsuojia, laajennusosia sekä uusia lannan varastotiloja. Asetus ei aiheuta muutoksia ympäristöluvan jo saaneille eläinsuojille, mutta nyt laadittavaa kaavaa on tarkasteltu myös suhteessa ko. uuteen asetukseen. Uuden asetuksen sisältö ei edellytä suojaetäisyyssaluiden laajentamista.

Jakkukylän maatilat 2018. Tiedot ovat maatalouden tietojärjestelmästä, joka sisältää tiedot vain maataloustukien piirissä olevista tiloista.

- Eläintila ja sen nykyisestä eläinmäärästä laskettu suojaetäisyyssuositusalue
- Kasvinviljelyä /heinäviljelyä

3.6. Luonto

Jakkukylän selvitysalue kuuluu kasvimaantieteellisesti keskiboreaaliseen Pohjanmaan-Kainuun vyöhykkeeseen (3a), luontotyyppien uhanalaisuuden arvioinnissa Etelä-Suomeen ja suovyöhykejaossa Pohjanmaan aapasuovyöhykkeeseen. Ympäristöhallinnon tietokannan Karpalo (2018) mukaan selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura-alueita, suojelualueita tai suojeluohjelmiin kuuluvia alueita. Lähimmät suojelualueet ovat yksityisiä suojelualueita noin 3,6 km suunnittelualueesta luoteeseen sekä 3,5 km kaakkoon.

3.6.1. Kasvillisuus ja luontotyypit

Selvitysalue koostuu pääosin havupuuvaltaisesta kangasmetsästä sekä peltoalueista. Alueen kangasmetsät ovat metsätaloustaloudessa, jonka vuoksi niiden luonnontilaisuus ja edustavuus on suurimmaksi osaksi heikentynyt. Puuston ikä sijoittuu pääosin ikäluokkiin 40-80 vuotta. Lisäksi useilla paikoilla on taimikoita ja nuoria kasvatusmetsiä.

Suuri osa selvitysalueen soista ja soistuneista kangasmetsistä on ojitettu. Alueen lounaisosassa esiintyy laajahkoja luonnontilaisia puustoisia sekä avosoita. Selvitysalueen pohjoisosassa on vanhoja lijoen jokiuomia, joista osa on sarjoja avovetisiä lampia (Yläpudas ja Alapudas). Osa vanhoista jokiuomista on soistunut muodostuen pitkänomaisia suoalueita. Selvitysalueen lammista osa on vanhoihin jokiuomiin tai muihin altaisiin kehittyneitä suolampia, osa on karuja kangasmaan lampia.

Suurimman osan selvitysalueesta ei arvioida olevan kasvistollisesti erityisen merkittävää, koska tehokkaasti hoidettujen havupuustoisien talousmetsien ja karujen ojitettujen metsittyneiden soiden lajisto on yleensä vaatimaton.

Suunnittelualueella sijaitsevat Metsäkeskuksen listaamat erityisen tärkeät elinympäristöt:

2. lammen välitön lähiympäristö ja vesilakikohde
3. lammen välitön lähiympäristö ja vesilakikohde
4. vähäpuustoinen suo
5. karukkokangas
6. luonnontilaisen kaltainen lähteikkö

Uhanalaiset luontotyypit:

- A suojuotti, jossa rimpineva, luhtaneva, suursaraneva, koivuluhta ja lyhytkorsineva
- B rimpineva
- C koivuluhta
- D saraneva
- E rimpineva ja luhtaneva
- F lyhytkorsineva ja rimpineva
- G kalvakkaneva, lyhytkorsineva, rimpinevat ja suolampi
- H saraneva
- I vesililla suojeltu lampi ja muraankorpi

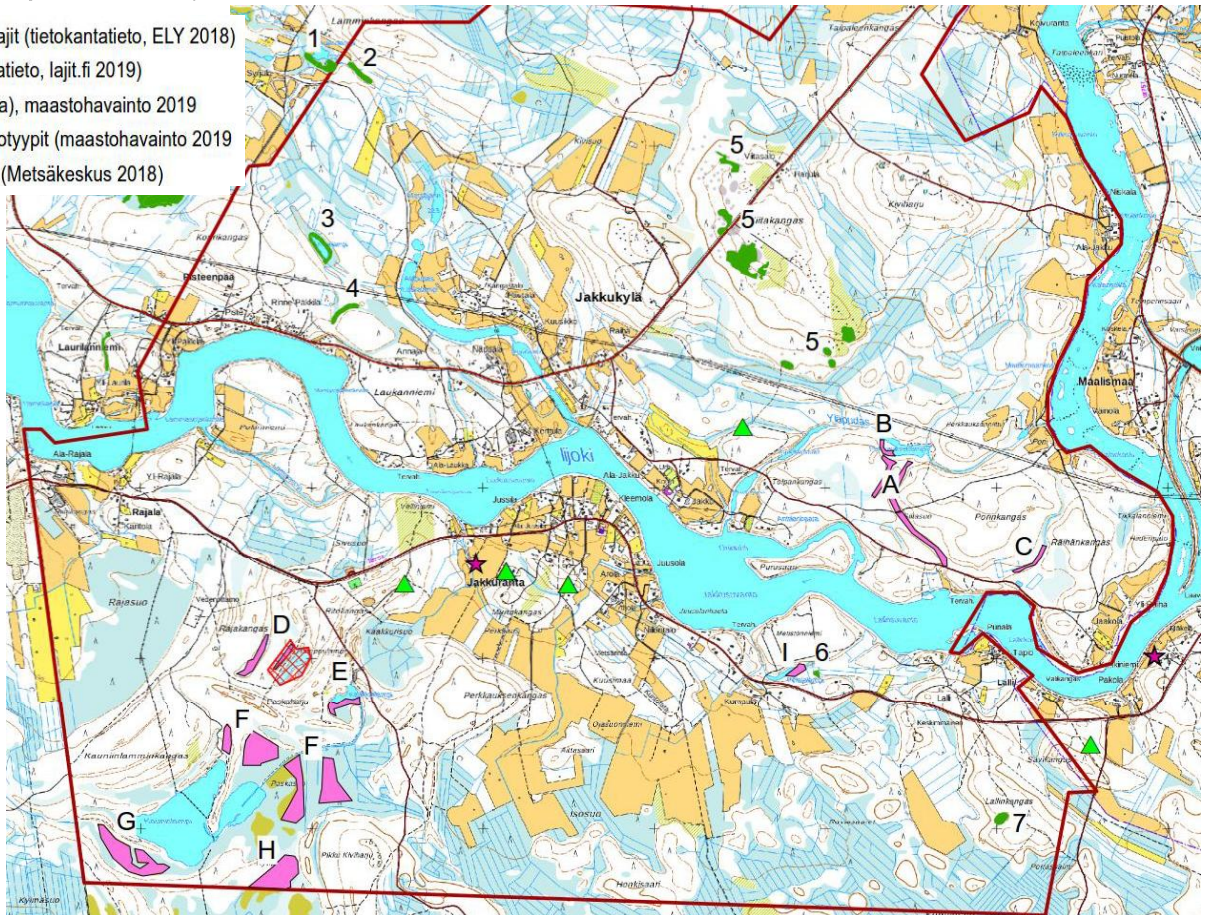
Suojellullisesti arvokas kasvilajisto:

Viranomaisten tietokantatiedossa (ELY-keskus, 2018) oli merkintä Jakkurannan alueen purossa esiintyvistä sammakkoleinikistä (silmälläpidettävä laji, NT), jota ei kuitenkaan havaittu kohdemerkinnän alueella kesällä 2019.

Laji.fi tietokannassa kaava-alueella on vuodelta 1982 peräisin olevia tietoja silmälläpidettävän ahokissankäpälän sekä silmälläpidettävän jäkin esiintymisestä Jakkurannan tuntumassa. Kesän 2019 maastokäynnillä ei havaittu kissankäpälää eikä jättä. Kesän 2019 maastokäynnillä havaittiin Rajakankaan kausikoiteikkojen ranta-alueella rimpivihvilää, joka on alueellisesti uhanalainen. Muita uhanalaisia lajeja ei maastokäynnillä havaittu.

Luontotyyppien ja kasvillisuuden perusteella kavasuunnittelussa huomioon otettavien luontokohteiden sijainnit. Ote Jakkukylän luonto- ja maisemaselvityksestä.

- ★ NT lajit & RT 3a lajit (tietokantatieto, ELY 2018)
- ▲ NT lajit (tietokantatieto, lajit.fi 2019)
- ▨ jousivihvilä (RT 3a), maastohavainto 2019
- uhanalaiset luontotyypit (maastohavainto 2019)
- metsälakikohteet (Metsäkeskus 2018)

3.6.2. Linnusto

Suurimman osan selvitysalueesta ei arvioida olevan linnustollisesti erityisen merkittävää, koska tehokkaasti hoidettujen havupuustoisten talousmetsien lajisto on yleensä vaatimaton. Kesän 2019 linnustoselvityksen maastokartoituksen perusteella Jakkukylän selvitysalueen pesimälinnusto koostuu pääosin yleisistä ja alueelle tavanomaisista metsäkankaan ja puoliavoimen elinympäristön lajeista. Linnustoselvityksissä 2019 havaittiin pesivänä viisi suojellisesti merkittävää lintulajia seuraavasti:

Sinisuhaukka (vaarantunut, lintudirektiivin liitteen I laji)	1 pari
Taivaanvuohi (silmälläpidettävä)	2 paria
Valkoviklo (silmälläpidettävä, Suomen erityisvastuulaji)	1 pari
Palokärki (lintudirektiivin liitteen I laji)	1 pari
Leppälintu (Suomen erityisvastuulaji)	4 paria

Kesän 2019 maastokartoituksessa ei havaittu petolintujen pesiä. Selvitysalueella ei ole Metsähallituksen ilmoituksen mukaan erityissuojeltavien petolintujen revierejä tai Suomen lajittietokeskuksen laji.fi tietokantojen mukaan uhanalaisia lintulajeja.

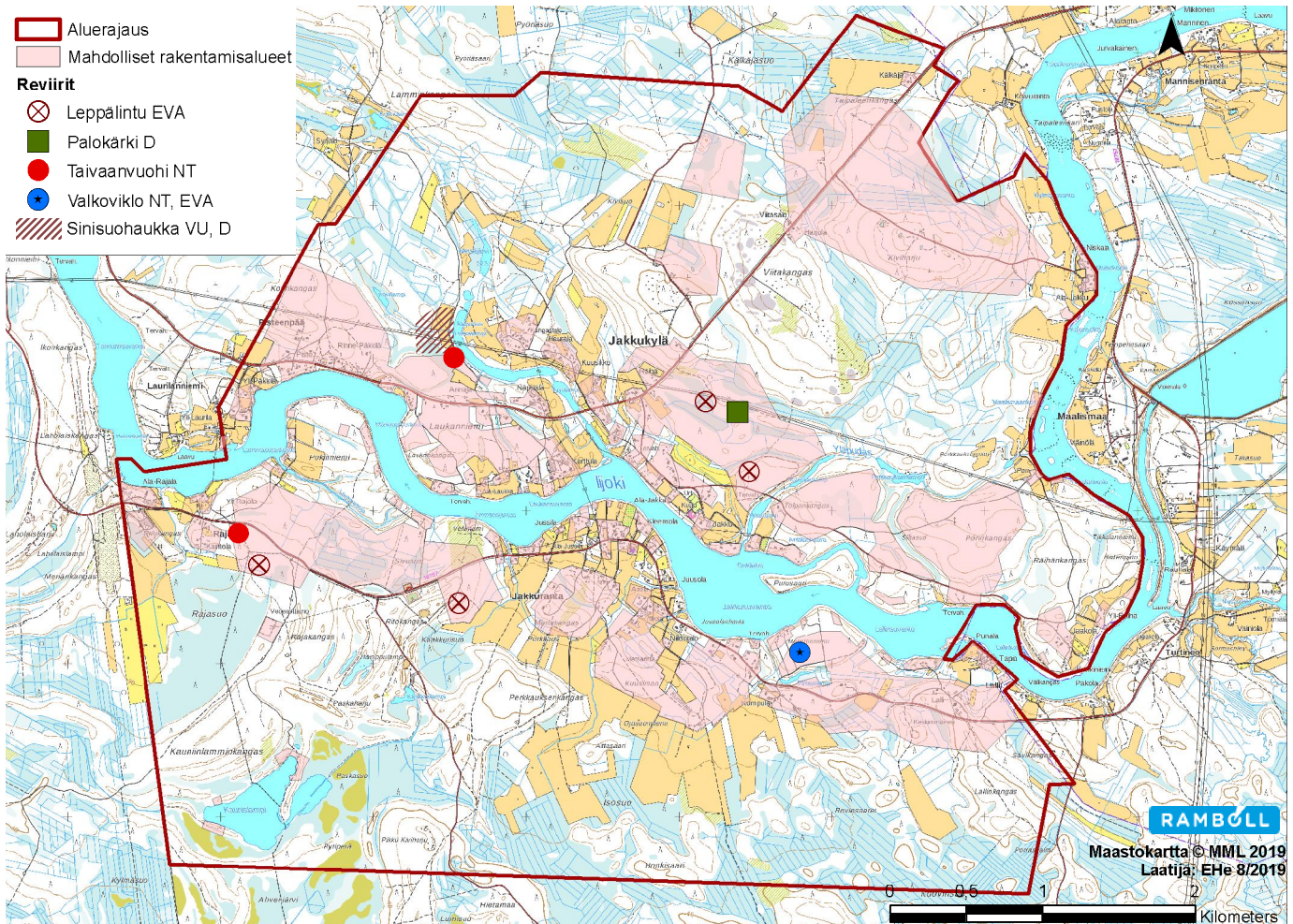
3.6.3. Luontodirektiivin liitteen IV(a) tiukasti suojellut lajit

Luontodirektiivin lajin liito-oravan mahdollista esiintymistä kaava-alueella arvioidaan kaavatyöhön kuuluvassa luontoselvityksessä melko epätodennäköiseksi.

Sen sijaan suuri osa selvitysalueen lammista ovat mahdollisia viitasammakon ja sirolampikorenon esiintymispaikkoja. Selvitysalueella esiintyy todennäköisesti myös direktiivilajeihin kuuluvia lepakkolajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi sijaita vanhoissa rakennuksissa.

Koska kaavasunnittelussa on tavoitteena rajata mahdolliset uudisrakennusalueet mahdollisten luontoarvokohteiden ulkopuolelle, ei viitasammakkojen tai lepakkojen osalta ole katsottu tarpeen laatia tarkempia selvityksiä.

Ote Jakkukylän luonto- ja maisemaselvityksestä. Liite 4 - Suojellisesti merkittävien lintulajien revierit Jakkukylän selvitysalueella.

3.7. Ympäristön suojele ja ympäristöhäiriöt

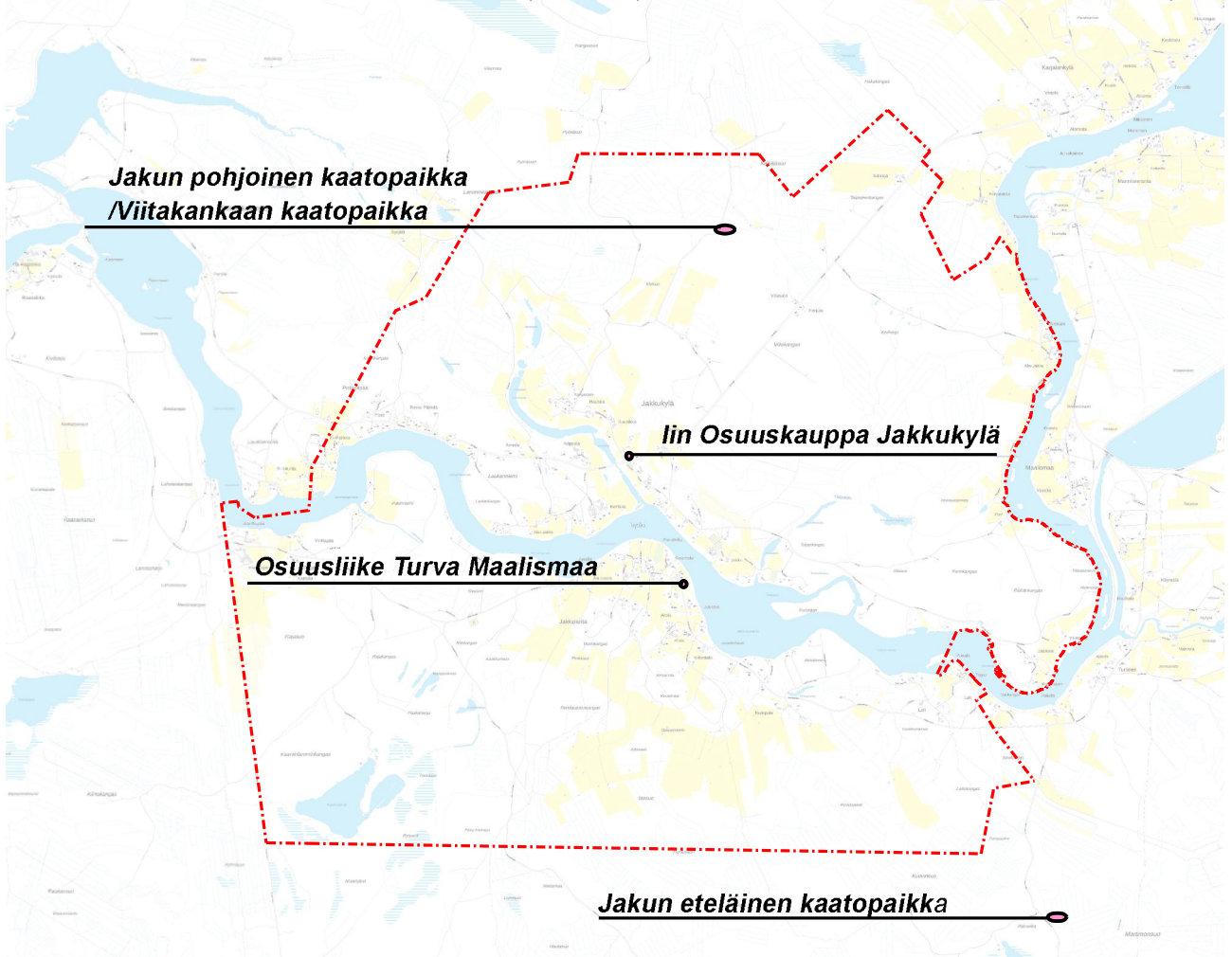
3.7.1. Pilaantuneet maat

Jakkukylän kaava-alueella tai sen lähialueella sijaitsevat seuraavat maaperän tilan tietojärjestelmässä (MATTI) olevat kohteet:

- Jakun pohjoinen kaatopaikka
/ Viitakankaan kaatopaikka:
Yhdyskuntajätteen läjityskaatopaikka, jonka toiminta on lopetettu, ollut toiminnassa vuosina 1989-1994. Kiinteistöllä maankäyttörajoite.
Alue on arvioitava tai puhdistettava; arvioitavilla tai puhdistettavilla maa-alueilla on havaittu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia ja puhdistustarve on arvioitava tai on jo todettu.
- Osuusliike Turva Maalismaa:
Polttonesteiden jakelu lopetettu, ollut toiminnassa vuosina 1960-2000. Kiinteistöllä sijaitsee nykyään omakotitalo.
Selvitystarve; maaperän pilaantuneisuutta ei ole todennettu ja se on selvittävää esim. maankäytön tai omistussuhteiden muuttuessa.
- lin Osuuskauppa Jakkukylä:
Polttonesteiden jakelu lopetettu, toiminut vuosina 1950-1984.
Selvitystarve; maaperän pilaantuneisuutta ei ole todennettu ja se on selvittävää esim. maankäytön tai omistussuhteiden muuttuessa.
- Jakun eteläinen kaatopaikka:
Yhdyskuntajätteen läjityskaatopaikka, jonka toiminta on lopetettu, ollut toiminnassa vuosina 1983-1994. Kiinteistöllä maankäyttörajoite.
Alue on arvioitava tai puhdistettava; arvioitavilla tai puhdistettavilla maa-alueilla on havaittu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia ja puhdistustarve on arvioitava tai on jo todettu.

Mahdolliset pilaantuneet maa-alueet Jakkukylän osayleiskaavan alueella ja sen lähiympäristössä Matti-rekisterin (maaperän tietojärjestelmä) mukaan.

Kartalla Osuusliike Turva Maalismaaksi nimetty kohde on paikallistiedon mukaan nimeltään Osuusliike Turva Jakkukylä.

3.7.2. Liikennemelu

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (VNp 993/1992) edellyttää, ettei asumiseen käytettävillä alueilla ylity ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja.

Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskukselta saatujen tieliikenteen teoreettisten melualueiden perustella Yli-lintiellä vuoden 2040 ennustetilanteessa 55 dB melualueen raja vaihtelee noin 30-40 metrin etäisyydellä tien keskilinjasta ja 45 dB raja noin 80-120 metrin välillä tien keskilinjasta. Maalismaantiellä vuoden 2040 ennustetilanteessa 55 dB melualueen raja vaihtelee noin 25-15 metrin etäisyydellä tien keskilinjasta ja 45 dB raja noin 75-55 metrin välillä tien keskilinjasta.

Teoreettiset melualueet:

Teoreettisten melualueiden laskenta on tehty pohjoismaisen tieliikennemelun laskentamallin mukaisesti. Laskenta etenee niin, että lähtömelutasoon (10 metriä tien keskiviivasta) tehdään kyseisen teosuuden liikennettä vastaavat korjaukset. Laskennassa on haettu 45, 55 ja 65 desibelin ekvivalenttisten päivämelualueiden (LAeq) leveys. Lähtömelutason laskemisessa on käytetty seuraavia tierekisterin tietoja (liikennemäärä, raskaan liikenteen osuus, nopeusrajoitus). Lähtömelutaso ja siitä johtuva melualueen leveys on laskettu päivämelutasona, jolloin kello 7.00-22.00 aikaisen liikenteen oletetaan olevan kaikilla teillä 90 prosenttia.

Melun leviämistä laskettaessa käytetään teoreettista ympäristöä, jonka oletetaan olevan seuraavanlainen:

- tie on suora ja äärettömän pitkä
- tiepenkereen korkeus on yksi metri
- maasto on avoin ja tasainen
- maaston pinta on pehmeä
- laskentapisteen korkeus on kaksi metriä

Melun leviämistä laskettaessa otetaan huomioon etäisyyden ja maaston melua vaimentama vaikutus. Maasto vaikuttaa melun vaimenemiseen, kun etäisyys on suurempi kuin kolmekymmentä metriä. Kaksiajorataisilla teillä melulähde sijaitsee molempien ajoratojen keskellä, mikä aiheuttaa hieman teoreettista leveämmän melualueen.

Laskettu melualue on teoreettinen ja vastaa todellisuutta vain, silloin kun laskennan oletukset vastaavat maasto-olosuhteita. Melualue on kapeampi kuin laskettu teoreettinen melualue, paikassa, jossa

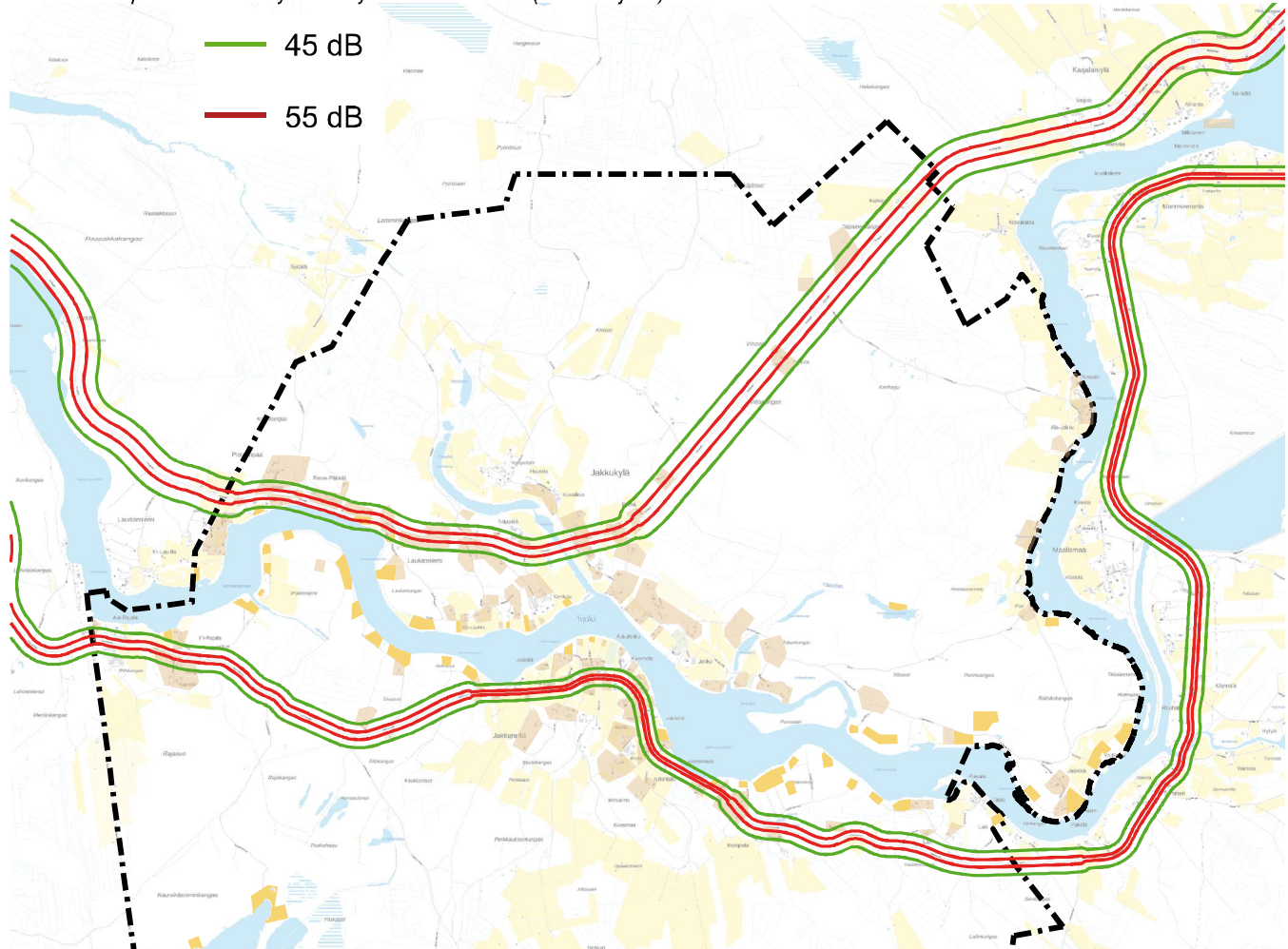
- tienpinta on alle yhden metrin korkeudella ympäröivästä maastosta
- tie on leikkauksessa tai
- maaston muoto tai rakennukset rajoittavat melun leviämistä.

Melualue on laajempi kuin laskettu teoreettinen melualue, paikassa, jossa

- tienpinta on yli metrin korkeammalla ympäröivää maastoa
- tie on vesistön kohdalla tai muun laajan, hyvin ääntä heijastavan alueen kohdalla tai
- tie on hyvin melua heijastavan pitkän seinämäisen esteen kohdalla.

Yli-lintien ja Maalismaantien teoreettiset melualueet ennustetilanteessa vuonna 2040.

Taustakartan päällä on esitetty Jakkukylän kaava-alueen (musta rajaus) asuinaluevaraukset sekä lomarakentamisen alueet.

3.7.3. Maisema

Kaava-alue kuuluu Pohjanmaan maisemamaakuntaan ja edelleen Pohjois-Pohjanmaan jokiseudun ja rannikon maisemaseutuun.

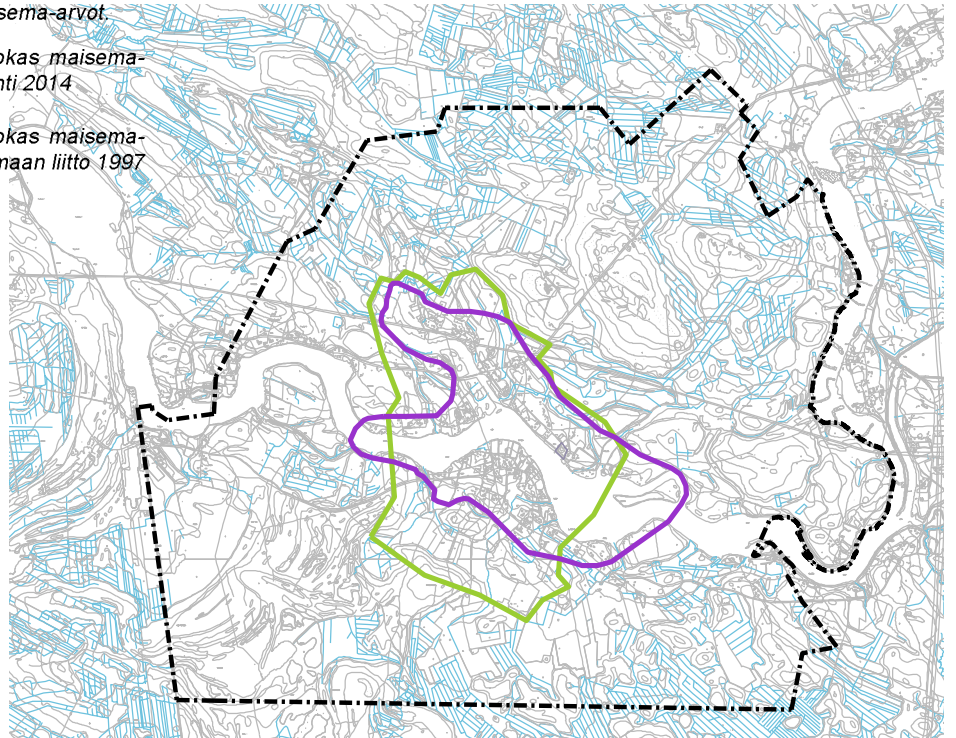
Vuosina 2013-2015 tehdyn inventoinnin *Avokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla* mukaan Jakkukylän osayleiskaavan 2040 alueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, mutta alueella on yksi maakunnallisesti arvokas maisema-alue: Jakkukylän kulttuurimaisema lijoivarressa.

Maakunnallinen maisema-alue käsittää lijoen varrella vastarannoilla sijaitsevat Jakkukylän ja Jakkurannan kyläalueet peltoineen. Alueella on useita vanhoja tervahautoja rannan tuntumassa. Jakkurannassa sijaitseva Jakkurannan haka on arvokas perinnemaisema.

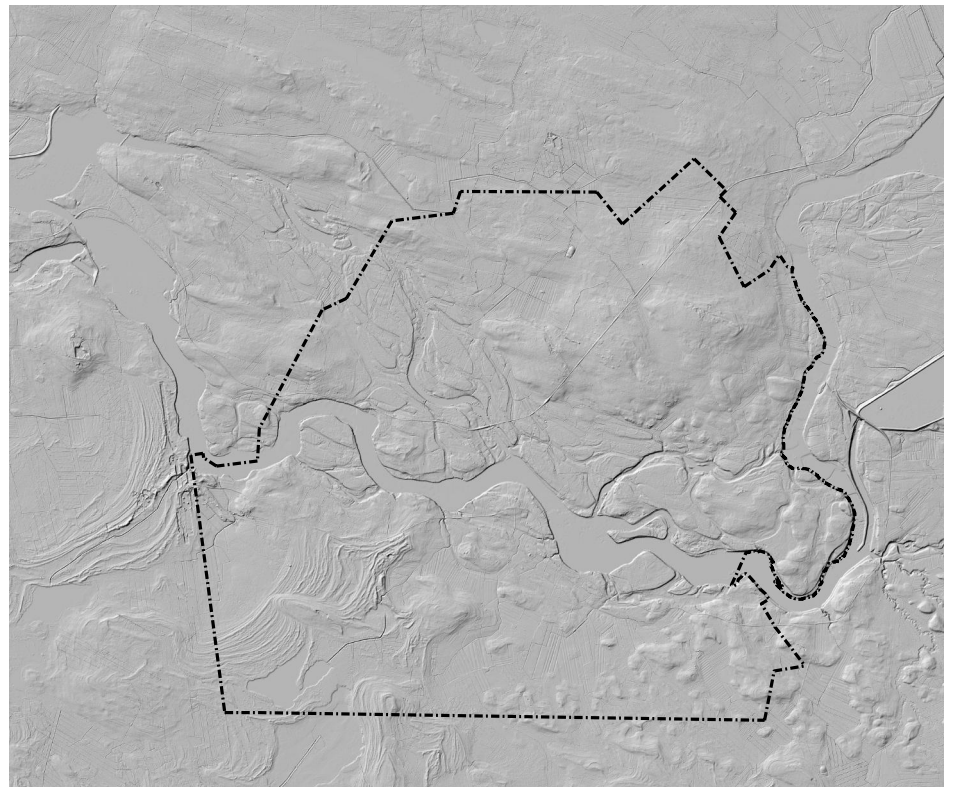
Suunnittelualueen lounaiskulmaan Kaunislammen ympärille ja Kauniinlammenkankaan alueelle sijoittuu mannerjäätikön reunan perääntymisen seurauksena syntyneitä tuuli- ja rantakerrostumia.

Jakkukylän maakunnalliset maisema-arvot

- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue, päivitysinventointi 2014
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue, Pohjois-Pohjanmaan liitto 1997

Jakkukylän maastonmuodot

3.7.4. Pinta- ja pohjavedet

Suunnittelualueen lounaiskulma sijoittuu Ritokankaan pohjavesialueelle (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue), joka on ollut vedenhankintakäytössä 1970-luvulta lähtien. Muut läheiset pohjavesialueet sijoittuvat Ritokankaan pohjavesialueen etelä- ja lounaispuolelle, lähimmillään noin 0,7 km etäisyydelle kaava-alueen rajasta (Tiironkangas, vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue). Pohjois-Pohjanmaan liitto on tehnyt vuonna 1999 seuraavan selvityksen: Lähtökohdat pohjavesien ja maa-ainesten käytölle li-Ylikiiminki -harjukso.

Kaava-alueita halkoo lijoja, joihin alueen pintavesiä laskee ja kulkeutuu edelleen kohti Perämerta. Lijoille on rakennettu useampi pato, joiden avulla veden korkeutta säädelään. Kaava-alueella on pieniä lampia; Kaunislampi, Kaakkurilampi, Kannikkolampi, Perkkauksenlampi, Syvälampi, Loskalampi jne.

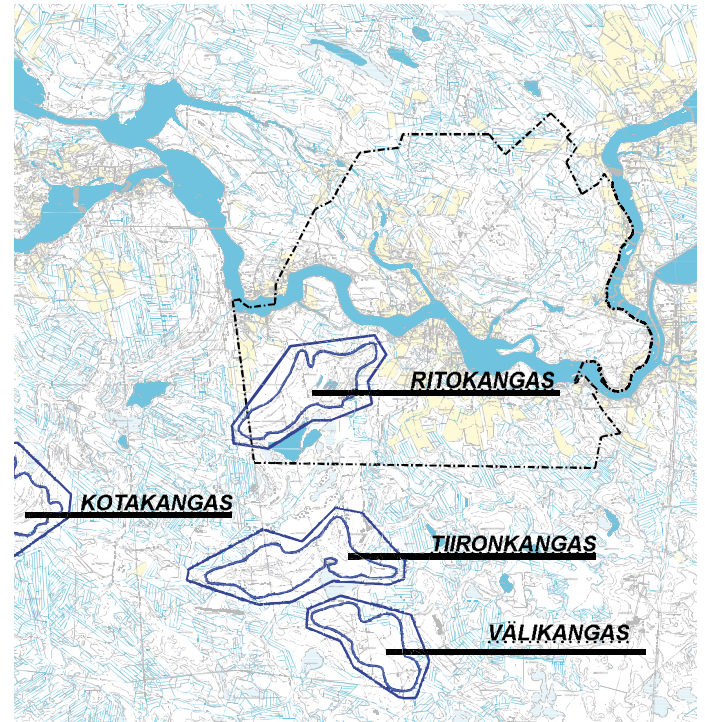
3.7.5. Tulva

Jakkukylä sijoittuu lijojen varrella Maalimaan ja Raasakan voimalaitosten väliin, ja on siten säännöstelty jokiosuus. Voimalaitosten välinen alue ei ole merkittävä tulvariskialue, mutta lijojen tulvariskien hallintasuunnitelmassa ja lijojen vesistön tulvatorjunnan toimintasuunnitelmassa kerrotaan, että Siuruanjoesta purkautuvat jäät voivat patoutua lijojen omaan Yli-liin kohdilla ja tämä voi aiheuttaa tulvavaaraa myös Maalimaan ja Raasakan väliselle ranta-asutukselle.

Mittaustietoa tulvakorkeuksista ko. alueelta on vähän ja alueelta ei ole tehty tulvavaarakartoitusta. Lijoen keskivesipinta (MW) Jakkusuvannossa kohdalla on noin N2000+ 21,9. Kevään 1982 vesistötulvan aikaan (vastaa toistuvuutta HW_{1/50}) Jakkusuvannon vesipinta oli korkeimmillaan noin N2000+ 24,9 m. Reiter Oy on mallintanut vesistöalueen suurtulvaa ja laskelmia on tarkennettu vuonna 2004 vesistömallia käyttäen (SYKE). Suurtulvalaskelmien ja vuoden 1982 havaintojen

perusteella arvioituna erittäin harvinainen tulvakorkeus (HW_{1/100}) olisi Jakkusuvannossa noin N2000 +25,5 m. Mm. MML:n laserkeila-aineiston ja kevään 2019 havaittujen tulvakorkeuksien perusteella on arvioitu kaava-alueen välisiä vesipintaeroja. Suuntaa antava harvinainen tulva-alue ja tulvakorkeudet on esitetty sivun alalaidan kuvassa.

Jakkukylän osayleiskaavan alueella oleva Ritokankaan pohjavesialue sekä muut lähialueen pohjavesialueet.

lijojen arvioitu ja suuntaa-antava tulva-alue HW 1/100.

Tulva-alueen raja on esitetty kuvassa sinisellä viivalla.

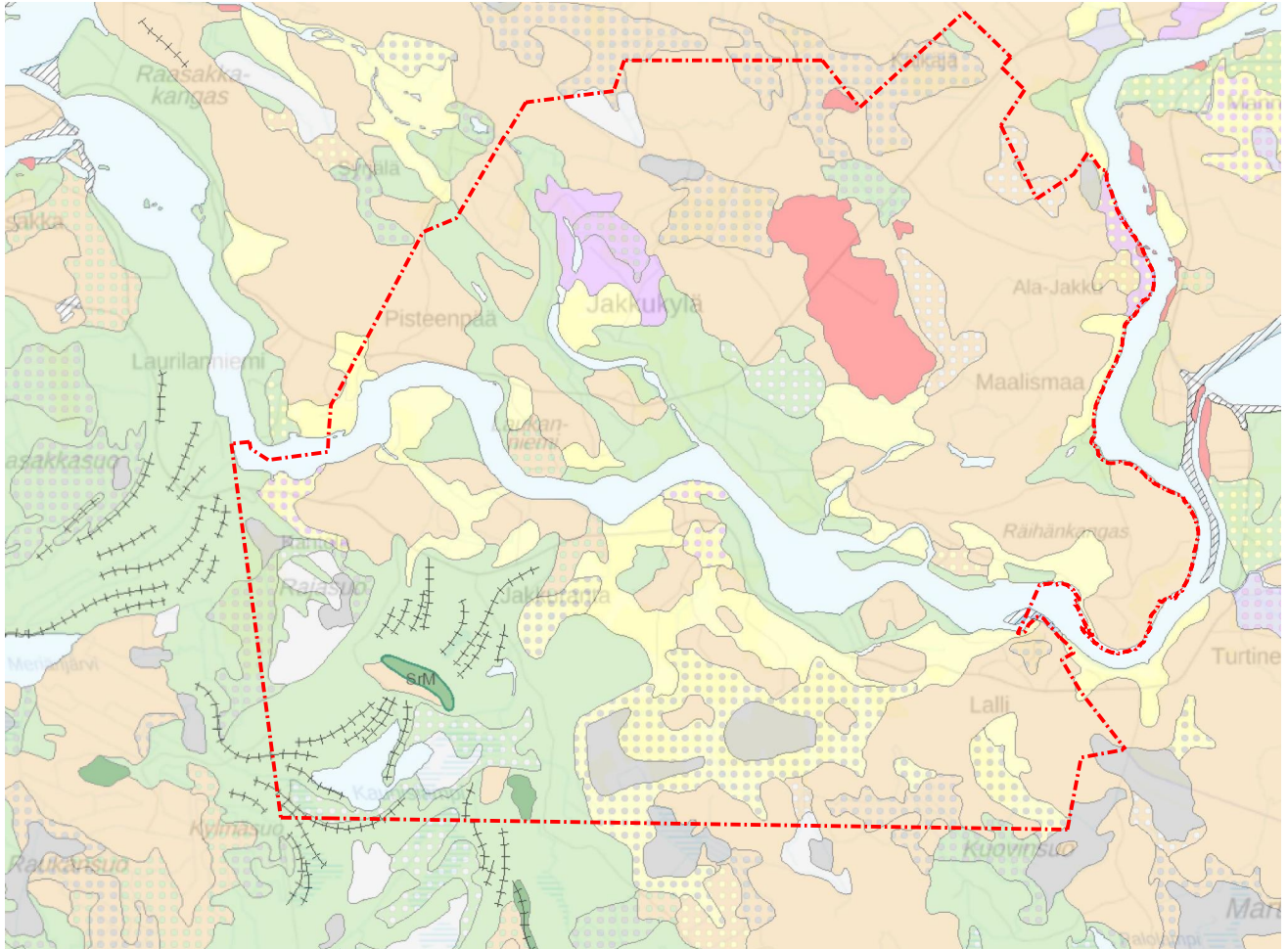
Tulvaviiva on piirretty maanmittauslaitoksen KM2 korkeusmallin /laserkeila-aineiston perusteella.

3.7.6. Maaperä

Geologian tutkimuskeskuksen mukaan maaperä jakkukylän alueella on pääasiassa sora- ja hiekkamoreenia, sekä lajittuneita reunamuodostumia. Suunnittelualueen lounaiskulmassa on rantavalleja.

Happamien sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyys alueella on pääosin hyvin pieni. Pienillä alueilla lijoen tuntumassa on mahdollista törmätä pieniin ja kohtalaisiin lukemiin.

Kalliomaan maanpeite
enintään 1 m (yleensä
moreenia) (Ka)

Rapakallio (RpKa)

Rakka (RaKa)

Lohkareita (Lo)

Kiviä (Ki)

karkea Hieta (KHT)

liejuinen Hieta (karkea),

humuspitoisuus 2-6 %
(LjHt)

hieno Hieta (HHT)

liejuinen hieno Hieta,
humuspitoisuus 2-6 %

Hiekkamoreeni (Mr),
Soramoreeni (SrMr)

Hienoainesmoreeni (HMr)

Sora (Sr)

Hiekka (HK)

liejuinen Hiekka,
humuspitoisuus 2-6 %

Hiesu (Hs)

Liejuhiesu,
humuspitoisuus 2-6 %
(LjHs)

Savi (Sa)

Liejusavi, humuspitoisuus
2-6 % (LjSa)

Maaperän pohjamaalajit GTK:n
aineistojen mukaan.

Lieju, humuspitoisuus yli 6
% (Lj)

Rahkaturve (St)

Saraturve (Ct)

Turvetuotantoalue (Tu)

Täytemaa (Ta)

Kartoittamaton (0)

Kauniinlammenkankaan tuuli- ja rantakerrostumat

Tuuli- ja rantakerrostumat muodostavat Suomessa laajoilla alueilla merkittäviä geomorfologisia muotoja, joilla on luonnon- ja maisemansuojelullista, opetuksellista sekä virkistys- ja ulkoilukäyttöön liittyvää yleistä merkitystä.

Jakkukylän osayleiskaava-alueen lounaiskulmassa, sijaitsee Kauniinlamminkankaan tuuli- ja rantakerrostuma-alue (TUU-II-053). Tuuli- ja rantakerrostumat edustavat luonnonsuojelulain ja luontodirektiivin luontotyyppejä sekä metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Kauniinlammenkankaan tuuli- ja rantakerrostuma sijoittuu valtakunnallisella arvoasteikolla luokkaan 4 (valtakunnallisesti merkittävä) ja se on kaikkineen noin 220 hehtaarin laajuinen.

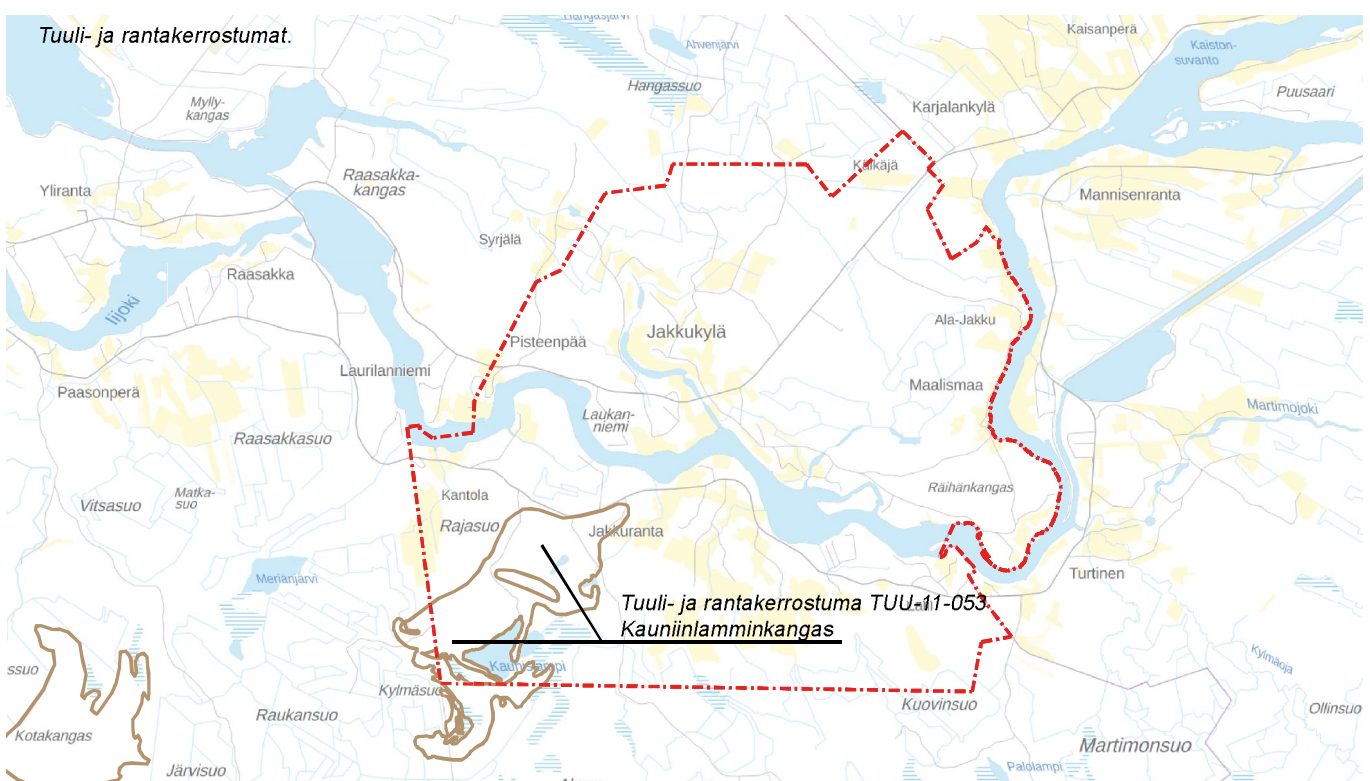
Kauniinlamminkankaan muodostuma on lijoen laakson eteläreunalle Paskaharjun drumliinin ympäristöön syntynyt rantakerrostuma. Muodostuma on syntynyt noin 4 500 – 4 100 vuotta sitten drumliinin ja sen lähiympäristöön kerrostuneiden lijoen kuljettamien hiettaisten hiekka-kerrostumien kohotessa vähitellen Litorianmerivaiheen aikana Itämeren peitosta. Maaston noustua merenpinnan tasoon aallokko huuhtoi drumliinin lakea ja rinteitä madaltaen niitä ja kuljetti irrottamaansa ainesta lähiympäristöön. Irrottamansa aineksen aallokko kerrosti kohtuullisen kehittyneiksi rantavalleiksi, joita muodostuman alueella on kymmenkunta. Rantavallit ovat suuntautuneet lounaasta koilliseen. Niiden korkeus on muodostuman keski- ja länsiosissa 0,5-1,5 metriä. Ne ovat muodoiltaan suhteellisen loivarinteisiä.

Muodostuman itäreunalla Kaakkurisuon länsipuolella on runsaan kolmen metrin korkuinen rantavalli. Se on muodoltaan loivarinteinen ja sen länsirinne on hieman loivempi kuin itärinne. Rantavallien kohottua Perämeren peitosta ja niiden pinnan kuivuttua länsituulet kuluttivat vallien ainesta kuljettaen sitä muodostuman itäisimmän rantavallin päälle peittohiekkakerrokseksi. Tämä selittää myös rantavallin muista poikkeavaa suurempaa kokoa.

Muodostuman keskellä oleva Paskaharjun drumliini erottuu rantakerrostumista poikittaisena länsiluoteesta itäkaakkoon suuntautuneena matalana selänteenä. Selänteen pinnalla sekä lähialueilla on rantavoimien huuhtomaa pintakivikkoa. Drumliinin pinnalla olevassa rantakerrostumassa on matala leikkaus, jonka pohjalla aines on moreenia. Muodostuman itäreunassa olevassa korkeimmassa rantavallissa on leikkaus.

Paskaharju on hyvin matala ja sen keskellä on vanha, matala, 2–3 m syvä hiekkakuoppa. Paskaharjun drumliinin pinta on aallokon huuhtomaa pienkivistä moreenia, jonka kivet pilkottavat sieltä täältä sammalikon lävitse.

Alueen mataluudesta ja Kauniinlamminkankaan muodostumaa peittävästä metsästä johtuen muodostuma hahmottuu lähinnä vain lähialueille sekä muodostuman läpi menevälle tielle. Samasta syystä muodostumalta avautuu maisema vain lähialueiden metsiin sekä tielle. Ranta-vallien suoraviivaiset muodot sekä niitä paikoin peittävät tuulikerrostumat luovat hieman vaihtelua alueen sisäiseen maisemaan. Muodostumassa on pieniä maa-ainesottokuoppia.

3.8. Suunnittelutilanne

3.8.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, edistää niiden toteuttamista ja arvioida toimenpiteitensä aluerakenteen ja alueidenkäytön kannalta. Valtioneuvosto päätti uudistetuista tavoitteista 14.12.2017. Uudistetut tavoitteet astuivat voimaan 1.4.2018.

Nyt laadittavaan Jakkukylän osayleiskaavatyöhön liittyvät etenkin seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliseen ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

liljoki Rinne-Päkkilän tuntumassa.

3.8.2. Maakuntakaava

Maakuntakaava ohjaa kuntien kaavoitusta. Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava on uudistettu kolmessa vaiheessa seuraavasti:

- 1.vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa v. 2013 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 23.11.2015. (energia, kauppa, luonnonympäristö ja liikenne)
- 2.vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016. (teemoina maaseudun asutus rakenne, kulttuuriympäristö, virkistys- ja matkailu, seudulliset materiaalikeskukset, jätteenkäsittelyalueet ja ampumaradat sekä puolustusvoimien alueet)
- 3.vaihemaakuntakaava on hyväksytty 11.6.2018 maakuntavaltuustossa ja 5.11.2018 se on määrätty tulemaan voimaan MRL 201 § nojalla. (Kiviaines ja pohjavesi, mineraalivarat ja kaivokset, Oulun seudun liikenne ja maankäyttö, tuulivoima-alueiden tarkistukset ja muut tarvittavat päivitykset)

1. ja 2. vaihemaakuntakaavat ovat lainvoimaisia. 3. vaihemaakuntakaavan osalta Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on hylännyt kaavasta tehdyt valitukset 29.4.2020. Maakuntakaavojen määräyksistä Jakkukylän kaava-alueella tai sen välitöntä lähiympäristöä koskevat seuraaville sivuilla kootut määräykset ja merkinnät.

MAA- JA METSÄTALOUS

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava hyvien ja yhtenäisten peltoalueiden säilyminen tuotantokäytössä. Maaseutua kehitettäessä on pyrittävä sovittamaan yhteen asutuksen tavoitteet ja maatalouden, mukaan lukien karjatalouden, toimintaedellytykset. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden ja -yksiköiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta. Metsätaloutta suunniteltaessa tulee edistää metsien monipuolista hyödyntämistä yhteensovittamalla eri käyttömuotojen ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteita.

RANTOJEN KÄYTTÖ

Turvataan tasapuoliset mahdollisuudet ranta-alueiden käyttöön varaamalla rantaa riittävästi yleiseen virkistykseen. Varaudutaan loma-asutuksen kasvun jatkumiseen ja eri tyyppisten loma-asuntoalueiden

kysyntään: perinteinen omarantainen asutus järviolueilla, tiivis lomakylätyyppinen asutus merenrannikolla ja matkailukeskusten läheisyydessä. Tavoitteena on hyvien vapaa-ajan ympäristöjen muodostaminen tasapuolisesti eri käyttäjäryhmille.

Rakentamista ohjataan sietokyvyltään hyvillä rannoilla. Rakentamattomien ja pienten vesistöjen rannoille rakentamista ei suositeta. Maisemallisesti keskeiset ja arat rannat jätetään rakentamisen ulkopuolelle. Vakituisen asumisen ja loma-asutuksen sijoittumisessa suositetaan kyläkeskusten, taajamien ja matkailukeskusten läheisyyttä. Suunnitelmallisella asuntorakentamisella tuetaan erityisesti maaseudun asutuksen ja palvelujen säilymistä.

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon ranta-alueen ympäristöolosuhteet, vesihuollon järjestäminen sekä rakennusoikeuden, yhteiskäyttöalueiden ja yleisten alueiden tasapuolinen jakautuminen eri maanomistajille. Yksityiskohtaisemmissa kaavoissa voidaan taajamien ja kylien ulkopuolella enintään puolet rantaviivasta osoittaa rakennusmaaksi. Pienissä vesistöissä rantarakentamisen mitoituksessa tulee lisäksi ottaa huomioon vesistön sietokyky ja vesipinta-ala. Pienissä saarissa mitoituksen tulee perustua saaren pinta-alaan.

TULVARISKIEN HALLINTA

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon sään ääri-ilmiöiden vaikutukset ja viranomaisten selvitysten mukaiset tulva-alueet ja tulviin liittyvät riskit. Uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille, jollei voida osoittaa, että tulvariskit pystytään hallitsemaan. Suunniteltaessa tulville herkkiä toimintoja tulee tulvasuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

ERITYISTOIMINNOT / VAARA-ALUEET

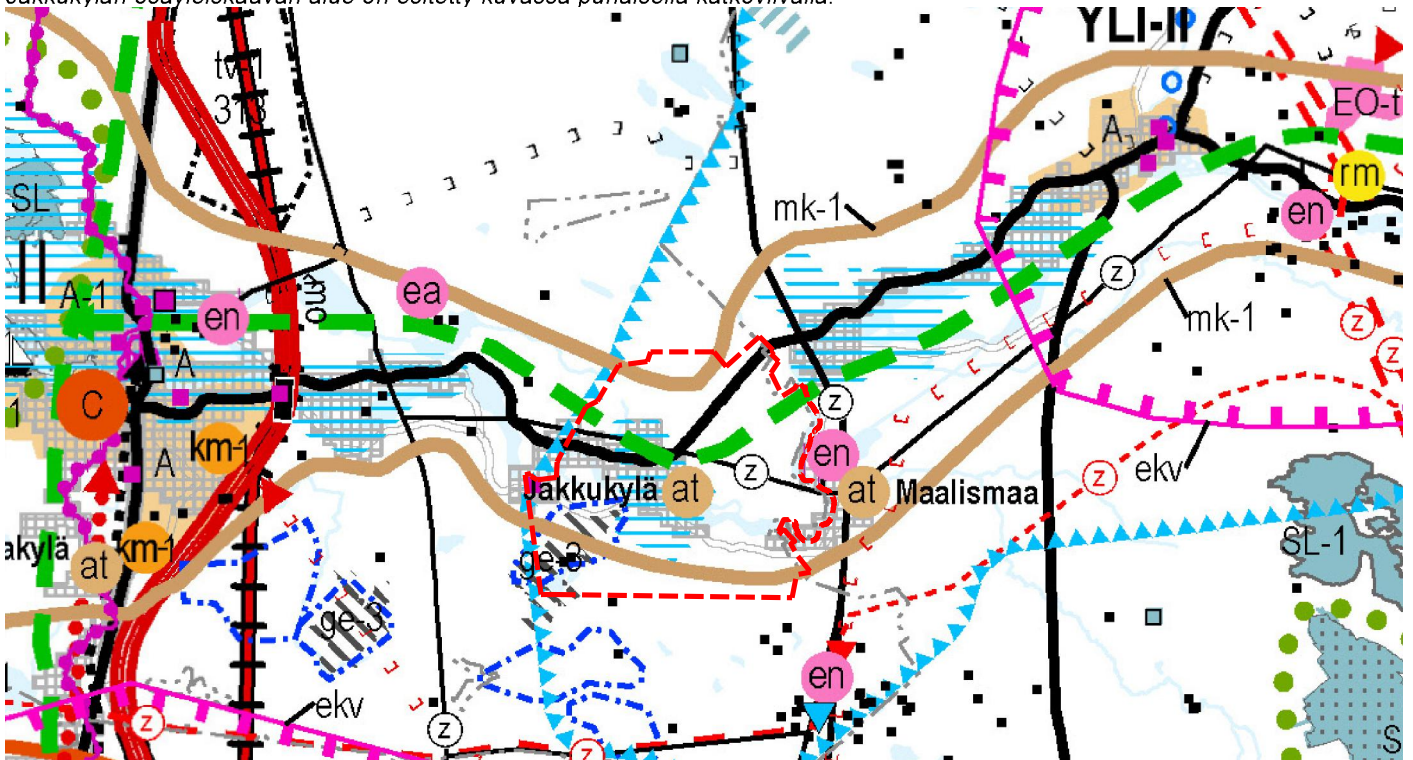
Vaarallisia kemikaaleja käyttävää tai varastoivaa laitosta ympäröivän konsultointivyöhykkeen yksityiskohtaiseen suunnitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen, kuten asuinalueiden, vilkkaiden liikenneväylien, yleisölle tarkoitettujen kokoontumistilojen ja sairaaloiden sijoittumista vyöhykkeen sisälle on kaavaa laadittaessa pyydyttävä palo- ja pelastusviranomaisen ja tarvittaessa TUKES:n lausunto.

RAKENTAMISRAJOITUS

Virkistys- ja suojelualueiksi sekä liikennettä ja teknistä huoltoa varten maakuntakaavassa osoitettuja alueita koskee maankäyttö- ja rakennuslain 33 § mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Rajoitus ei koske virkistys- ja matkailukohteen kohdemerkintää, kehittämisperiaattemerkintöjä eikä alueiden erityisominaisuuksia kuvaavia merkintöjä.

Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta.

Jakkukylän osayleiskaavan alue on esitetty kuvassa punaisella katkoviivalla.

KYLÄ

at

Merkinnällä osoitetaan maaseutuasutuksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kyläkeskuksen asemaa on pyrittävä vahvistamaan sovitamalla yhteen asumisen, alkutuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuvallisesti ja liikennejärjestelyiltään selkeästi hahmottuvaksi kohtaamispaikaksi. Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan kyläasutuksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja -ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien peltoalueiden säilyttämiseen maatalouskäytössä.

mk

MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE

Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Vyöhykkeillä on tarvetta kehittää kuntien yhteistyöllä yhtenäisiä suunnitteluperiaatteita. Alueita kehitetään jokiluontoon ja -maisemaan perustuvana sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja -kohteisiin tukeutuvana asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueena ja luontomatkailuvyöhykkeenä. Maaseutua kehitettäessä sovitetaan yhteen maaseutuelinkeinojen, pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen tavoitteet, erityisesti maatalouden toimintaedellytykset huomioon ottaen. Loma-asutuksen ja matkailupalvelujen suunnitelmallisella kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna. Kohdealueella sijaitsevia taajamia kehitetään erityisesti jokimaiseman arvojen ja mahdollisuuksien pohjalta.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.

mk-1

lijoikilaako: Voimalaitosympäristöjen suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa huomioon kalateiden toteuttamismahdollisuudet.

VIHERYHTEYSTARVE

Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreittejä ja niihin liittyviä pienialaisia virkistysalueita. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä. Yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien seudullinen jatkuvuus ja kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin.

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (päivitys- ja täydennysinventointi 2011–2013). Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota selvityksessä Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi (Pohjois-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:86, 2015) sekä Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2011-2013 (Maaseutumaisemat –arvokkaiden maisema-alueiden inventointi, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 2013) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.

POHJAVESIALUE

Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeät (I luokka / 1-luokka) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokka) / muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävän vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

ge-3

TUULI- JA RANTAKERROSTUMA

PORONHOITOALUE

Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.

Z

PÄÄSÄHKÖJOHTO 110 kV

Z

PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV ja 220 kV

■

MUINAISMUISTOKOHDE

Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailalla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännekohteet. Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

en

ENERGIAHUOLLON ALUE

Merkinnällä osoitetaan maakunnan energiahuollon kannalta tärkeät voimalat ja suurmuuntamoiden alueet. Vesivoimalaitosten yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vaelluskalojen nousuesteen poistamiseksi tarvittavan kalatien rakentaminen.

MOOTTORIKELKKAILUN YHTEYSTARVE

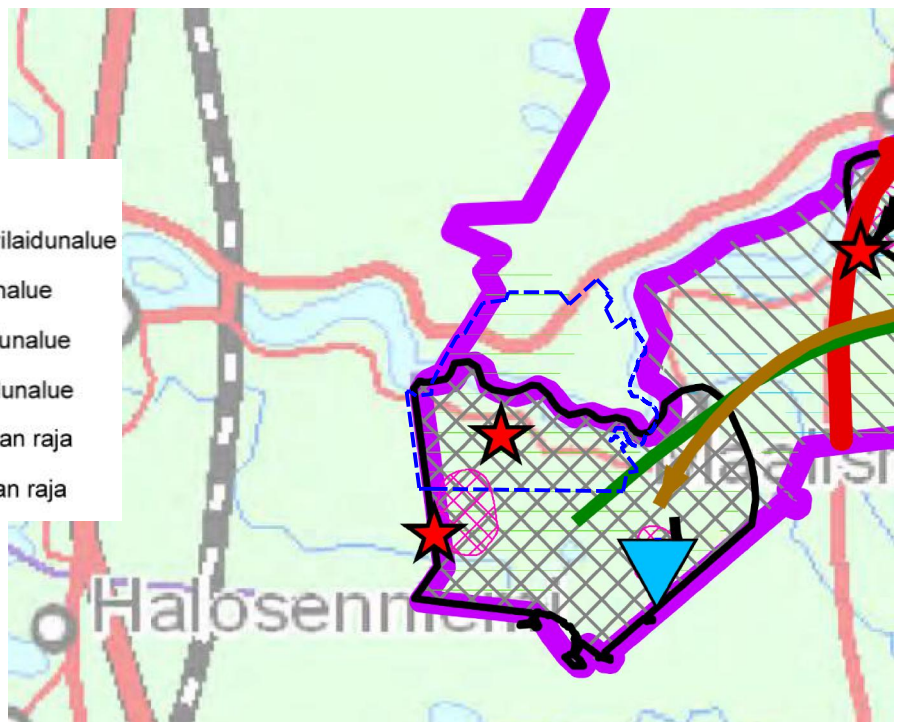
Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan liitteessä 12b on esitetty poronhoidon kannalta tärkeät alueet talvella. Jakkukylän osayleiskaavan 2040 alueelle sijoittuu ko. liitteen merkinnöistä seuraavat

- erotusaita (joen eteläpuolella, Rajakankaan länsipuolella)
- pieni osa kokoamisaluetta (suunnittelualueen lounaiskulmassa)
- talvilaidun alue (joen eteläpuoli kokonaan)
- paras talvilaidunalue (joen eteläpuoli kokonaan)
- kevätkierron linjaus (aivan suunnittelualueen kaakkoiskulmassa)
- jäkälälaidunalue (joen pohjoispuoli)
- Oijärven ja Kiimingin paliskuntien välinen raja (Iijoessa)

Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan liitteessä 12c on esitetty poronhoidon kannalta tärkeät alueet kesällä. Jakkukylän osayleiskaavan 2040 alueelle sijoittuu ko. liitteen merkinnöistä seuraavat

- erotusaita (joen eteläpuolella, Rajakankaan länsipuolella)
- pieni osa kokoamisaluetta (suunnittelualueen lounaiskulmassa)
- kevätkierron linjaus (aivan suunnittelualueen kaakkoiskulmassa)
- Oijärven ja Kiimingin paliskuntien välinen raja (Iijoessa)

Poronhoidon kannalta tärkeät alueet talvella.
Ote Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan liitteestä 12b.
Jakkukylän osayleiskaavan alue on esitetty kuvassa sinisellä katkoviivalla.

Poronhoidon kannalta tärkeät alueet kesällä.
Ote Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan liitteestä 12c.
Jakkukylän osayleiskaavan alue on esitetty kuvassa sinisellä katkoviivalla.

3.8.3. Yleiskaavat

Jakkukylän osayleiskaava vuodelta 2000

Suurin osa nyt laadittavan kaavan alueesta kuuluu Yli-lin kunnanvaltuuston 26.10.2000 hyväksymään Jakkukylän osayleiskaavan alueeseen.

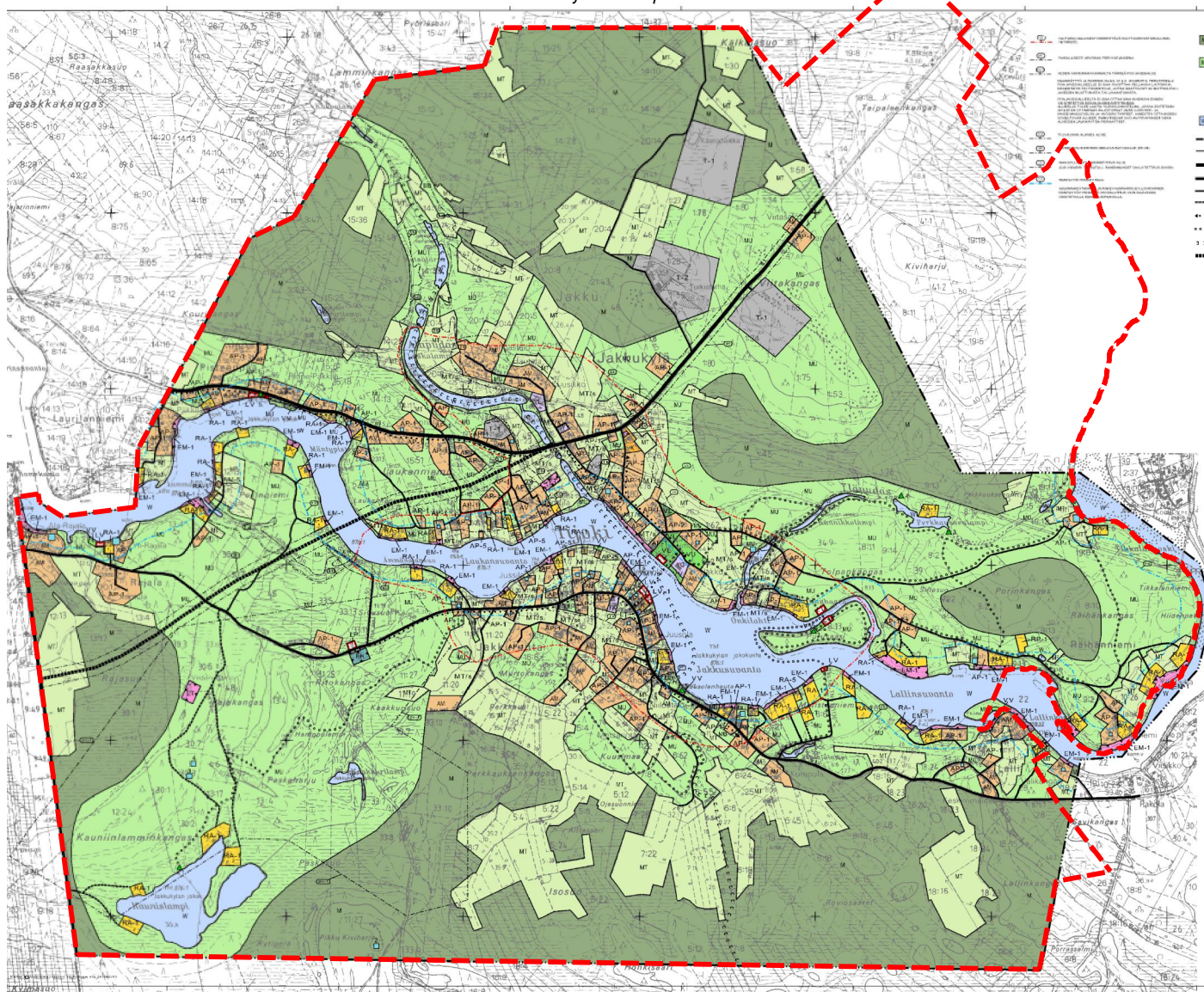
Jakkukylän vuoden 2000 osayleiskaava on osoitettu laajasti maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU). Kaavassa on osoitettu myös maa- ja metsätalousalueita (M) sekä maatalousalueita (MT).

Asuinentalojen alueita on osoitettu useilla eri merkinnöillä (AP-1, AP-2 ja AP-5). Loma-asuntoalueet on osoitettu merkinnöillä RA-1 ja RA-5. Keskeinen kyläalue on osoitettu valtakunnallisesti merkittävänä kulttuurihistoriallisena ympäristönä (vk).

Rantavyöhykkeellä ja muillakin RA-alueilla on määritelty sallittujen rakennuspaikkojen määrä. Rantavyöhykkeen rakennuspaikat on määritelty perustuen kantatilamitoitukseen.

Kaavassa on huomioitu myös varaus li-Yli-li-maantien oikaisulle. Nyt laadittavan osayleiskaavan suunnittelussa on huomioitava, että kyseistä ohitustievarausta ei ole enää katsottu tarpeelliseksi. Kyseistä ohitustievarausta ei ole osoitettu myöskään vuonna 2018 hyväksytyssä Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa.

Kuva alla: Jakkukylän osayleiskaava vuodelta 2000. Nyt laadittavan osayleiskaavan aluerajaus on lisätty kuvaan punaisella katkoviivalla.

Karjalankylän osayleiskaava

Nyt laadittavan Jakkukylän osayleiskaava-alueen koilliskulmassa on voimassa Yli-lin kunnanvaltuuston 28.05.2007 hyväksymä Karjalankylän osayleiskaava. Alueelle on vuoden 2007 osayleiskaavassa osoitettu pääosin maa- ja metsätalousaluetta (M). Alueelle sijoittuu myös maatalousaluetta (MT), maatalojen talouskeskuksen aluetta (AM) ja pientalovaltaista asuinalueita (AP).

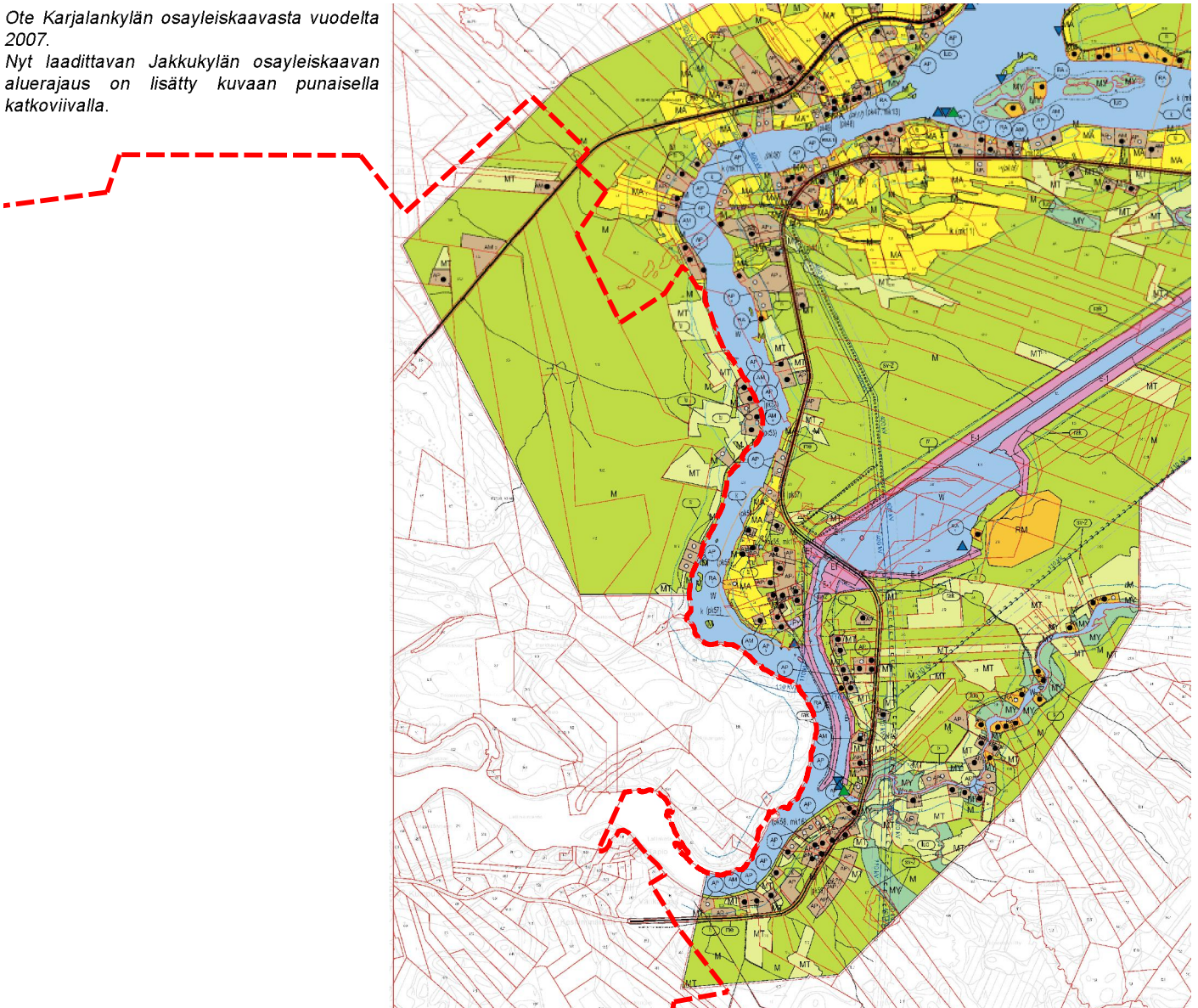
Rakennuspaikat rantavyöhykkeen omarantaisilla rakennuspaikoilla on osoitettu rantaviivaan (rantaviivamuunnos-kantatilaselvitys-mitoitusvyöhykkeet) perustuen. Ei-omarantaiset rakennuspaikat on osoitettu Karjalankylän osayleiskaavassa kylä- ja yhdyskuntaselonteon perusteella.

Vuonna 2007 hyväksytyn Karjalankylän osayleiskaava-alueeseen kuuluneen Niskalan-törmäntien varren asutusta (Niskala).

Ote Karjalankylän osayleiskaavasta vuodelta 2007.

Nyt laadittavan Jakkukylän osayleiskaavan aluerajaus on lisätty kuvaan punaisella katkoviivalla.

Uuden Oulun yleiskaava

Suunnittelualue on myös osa Uuden Oulun yleiskaavan aluetta, joka on Oulun kaupunginvaltuuston hyväksymä 18.4.2016 § 37. Vuosina 2000 ja 2007 hyväksytyt Jakkukylän ja Karjalankylän osayleiskaavat on määritelty jäämään voimaan Uuden Oulun yleiskaavan hyväksymisen jälkeenkin, mutta Uuden Oulun yleiskaavakartan kaavateknisissä merkinnöissä todetaan, että voimaan jäävien yleiskaavojen alueella Uuden Oulun yleiskaava ohjaa tulevien kaavojen laatimista niitä muutettaessa ja uudistettaessa.

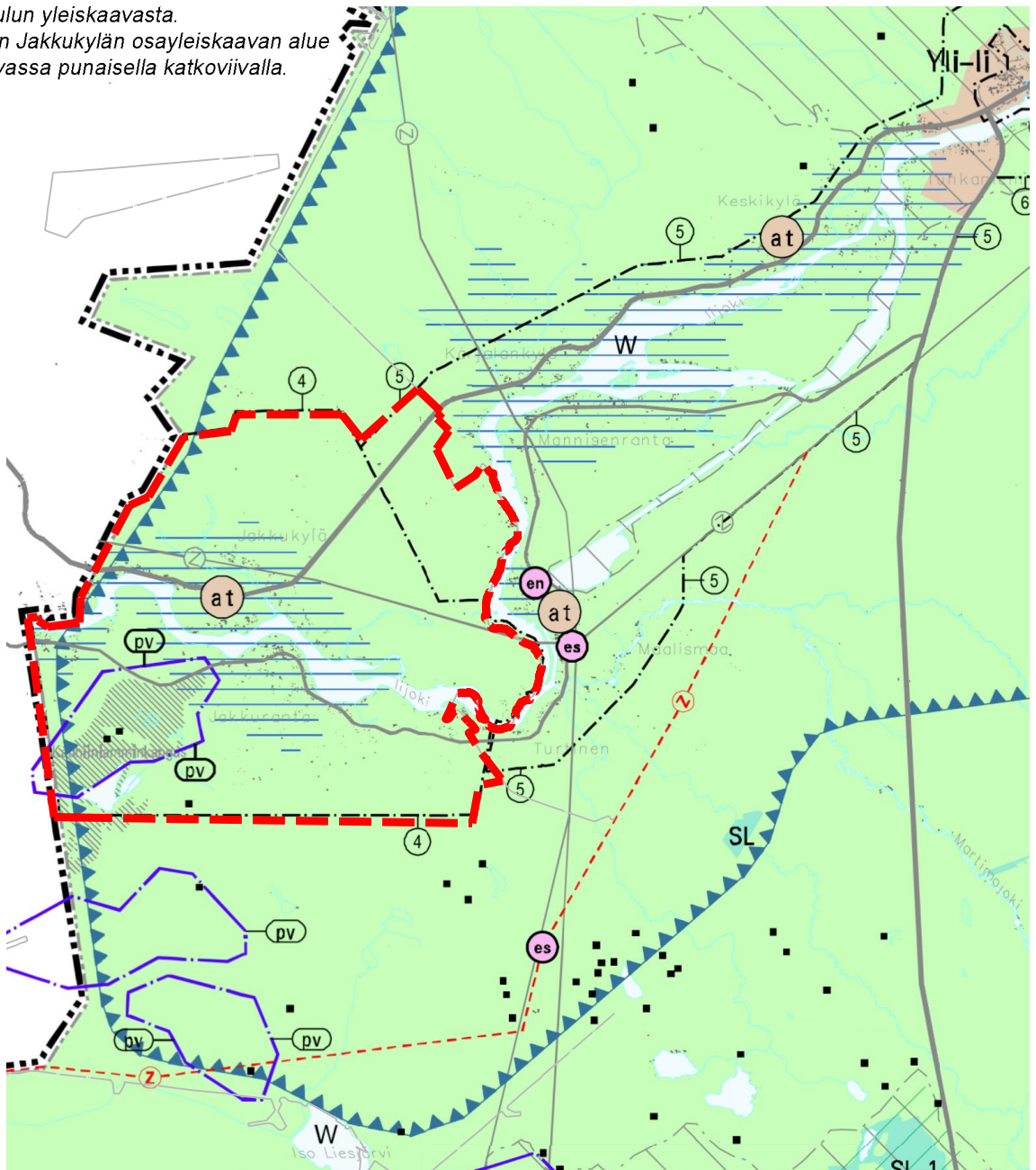
Uuden Oulun yleiskaavassa suunnittelualueita tai sen välitöntä lähiympäristöä koskevat seuraavat yleiskaavamerkinnot:

MAASEUTUKEHITTÄMISVYÖHYKE 2, MAASEUTU.

Maaseutu-2. Maaseutuvyöhyke muodostuu kaupunkirakenteen kanssa vuorovaikutuksessa toimivasta maaseudusta. Vyöhykettä kehitetään maa- ja metsätalouteen, monipuolisiin muihin maaseutuelinkeinoin, luonnonvarojen kestäväan hyödyntämiseen, maaseudun maisemaan ja kulttuuriympäristöihin, lomaa-asumiseen sekä luonnon moninaiskäyttöön perustuen.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää maaseutuelinkeinojen toimintaedellytysten turvaamiseen, rantojen ja vesistöjen yleisen virkistyskäytön edistämiseen, rakennetun ympäristön ja luonnonympäristön arvojen säilymiseen sekä kaupunkiseudun materiaali- ja energiahuollon turvaamiseen. Vyöhykkeelle voi sijoittaa maa- ja metsätaloutta ja muuta maaseutumaista elinkeinotoimintaa palvelevaa rakentamista ja asumista. Rakennukset on sijoitettava siten, ettei niistä aiheudu merkittävää maisema- eikä ympäristöhaittaa. Asuinrakennukset on pyrittävä sijoittamaan olevien yhdyskuntateknisten verkostojen piiriin ja olemassa oleviin kyliin. Asuinrakentamisesta ei saa aiheutua kunnalle kohtuuttomia kustannuksia pitkälläkään

Ote Uuden Oulun yleiskaavasta.
Nyt laadittavan Jakkukylän osayleiskaavan alue on esitetty kuvassa punaisella katkoviivalla.

aikavälillä. Vyöhykkeelle saa lisäksi sijoittaa sille soveltuvaa muuta maankäyttöä, elinkeinoja ja rakentamista kuten materiaali- ja energiahuoltoa palvelevia laitoksia ja rakennuksia sekä maa- ja kiviaineisten ottoa ja käsittelyä erityislakien ja lupajärjestelmän mukaisesti. Vyöhykkeelle tulee suunnitella kattavat kaupunkiseudun sisäiset ja maakunnalliset reitistöt virkistykseen ja matkailun tarpeisiin mm. ratsastukseen, moottorikelkkailuun, hiihtoon ja patikointiin. Kake-4- ja make-1-vyöhykkeiden läheisiä maaseutualueita tulee tarvittaessa ohjata yksityiskohtaisemmilla yleiskaavoilla. Kaupunkivyöhykkeiden läheisyydessä tulee ottaa huomioon ulkoilun ohjaustarve. tarpeisiin mm. ratsastukseen, moottorikelkkailuun, hiihtoon ja patikointiin. Kake-4- ja make-1-vyöhykkeiden läheisiä maaseutualueita tulee tarvittaessa ohjata yksityiskohtaisemmilla yleiskaavoilla. Kaupunkivyöhykkeiden läheisyydessä tulee ottaa huomioon ulkoilun ohjaustarve.

KYLÄ.

Merkinnällä on osoitettu kylät, jotka toimivat ympäröivän maaseudun asutuskeskittyminä ja keskuksina. Kyliä kehitetään niiden ominaispiirteet säilyttäen. Keskeisten kyläalueiden suunnittelussa ja uusien rakennuspaikkojen osoittamisessa tulee erityisesti ottaa huomioon kyläkuvan parantaminen ja liikenneturvallisuus. Kaupunkikehittämisyöhykkeen läheisten kyläalueiden kehittäminen ei saa aiheuttaa haittaa asemakaava-alueiden tarkoituksenmukaiselle toteutumiselle. Make-1-kehittämisyöhykkeellä keskeisille kyläalueille voidaan tarvittaessa laatia asemakaava rakentamisen ohjaamiseksi. Make-2-kehittämisyöhykkeellä keskeisille kyläalueille voidaan tarvittaessa laatia osayleiskaavoja tai oikeusvaikutuksettomia kyläsuunnitelmia tai -kaavoja rakentamisen ohjaamiseksi

KULTTUURIYMPÄRISTÖN VAALIMISEN KANNALTA MAAKUNNALLISESTI TÄRKEÄ ALUE.

Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi päivitysinventoinnissa esitetyt alueet. Alueen suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kulttuuriperintö- ja maisema-arvojen turvaamista siten, että rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta säilytetään. Alueelle muutoksia suunniteltaessa on turvattava alueen ominaisluonteen ja erityispiirteiden säilyminen. Rakennettuun kulttuuriympäristöön vaikuttavissa hankkeissa on pyydettävä lausunto museoviranomaiselta.

MUINAISMUISTOKOHDE.

Merkinnällä on osoitettu tiedossa olevat muinaismuistolaila (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset. Kohteet voivat olla osoitettua huomattavasti laajempia alueita. Kohteen ympäristön kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty muinaismuistolain nojalla. Aluetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

ARVOKAS GEOLOGINEN MUODOSTUMA.

Merkinnällä on osoitettu luonnon- ja maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti arvokkaat maisemakallioalueet, moreeni muodostumat, tuuli- ja rantakerrostumat sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan mukaiset arvokkaat harjualueet. Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, ettei maisemakuvaa turmella, luonnon merkittäviä kauneusarvoja tai erikoisia luonnonesiintymiä tuhota eikä luonnonoloissa aiheuteta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia.

PORONHOITOALUE.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee turvata porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset. Turvetuotantoa suunniteltaessa on oltava yhteydessä paliskuntiin. Metsänuudistamisessa ja matkailutoimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon porotalouden tärkeät kohteet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Nykyiset kohteet on esitetty selostuksessa.

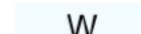

POHJAVESIALUE.

Merkinnällä on osoitettu yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (1. luokan) ja vedenhankintaan soveltuvat (2. luokan) pohjavesialueet. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävien vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

SÄHKÖLINJA.

VESIALUE.

OSA-ALUEEN RAJA.

Uuden Oulun yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevat aiemmin hyväksytyt yleiskaavat (MRL 42 § 3 mom.) lukuun ottamatta seuraavia voimaan jääviä oikeusvaikutteisia yleiskaavoja. Voimaan jäävien yleiskaavojen alueella Uuden Oulun yleiskaava ohjaa tulevien yleiskaavojen laatimista niitä muutettaessa ja uudistettaessa. Voimaan jäävät yleiskaavat on kaavakartalla ja selostuksen liitekartalla osoitettu oheisin numerotunnuksin:

4. Jakkukylän osayleiskaava
5. Karjalankylän osayleiskaava

Vireillä olevat yleiskaavat ja lähiympäristön yleiskaavatilanne

lin kunnanhallitus päätti 11.3.2019 koko kuntaa koskevan strategisen yleiskaavan laatimisesta: lin strateginen yleiskaava 2040 on prosessina alkuvaiheessa; työstä on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka oli julkisesti nähtävillä loppuvuodesta 2019.

Jakkukylän osayleiskaava-alueen eteläpuolella, lähimmillään noin 1,5 kilometrin etäisyydellä Jakkukylän osayleiskaavan eteläraja on vireillä Kovasinkankaan tuulivoimapuiston yleiskaava. Hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä 4.12.2019-31.1.2020.

3.8.4. Rantakaavat, ranta-asemakaavat ja asemakaavat

Suunnittelualueelle on laadittu kaksi ranta-asemakaavaa seuraavasti:

- Pokinniemen ranta-asemakaava on hyväksytty Yli-lin kunnanvaltuustossa vuonna 2003.
- Laukaanniemen ranta-asemakaava on hyväksytty Yli-lin kunnanvaltuustossa vuonna 2006.

3.8.5. Rakennusjärjestys

lin kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 27.4.2020 §20. Rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.8.2020.

3.8.6. Maanomistus

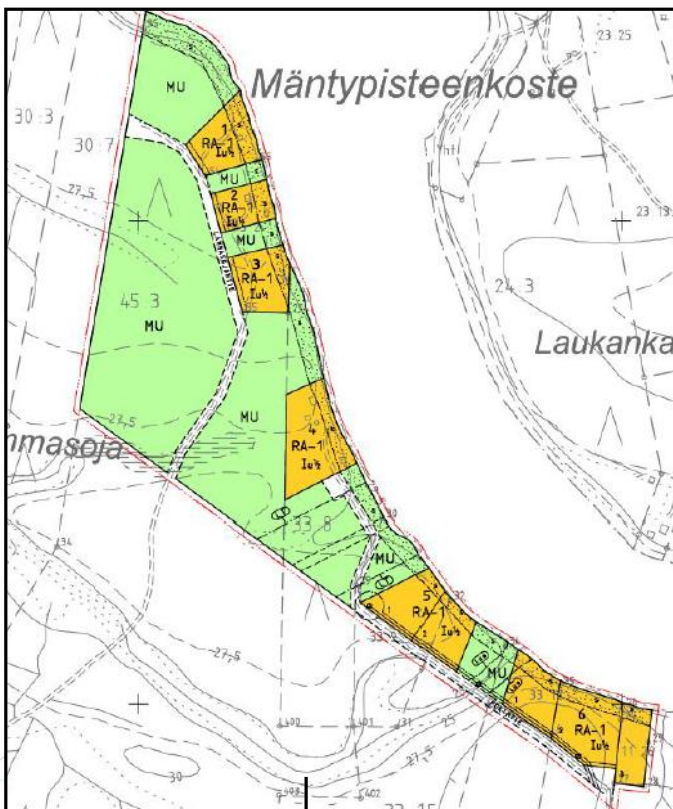
Suunnittelualueen maanomistus on pääosin yksityistä.

3.8.7. Rakennuskiellot

Suunnittelualueella ei ole rakennuskielloja.

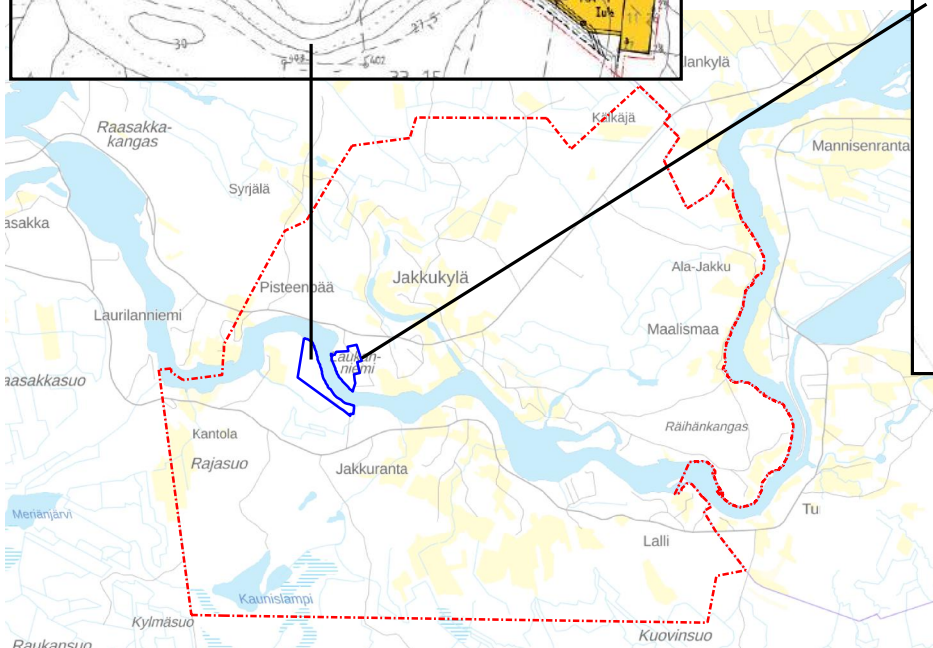
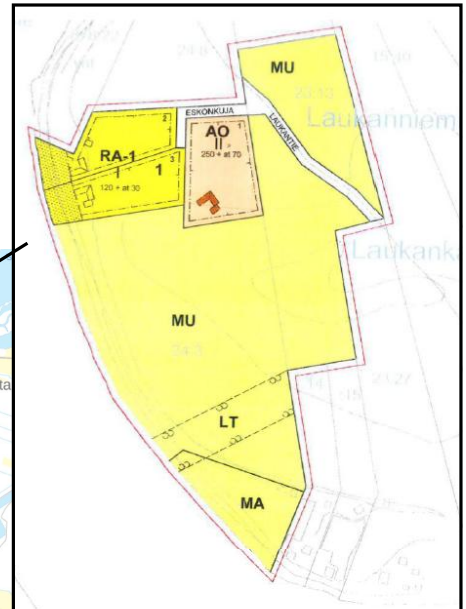
3.8.8. Pohjakartta

Osayleiskaavan pohjakarttana käytetään Maanmittauslaitoksen maasto-tietoaainestoa keväältä 2018.

Pokinniemen ranta-asemakaava (viereinen kuva) on hyväksytty 2.9.2003.

Laukaanniemen ranta-asemakaava (kuva alla) on hyväksytty 19.6.2006.

Pokinniemen ja Laukaanniemen ranta-asemakaavojen sijainti Jakkukylän osayleiskaavan alueella.

4. TEHDYT SELVITYKSET

Kaavatyöhön liittyvänä on tehty alla listatut erillisselvitykset. Selvitysten pääsisältö on koottu kaavaselostuksen kohdan 3 asiasisältöihin.

- Jakkukylä osayleiskaavan muutos - arkeologinen lisäselvitys / Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu, 31.5.2020
- (Jakkukylä osayleiskaavan muutos - arkeologinen inventointi / Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu, 29.10.2019 (korjattu 19.7.2019)
- Jakkukylän vanhat rakennukset, 2018 / Ramboll Finland Oy
- Jakkukylän luonto- ja maisemaselvitys (2018-2019) / Ramboll Finland Oy

5. KAAVATYÖN TAVOITTEET

5.1. Aiempien suunnitelmien antamat tavoitteet

5.1.1. Kuntastrategia 2025

lin kuntastrategia 2025 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 19.3.2018. Kunnan myönteinen suhtautuminen maaseutumaiseen asumiseen ja hajarakentamiseen käy ilmi alle kirjatuista kuntastrategian otteista.

- Laajat vesistöalueet näkyvät kuntalaisten arjessa ranta-asumisen ja virkistäytymisen alueina.
- Jokisuistot ovat vetovoimaisia vapaa-ajan viettoalueita.
- Yhteisölliset asuinalueet yhdistävät eri-ikäisiä ja eri elämänvaiheissa olevia kuntalaisia. Kyläkuulttuuri kyläkouluineen-, yhdistyksineen ja -tupineen tuo esiin maalaismaisen elämän parhaat puolet.

5.1.2. Kunnan maapoliittinen ohjelma

lin kunnan maapoliittinen ohjelma on hyväksytty lin kunnanhallituksessa 8.10.2018. Maapoliittisessa ohjelmassa konkretisoidaan kuntastrategiassa asetetut tavoitteet ja mahdollistetaan niiden toteuttaminen. Maapoliittikan ja maankäytön näkökulmasta kylien elinvoimaisuuden kehittäminen on yksi lin kunnan kolmesta keskeisestä tavoitteesta.

Muita lin maapoliittisessa ohjelmassa listattuja ja Jakkukylän osayleiskaavatyötä koskevia tavoitteita ovat:

- Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen, jota toteutetaan sijoittamalla uudet asuinalueet mahdollisimman suurelta osin olemassa olevien asuinalueiden yhteyteen ja kylien täydennysrakentamisella.
- Kylien kehittäminen. Elävät kyläalueet tukevat kunnan monipuolisia asumismahdollisuuksia.

5.1.3. Jakkukylän virkistysalueen kehittäminen

Jakkukylän kyläyhdistys on laatinut Jakun koulun ja Purusaaren ympäristöön virkistysalueen kehittämissuunnitelman, jossa Purusaarta kehitetään kyläläisten yhteisenä virkistyskohteena. Liikennöinti Purusaareen on esitetty hoidettavan lossilla ja saareen aiotaan rakentaa talkoilla mm. laavu, tulisija, puuvaja ja historiareitti sekä tehdä maisemointihakkuita. Laavu on jo valmis.

5.1.4. Jakkukylän jalankulun riippusilta

Jakkukylän kyläyhdistyksen aloitteesta lijoen yli Jakun koulun tuntumaan on rakenteilla jalankulun riippusilta. Hanketta on brändätty Skandinavian pisimpänä, 180 metriä pitkänä jalankulun riippusiltana. Siltahankkeen yleissuunnitelma valmistui syksyllä 2018 ja lin kunnanvaltuusto päätti sillan rakentamisen lisärahoituksesta lokakuussa 2019. Sillan rakentaminen on alkanut loppuvuodesta 2019. Idea jalankulun sillasta joen yli on ollut esillä jo pitkään; se on osoitettu yhteystarpeena jo vuoden 2000 osayleiskaavassa.

Ote Jakkukylän kyläyhdistyksen riippusiltaa koskevasta esitteestä.

5.2. Kaavatyön aikaiset tavoitteet

5.2.1. Rakennuspaikat rantavyöhykkeellä

Vuonna 2000 hyväksytyssä Jakkukylän osayleiskaavassa on määritelty rantavyöhyke ja sen alueelle sijoittuvien rakennuspaikkojen määrä kantatilaperusteisina. Jakkukylän osayleiskaavan rantavyöhykkeen rakennuspaikkoja on määritetty vuoden 2000 osayleiskaavan laatimisen jälkeen Pokinniemen (v. 2003) ja Laukanniemen (v. 2006) ranta-asemakaavoissa. Nyt laadittavan Jakkukylän osayleiskaavan koilliskulma kuuluu vuonna 2007 hyväksytyin Karjalankylän osayleiskaavaan, jossa on myös määritetty rantavyöhykkeen rajaus rakennuspaikkoineen.

Nyt laadittavassa Jakkukylän osayleiskaavassa ei avata rantavyöhykkeellä sijaitsevien rakennuspaikkojen määrää tai sijoitusta suunnittelun alle, vaan ne piirretään Jakkukylän ja Karjalankylän osayleiskaavojen, sekä alueelle laadittujen rantayleiskaavojen periaatteiden mukaisina. Jakkukylän ja Karjalankylän kaava-alueiden rantavyöhykkeellä on rakentamattomia rakennuspaikkoja seuraavasti:

- * 12 pysyvän asumisen rakennuspaikkaa
- * 33 loma-asunnon rakennuspaikkaa

5.2.2. Rakentamisen muu mitoitus

Jakkukylällä toivotaan lisää pysyvän asumisen rakennuspaikkoja, mutta suurta rakentamispainetta alueelle ei kuitenkaan ole odotettavissa, sillä voimassa olevien kaavojen alueillakin (sekä rantavyöhykkeellä kuin myös rantavyöhykkeen ulkopuolella) on edelleen runsaasti toteutumattomia rakennuspaikkoja ja -alueita. Ilmeisimmin rakennuspaikkojen tarve on toisaalla, kuin minne vuoden 2000 osayleiskaava niitä ohjaa. Tämä johtunee alueen yksityisestä maanomistuksesta ja asukkaiden todennäköisestä toiveesta rakentaa omille maille.

Nyt laadittavan Jakkukylän osayleiskaavan 2040 keskeisin tavoite on mahdollistaa kylän elinvoimaisuutta tukeva täydennysrakentaminen rantavyöhykkeen ulkopuolella ns. vyöhykeperiaatteen mukaisesti: Täydennysrakennusmahdollisuudet määritellään maa- ja metsätalousvaltaisen alueen käyttötarkoituksimerkinnässä asuinrakentamista koskevilla määräyksillä. Toinen kaavoituksen keskeinen tavoite on turvata alueiden nykyinen käyttötarkoitus sekä tarvittavilta osin vuosien 2000 ja 2007 toteutumattomat aluevaraukset.

6. YLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

6.1. Kaavan vireille tulo

Jakkukylän osayleiskaavan muutos on tullut vireille kunnanhallituksen päätöksellä 29.1.2018 § 31. Samalla päätöksellä päätettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä asettamista. Vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä asettamisesta ilmoitettiin Rantapohjassa, liSanomissa, lin kunnantalon ilmoitustaululla sekä kunnan internetsivuilla.

6.2. Suunnittelutyön organisointi

Kunta on antanut osayleiskaavan laadinnan tehtäväksi konsulttityönä. Yleiskaavatyötä koordinoivat ja ohjaavat kunnan viranhaltijat.

6.3. Osalliset

Kaavoitusprosessin osalliset on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:ssä. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja ilmaista mielipiteensä joko kirjallisesti tai suullisesti sekä jättää tarvittaessa kaavaehdotusvaiheessa muistutus kaavasta.

Tässä kaavahankkeessa osallisia ovat mm.:

- Alueen ja lähiympäristön maanomistajat ja asukkaat
- Alueen ja lähiympäristön yrittäjät ja toimijat
- Alueella ja lähiympäristössä työssäkäyvät
- lin kunnanvaltuusto ja -hallitus sekä tekninen lautakunta
- Oulun kaupunki

Viranomaiset:

- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY -keskus)
- Pohjois-Pohjanmaan Museo (Museovirasto)
- Oulun seudun ympäristötoimi
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
- Oulun seutu; seuturakennetiimi
- Väylävirasto
- Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi

Etujärjestöt ja muut tahot:

- lin vesiliikelaitos
- Jakkukylän, Karjalankylän ja Martimon vesiosuuskunnat
- lin Energia Oy
- Oulun Energia Oy
- Pohjolan voima
- Paliskuntain yhdistys, Oijärven ja Kiimingin paliskunnat
- Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry
- Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
- Metsäkeskus
- MTK-Pohjois-Suomi
- Elisa Oyj, Telia Finland Oyj ja DNA Oy
- Jakkukylän kyläyhdistys
- lin ympäristöyhdistys ry
- muut alueella toimivat yhdistykset

6.4. Viranomaisyhteistyö

Työssä pidetään tarpeen mukaan viranomaisneuvotteluja tai työneuvotteluja eri viranomaisten kanssa.

Ensimmäinen viranomaisneuvottelu pidettiin 18.12.2018. Lisäksi kaavan valmisteluvaiheessa 30.1.2019 pidettiin työneuvottelu kaavaprosessiin kuuluvan luontoselvityksen sisällöstä ELYssä.

Toinen viranomaisneuvottelu pidettiin 21.11.2019.

Viranomaisten kannanotot kaavaan saadaan myös kaavan valmisteluvaiheen (kaavaluonnos) sekä kaavaehdotuksen nähtävillä olojen lausuntopyyntökäytännön kautta.

6.5. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kunnanhallitus hyväksyi hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelman 29.1.2018 § 31 ja päätti asettaa sen nähtäville.

6.6. Muu tiedottaminen ja palautteen antaminen

Kaavaprosessin vaiheista (nähtävilläolot ja yleisötilaisuudet) sekä lopullisen osayleiskaavan hyväksymisestä ilmoitetaan kunnan virallisella ilmoitustaululla, kunnan internetsivuilla sekä kunnan virallisissa ilmoituslehdissä.

Keväällä 2018 Jakkukylällä pidettiin asukastilaisuus valokuituverkon rakentamiseen liittyen. Tilaisuudessa käsiteltiin myös Jakkukylän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa.

Kaavan valmisteluvaiheessa, kaavaluonnoksen nähtävillä ollessa 12.3.2019 pidettiin yleisötilaisuus Jakun koululla. Paikalla oli runsaasti kyläläisiä.

Poroisäntien sekä paliskuntain yhdistyksen kanssa pidettiin neuvottelu 13.8.2020.

Kaavaehdotusvaiheessa, kaavaehdotuksen nähtävillä ollessa pidettiin 30.9.2020 yleisötilaisuus Jakun koululla. Paikalla oli yhdeksän kuulijaa.

6.7. Kaavan valmisteluvaihe

lin kunnanhallitus käsitteli Jakkukylän osayleiskaavan valmisteluvaiheen asiakirjoja kokouksessaan 25.2.2019 ja päätti asettaa osayleiskaavaluonnoksen maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaisesti nähtäville päätöksellään 65 §. Osayleiskaavaluonnos pidettiin yleisesti nähtävillä 5.3. - 8.4.2019 välisen ajan. Nähtävillä oloaikana luonnoksesta saatiin 6 kirjallista lausuntoa sekä 29 mielipidettä. Lausuntoihin ja mielipiteisiin on laadittu erilliset vastineet (Kooste kaavaluonnoksen (kaavan valmisteluvaihe) lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin laaditut vastineet, 12.6.2020).

Valmisteluvaiheessa saadun palautteen sekä muun ohjeistuksen perusteella kaavaa on muokattu kaavaluonnoksesta kaavaehdotukseksi mm. seuraavin muutoksin:

- Aluerajausten tarkennuksia ja muutoksia suhteessa A, RA-1, T, TV, TY, AM1, M-4, MU-1, M, MA, MT, VL ja VU -alueisiin.
- A, M-4, AM ja AM1 alueiden rakennusoikeutta on muokattu /täsmennetty.
- Tulvauhan alaisen alueen laajuutta sekä kaavamääräystä on täsmennetty.
- Uhanalaiset luontotyypit on osoitettu kaavakartalla luo2-rajauksella.
- Santuntien alkupäähän on lisätty jalankulun ja pyöräilyn yhteystarpeen merkintä.
- Kaunislammen rannalla ollut virkistyskohdemerkintä on siirretty maanomistajan toiveesta Kaakkurilammen rantaan.
- Kaavakartan merkintätekstejä on täsmennetty maisemanhoitoalueen, pohjavesialueen, arvokkaan harjualueen tai geologisen muodostuman sekä puhdistettava/kunnostettava maa-alueen osalta.
- Kaavan yleismääräyksiä on täsmennetty seuraavien tekstien osalta; liikennemelun huomioon ottaminen, poronhoitoalue, rakentamistapa ja rakentaminen rantavyöhykkeen ulkopuolella.
- Toukokuussa 2020 tehdyn arkeologisen lisäselvityksen perusteella kaavakartalle on osoitettu kaksi uutta "muu kulttuuriperintökohde" -merkintää.

- Joen pohjoispuolelle Yli-lintien ja joen väliselle jäkälälaidunalueelle on lisätty "luontaiselinkeinojen kehittämisen kohdealue" -merkintä.
- Kaavaan on lisätty kaava-alueella olevat ja tulevat porojen talvilaitumet (porotarhat) sekä tiedossa olevat poro- ja erotusaidat.
- Muita pieniä tarkennuksia kaavamerkintöihin ja määräyksiin.

6.8. Ehdotusvaihe

lin kunnanhallitus käsitteli Jakkukylän osayleiskaavaehdotusta kokouksessaan 7.9.2020 ja päätti asettaa osayleiskaavaehdotuksen nähtäville päätöksellään 221 §.

Osayleiskaavaehdotus pidettiin yleisesti nähtävillä 15.9. -15.10.2020 välisen ajan. Nähtävillä oloaikana ehdotuksesta saatiin viisi kirjallista lausuntoa sekä 12 muistutusta.

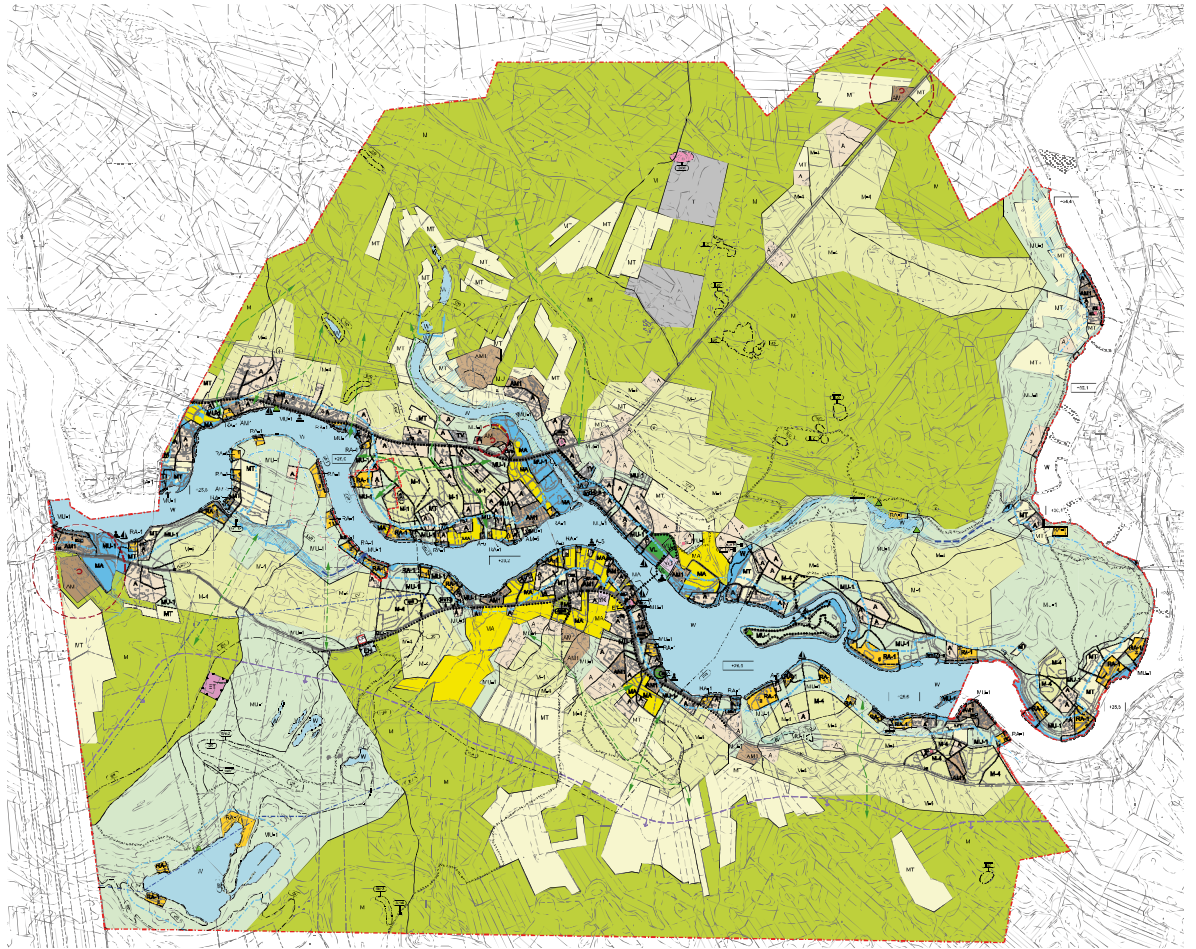
Lausuntoihin ja muistutuksiin on laadittu erilliset vastineet (Kooste ehdotusvaiheen lausunnoista ja muistutuksista sekä niihin laaditut vastineet, 30.11.2020).

Ehdotusvaiheessa saadun palautteen sekä muun harkinnan perusteella kaavaa on muokattu teknisinä tarkistuksina ja muutoksina kaavaehdotuksesta hyväksymiskäsittelyyn seuraavin muutoksin:

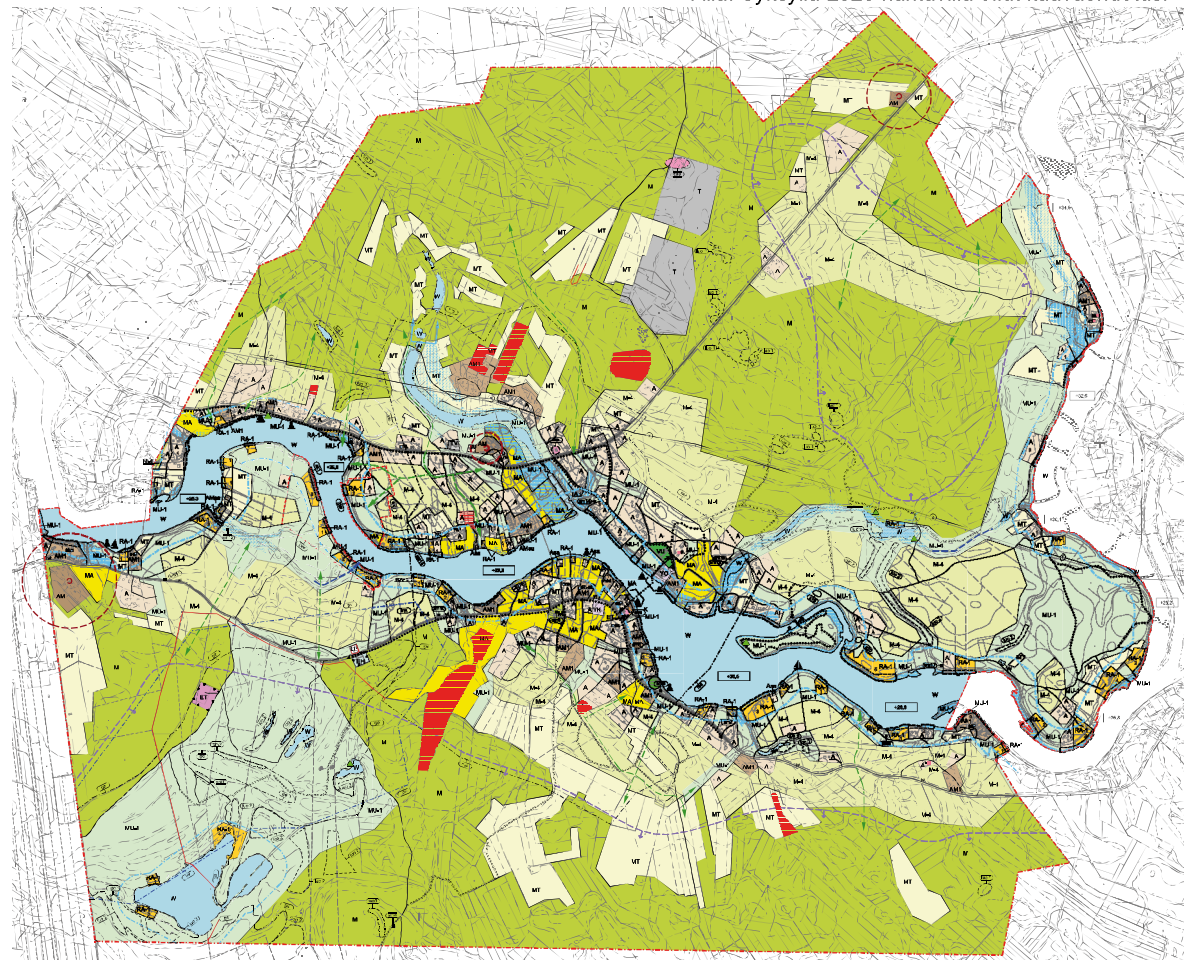
- Pohjois-Pohjanmaan museon lausunnon perusteella ehdotusvaiheen muinaismuistomerkintä 15 on poistettu, sillä museon tarkistuksen johtopäätöksenä kyseessä ei ole muinaismuisto. Ko. kohdalla olleita alueenkäyttötarkoituserkintöjen rajauksia on tarkistettu suhteessa tehtyyn poistoon ja kaavan periaatteisiin.
- Kaavaehdotuksen porojen talvilaidun merkintäteksti on muutettu porotilan talvitarha -muotoon.
- Sijaintitarkennus Huvilatien varrella olevaan porotilan talvitarhaan.
- Muutostarkistuksia muutamassa kohdin M-alkuisiin käyttötarkoituserkintöihin sekä pieniä muutoksia aluerajausviivoihin.
- Santuntien "ohjeellinen yksityistie" -merkintä on katkaistu niin, että se palvelee niitä kiinteistöjä, joiden kulku on järjestettävä Santuntien kautta.
- Seuraaviin merkintöihin on lisätty maininta ohjeellisuudesta; jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve, viheryhteystarve ja kävelysilta.
- Jakkusuvannon alueelle on lisätty uimapaikkamerkinnän tuntumaan vuoden 2000 osayleiskaavan mukaisesti virkistyskohde -merkintä.

6.9. Kaavan hyväksyminen

Jakkukylän osayleiskaavan 2040 hyväksyi lin kunnanvaltuusto 1.2.2021 § 5.

Yllä: Keväällä 2019 nähtävillä ollut kaavaluonnos.
Alla: Syksyllä 2020 nähtävillä ollut kaavaehdotus.

7. YLEISKAAVAN KUVAUS

Asuinalueet:

Jakkukylän osayleiskaavan tavoiteasettelun mukaisesti kaavassa määritellyn rantavyöhykkeen sisällä maankäytön peruseriaatteita ja rakennuspaikkojen määrää ei muuteta suhteessa vuoden 2000 osayleiskaavaan eikä oleviin ranta-asemakaavoihin. Myös rantavyöhykkeen ulkopuolella on asumisen ja loma-asumisen rakennuspaikat osoitettu pääosin vuoden 2000 Jakkukylän osayleiskaavan ja vuoden 2007 Karjalankylän osayleiskaavan mukaisina, kuitenkin toteutunutta tilannetta tulkiten (koko kaavan alue).

Kaavan uudet asumisen täydennysrakentamismahdollisuudet syntyvät rantavyöhykkeen ulkopuolisille M-4 (maa- ja metsätalousalue) alueille, jonne uutta asuinrakentamista

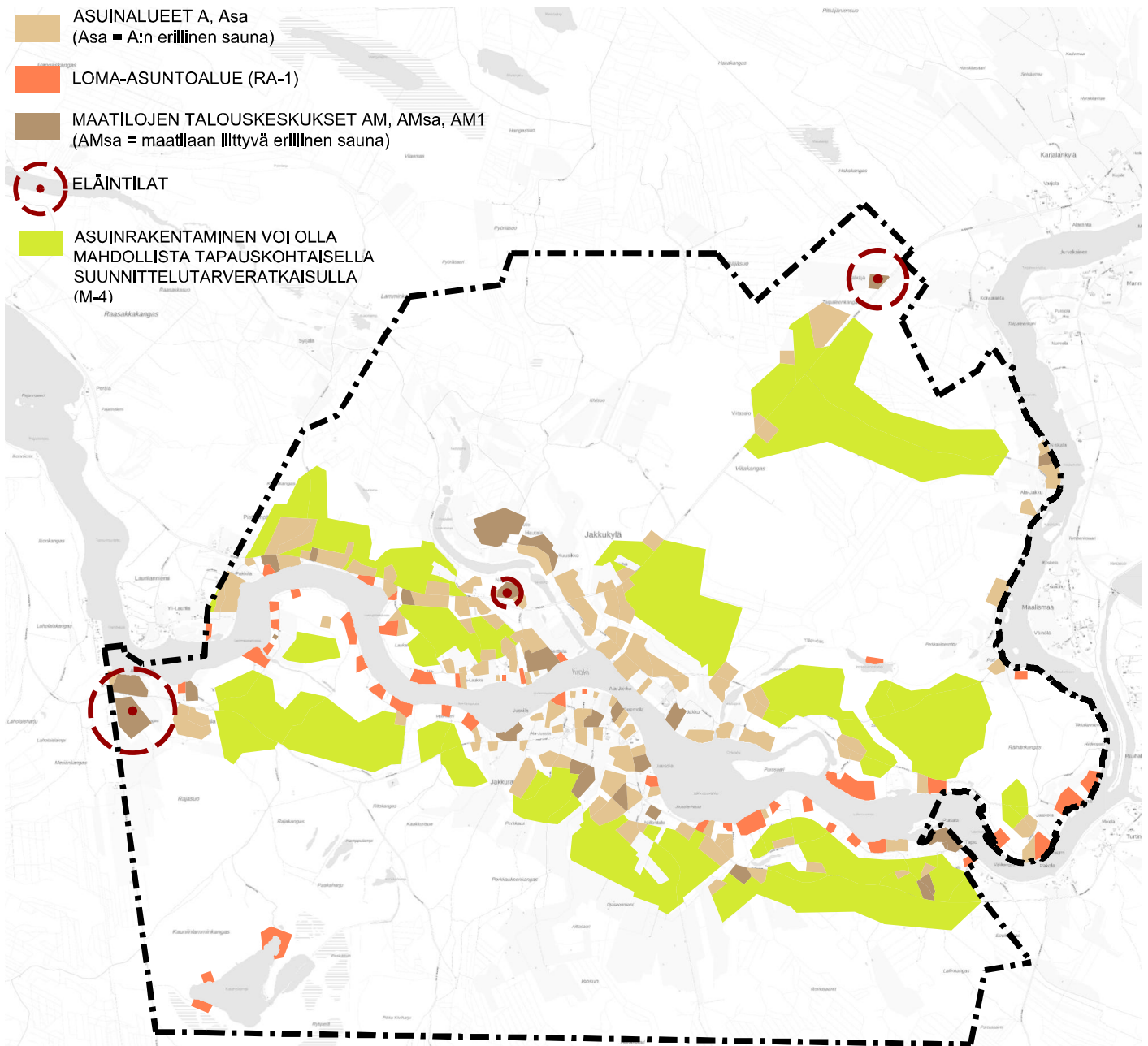
voidaan ohjata tapauskohtaisella suunnittelutarvemenettelyllä. Asuinrakentaminen M-4 alueilla tapauskohtaisella suunnittelutarveharkinnalla voi siis olla mahdollista asuinrakentamisen edellytysten täytyessä ja silloin, kun rakentaminen ei keskity tai tiivisty liikaa.

M-4 alueet on määritelty olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja infraan tukeutuen. M-4 alueet kestävät myös luonnon sekä maiseman puolesta maltillista täydennysrakentamista.

Maatilat:

A ja RA -alueiden ohella asuminen on sallittua maatilojen talouskeskusten alueella. Kaavassa on osoitettu nykyiset eläintilat AM merkinnällä sekä mahdollisia asuin- ja viljatilajoja AM1 merkinnällä.

Asumisen mahdollistavat alueet Jakkukylän osayleiskaavassa.

Palvelut ja yleiset alueet:

Jakun koulun alue on osoitettu osayleiskaavassa opetustoimintaa palvelevien rakennusten alueeksi merkinnällä YO. Jakkurannan puolella oleva Jakkukylän rauhanyhdistys sijoittuu osayleiskaavassa YK -alueelle (kirkkujen ja muiden seurakunnallisten rakennusten alue).

Jakkurannan puolella, Maalismaatien varrella olleen Osuusliike Turva Maalismaan rakennuspaikka on osoitettu kaavassa vuoden 2000 osayleiskaavan mukaisesti merkinnöillä K (liike ja toimistorakennusten alue) ja ET (yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue). Rakennuspaikalla on aiemmin sijainnut polttoaineen jakelupiste, jonka osalta maaperän tilan tietojärjestelmässä todetaan, että maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä esim. maankäytön tai omistussuhteiden muuttuessa.

Teollisuus ja yhdyskuntatekninen huolto:

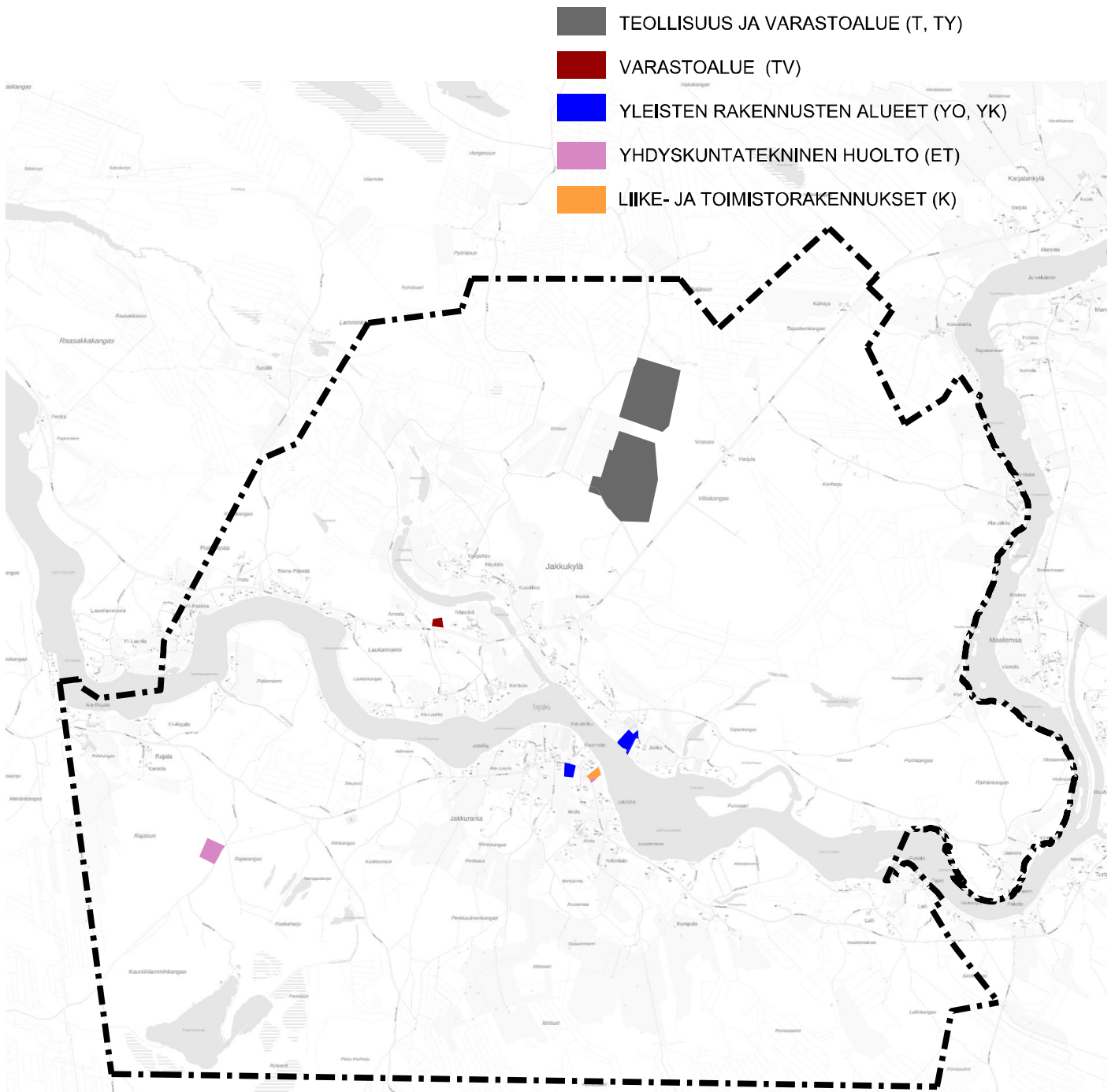
Kaava-alueen pohjoisosalla, Kivisuon tuntumassa sijainneen entisen kaatopaikan alue on osoitettu lähiympäristöineen kaavassa teollisuusalueeksi merkinnällä T. Myös Kivisuontien varressa aiemmin toimineen turkistarhan alue lähiympäristöineen on osoitettu teollisuusalueeksi.

Siitosen tien ja Yli-lintien kolliskulmassa on olemassa olevaan tilanteeseen perustuva varastoalue merkinnällä TV.

Rajakankaalla sijaitsevan vedenottamon alue on osoitettu kaavassa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi merkinnällä ET.

Kaava-alueella kulkeva päävoimajohto Martimo-Raasakka on osoitettu kaavassa sähkölinjana.

Muut mahdolliset rakentamisalueet Jakkukylän osayleiskaavassa 2040.

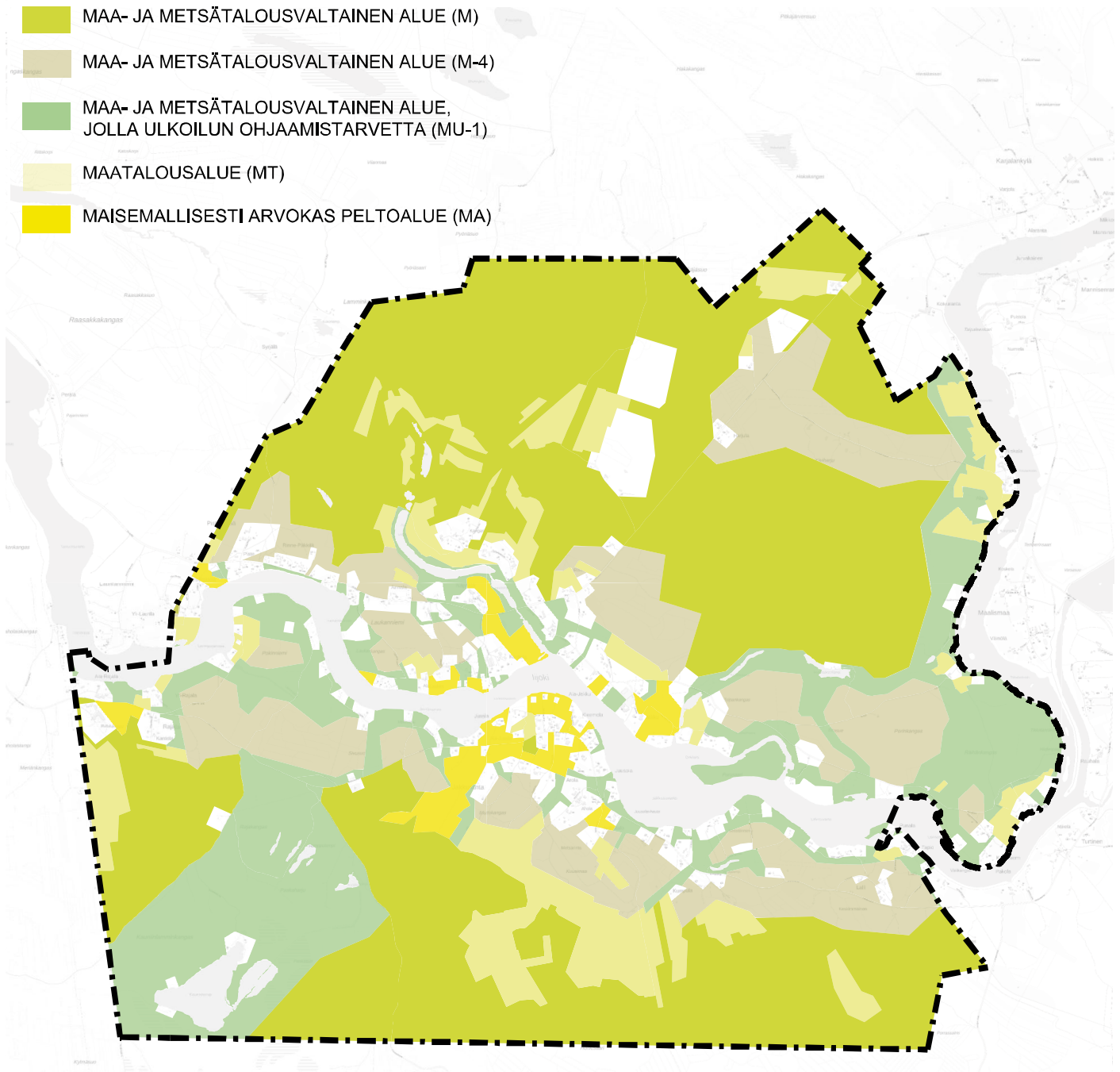
Maa- ja metsätalous:

Asutuksen takaiset metsäalueet, joilla ei ole oleellista ulkoilun ohjaamistarvetta tai jotka eivät muutoin ole potentiaalisia asumisen alueita sijaintinsa puolesta, on osoitettu osayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi merkinnällä M. Rantavyöhykkeen ulkopuoliset ja olevan asutuksen tuntumassa sijaitsevat yhdyskuntarakenteen laajenemisen kannalta potentiaalisimmat metsäalueet on osoitettu osayleiskaavassa M-4 merkinnällä maa- ja metsätalousalueiksi, jonne voidaan tapauskohtaisella suunnittelutarveharkintamenettelyllä myöntää rakennuslupia asuinrakentamiseen.

Metsäalueet, joilla on sijaintinsa puolesta ulkoilun ohjaamistarvetta sekä olevia ympäristö- tai luontoarvoja, on osoitettu kaavassa MU-1 -merkinnällä. Osayleiskaavan MU-1 -alueet sijaitsevat rantavyöhykkeellä ja rantametsän jatkeena mahdollisen täydennysrakentamisen suuntaan sekä Kaunislammen ja muiden purouomien tuntumassa.

Keskeisen kyläalueen ja tiemiljöön tuntumassa olevat näkymälinjojen kannalta keskeiset peltoalueet on merkitty kaavassa maisemallisesti arvokkaina peltoalueina merkinnällä MA. Muut kylämaiseman kannalta syrjäisemmät ja metsien taakse jäävät peltoalueet on osoitettu maatalousalueeksi merkinnällä MT.

Pellot, metsät ja maisemanhoitoalueet Jakkukylän osayleiskaavassa 2040.

Porotalous

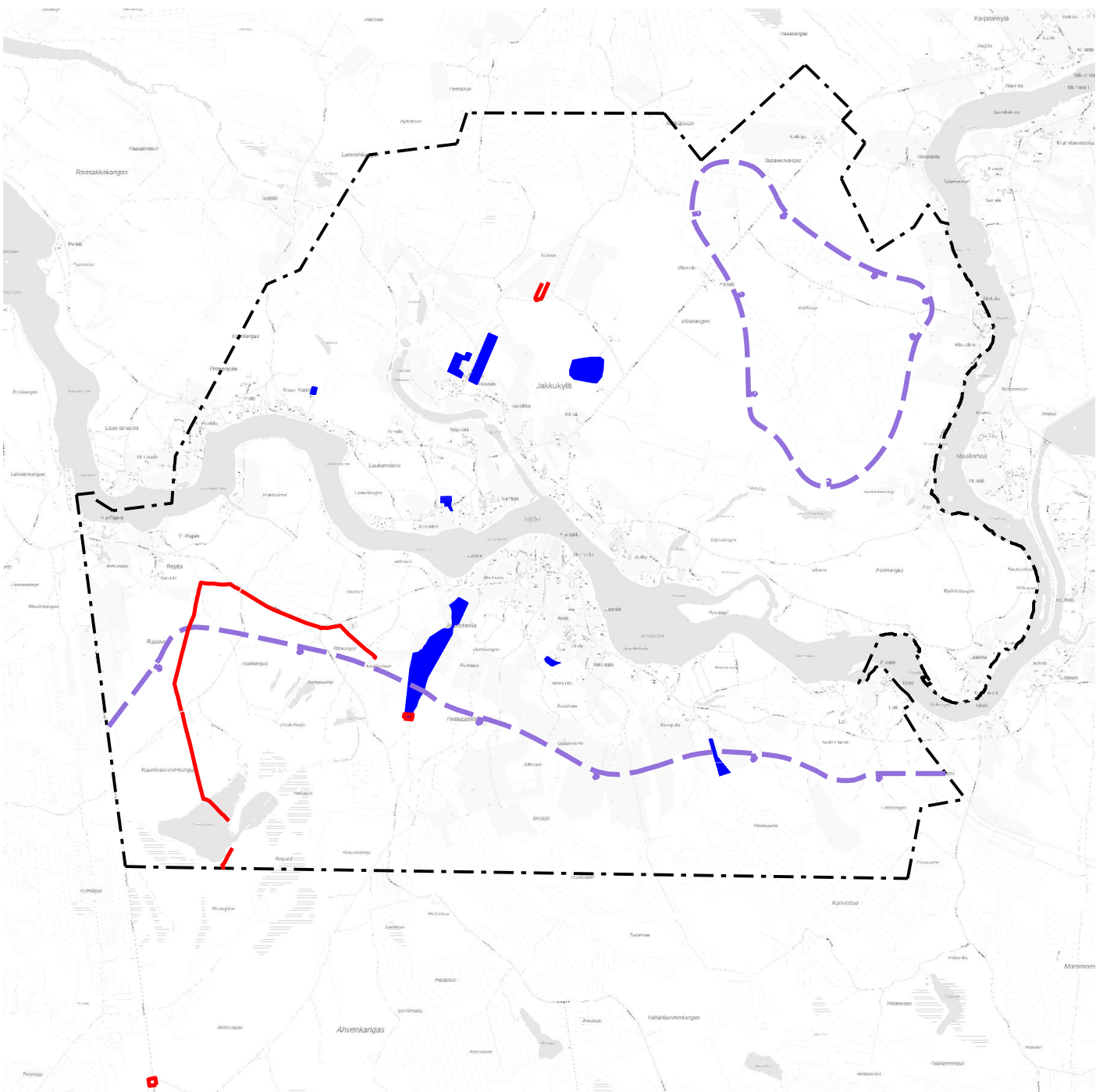
Kaava-alueella olevat porojen talvilaitumet (porotarhat) on osoitettu kaavassa informatiivisella merkinnällä. Samoin kaavassa on esitetty informatiivisena ne poro- ja erotusaidat, joista on saatu sijaintitieto poroisänniltä tai jotka on osoitettu maanmittauslaitoksen pohjakartta-aineistossa. Lisäksi kaavassa on osoitettu kaksi luontaiselinkeinojen kehittämisen kohdealuetta pääosin porotaloudelle tärkeiden laidunalueiden tuntumaan.

Porotalouteen liittyvät merkinnät Jakkukylän osayleiskaavan alueella.

 LUONTAISLINKEINOJEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE

 POROTALOUTEEN LIITTYVÄ AITA

 POROTARHA
(VAIN KAAVA-ALUEEN SISÄISET OSOITETTU KUVASSA)

Virkistys:

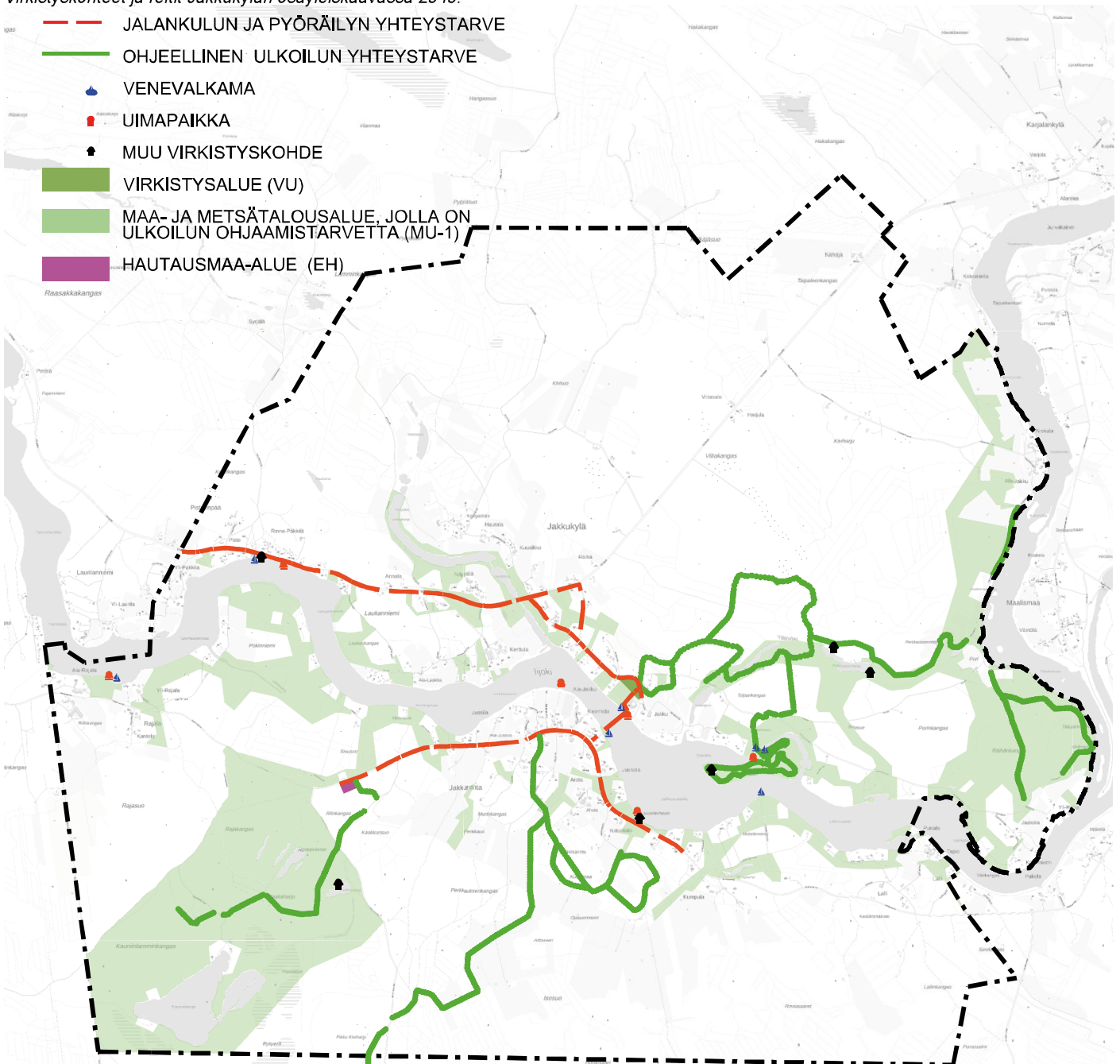
Varsinaisia erityisesti virkistykseen osoitettuja aluevarauksia osayleiskaavassa on vain Jakun koulun tuntumassa; koulun urheilukentän alue on osoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi merkinnällä VU.

Olevat nykyiset kuntoradat ja ladut Jakkurannalla, Purusaarella ja sekä Jakun koulun tuntumassa on osoitettu osayleiskaavassa ohjeellisina ulkoilun yhteystarpeina. Lisäksi kaavassa on osoitettu nykyisiä metsäautoteitä yhdistäen toteutettaviksi ajateltuja ohjeellisia ulkoilun yhteystarpeita Kaunislammen tuntumaan sekä Rähänkankaalle.

Vuoden 2000 Jakkukylän osayleiskaavassa olleet venevalkamat (LV) sekä uimaranta-alueet (VV) on osoitettu nyt laadittavassa kaavassa symbolimerkinnöin vastaaville paikoille. Vuoden 2000 osayleiskaavassa kylän läpi ja joen yli osoitetulle moottorikelkkauralle ei nähty enää perusteita, joten sitä merkintää kaavassa ei enää ole. Suunnitteilla oleva Kiiminki-Kierikki-Yli-Tannila ja Isokangas-Harakkaperä moottorikelkkaurareitti ei sijoitu Jakkukylän osayleiskaavan alueelle.

Virkistyskohteet ja reitit Jakkukylän osayleiskaavassa 2040.

- JALANKULUN JA PYÖRÄILYN YHTEYSTARVE
- OHJEELLINEN ULKOILUN YHTEYSTARVE
- VENEVALKAMA
- UIMAPAikka
- MUU VIRKISTYSKOHDE
- VIRKISTYSALUE (VU)
- MAA- JA METSÄTALOUSALUE, JOLLA ON ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA (MU-1)
- HAUTAUSMAA-ALUE (EH)

Kaavassa on osoitettu aiemman vuoden 2000 kaavan viisi virkistyskohdetta symbolimerkinnällä seuraavasti:

- Purusaaren laavupaikka (toteutettu v. 2018)
- Levähdys- ja näköalapaikka joen rannalla Yli-lintien eteläpuolella Rinne-Päkkilän alueella venevalkama-merkinnän tuntumassa.
- Perkkauksenlammen laavu- ja nuotiopaikka (ei toteutettu).
- Perkkauksenlammen eräkämpä (ei toteutettu).
- Jakkusuvannon levähdys- ja näköalapaikka (ei toteutettu)

Vuoden 2000 kaavassa Kaunislammen luoteisrannalle osoitettu virkistyskohdemerkintä (turvekammii /laavu) on siirretty maanomistajilta saadun palautteen perusteella nyt laaditussa kaavassa Kaakkurilammen rannalle.

Merkittävän lisän kylän virkistysmahdollisuuksiin tuovat kaavan laajahkot MU-1 -alueet (maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta) sekä Jakkukylän hautausmaa, joka on osoitettu kaavassa EH -merkinnällä.

Liikenne:

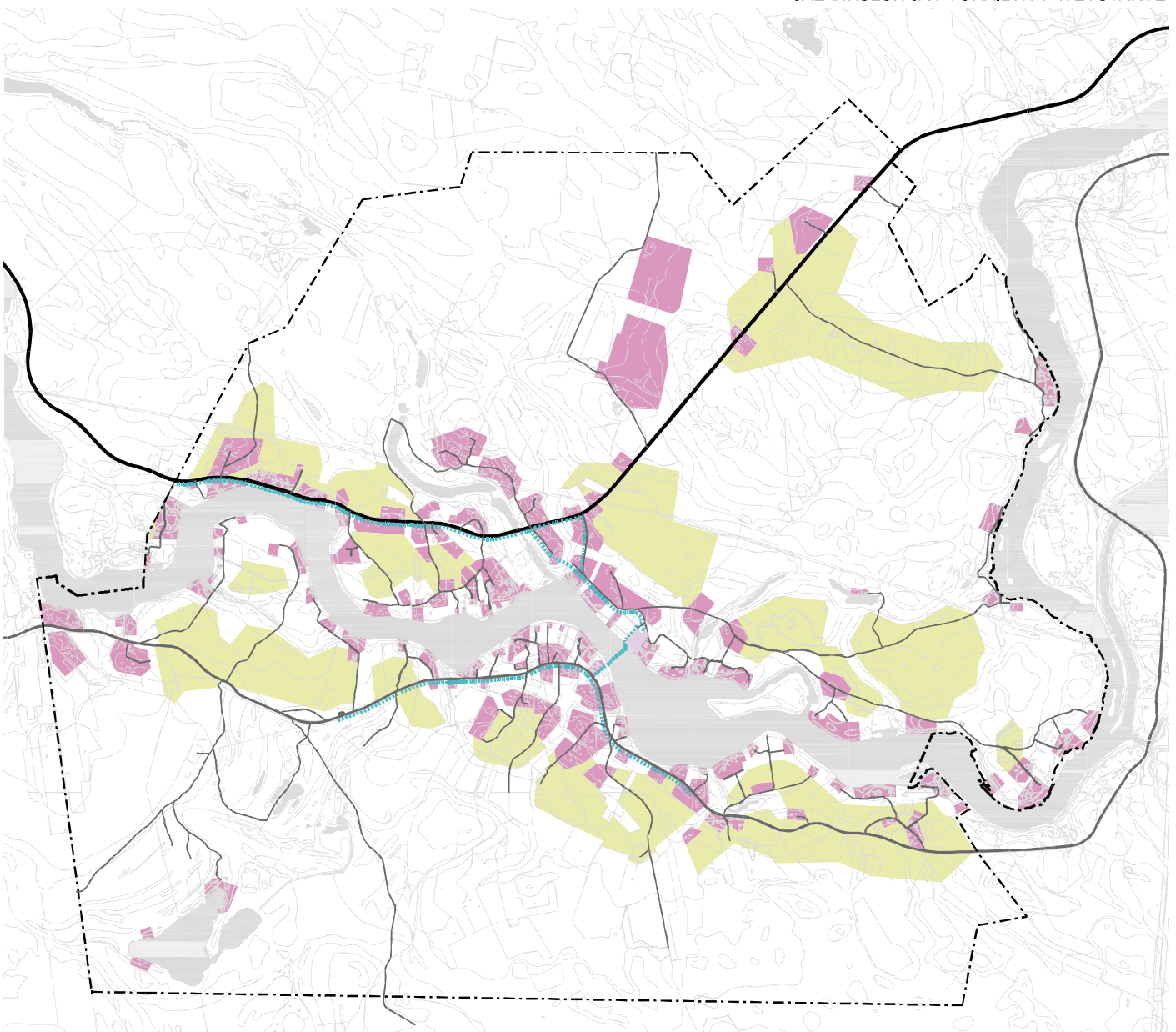
Yli-lintie (seututie 851) on merkitty Jakkukylän osayleiskaavassa seututieksi (st) ja Maalismaantie (yhdystie 18757) yhdystieksi (yt). Muut kaavan tiet ovat ohjeellisia yksityisteitä. Jakkukylän hautausmaan vieressä, Maalismaantien pohjoispuolella oleva nykyinen pysäköintialue on osoitettu kaavassa yleiseksi pysäköintialueeksi merkinnällä LP.

Jalankulun ja pyöräilyn kehittämistä silmälläpitäen kaavaan on osoitettu jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve Jakun koululta Jakuntie-Santuntie yhdistelmää pitkin Yli-lintielle ja siitä Yli-lintietä pitkin lin suuntaan. Vaihtoehtoinen linjaus Santuntien jalankulun ja pyöräilyn yhteydelle on rakentaa yhteys pelkästään

Jakuntien varteen aina Yli-lintielle saakka. Se kumpi linjaus lopulta toteutetaan edellyttää tarkempaa suunnittelua. Myös joen eteläpuolelle Maalismaantien varteen Jakun hautausmaan sekä Pihlajaojantien välille on osoitettu jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve, joka yhdistyy joen yli Jakun koululle jalankulun siltavarausta pitkin.

Vaikka jalankulun ja pyöräilyn yhteystarpeelle ei ole Yli-lintiellä tai Maalismaantiellä viranomaisohjeistuksen perusteella liikennteellistä tarvetta, on merkintä haluttu tuoda informatiivisena kehitysmahdollisuutena esille kaavakartalla.

Kaava-alueen pääliikenneverkko.

Muinaismuistot ja muut kulttuuriperintökohteet:

Tiedossa olevat muinaismuistot sekä arkeologisten inventointien esille nostamat suojeltaviksi esitetyt muut kulttuuriperintökohteet on osoitettu kaavakartalla sm- ja s- kohdemerkinnöillä. Historiallisten rakennuspaikkojen osalta (kantatolat ja torpat) on kaavan yleismääräyksissä todettu, että uutta rakentamista tai muuttuvaa maankäyttöä ko. kohteissa suunniteltaessa tulee selvittää hankkeen vaikutus arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Kulttuuriympäristö:

Kaavakartalla on osoitettu seuraavat arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet:

Maakunnalliset kohteet:

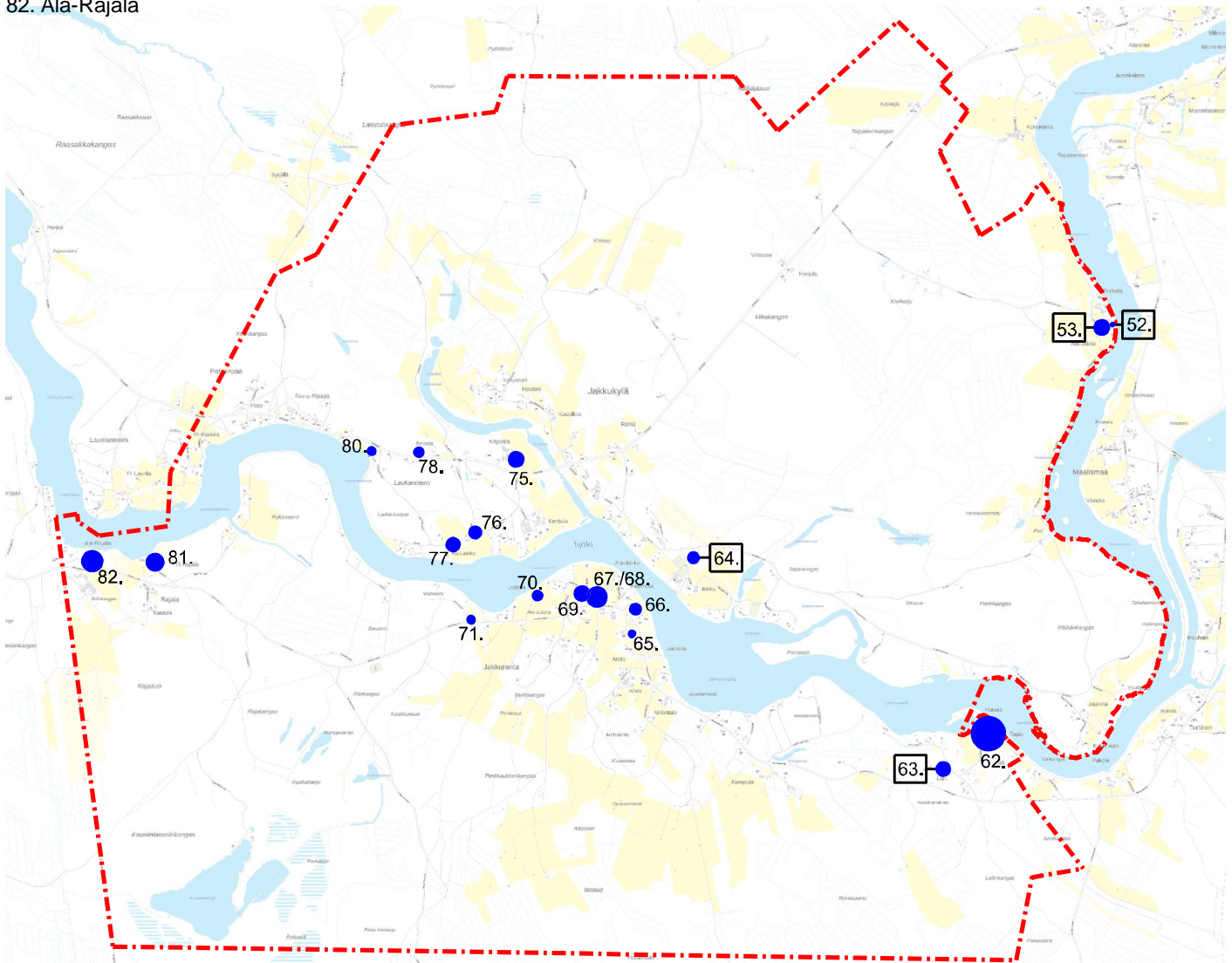
- 52. Juhola
- 53. Niskala
- 63. Havula
- 64. Pikkujakku

Paikalliset kohteet:

- 62. Lallinniemi, alueinventointi
- 65. Kaivola
- 66. Uutela
- 67.-68. Kuopionharjun alue ja Lähtevä
- 69. Lahti
- 70. Jussila
- 71. Ritola
- 75. Näppälä
- 76. Laukka
- 77. Sandelin
- 78. Annala
- 80. Mäntypiste
- 81. Yli-Rajala
- 82. Ala-Rajala

Jakkukylän osayleiskaavan 2040 arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt tai kohteet.

- maakunnallisesti arvokas
- paikallisesti arvokas

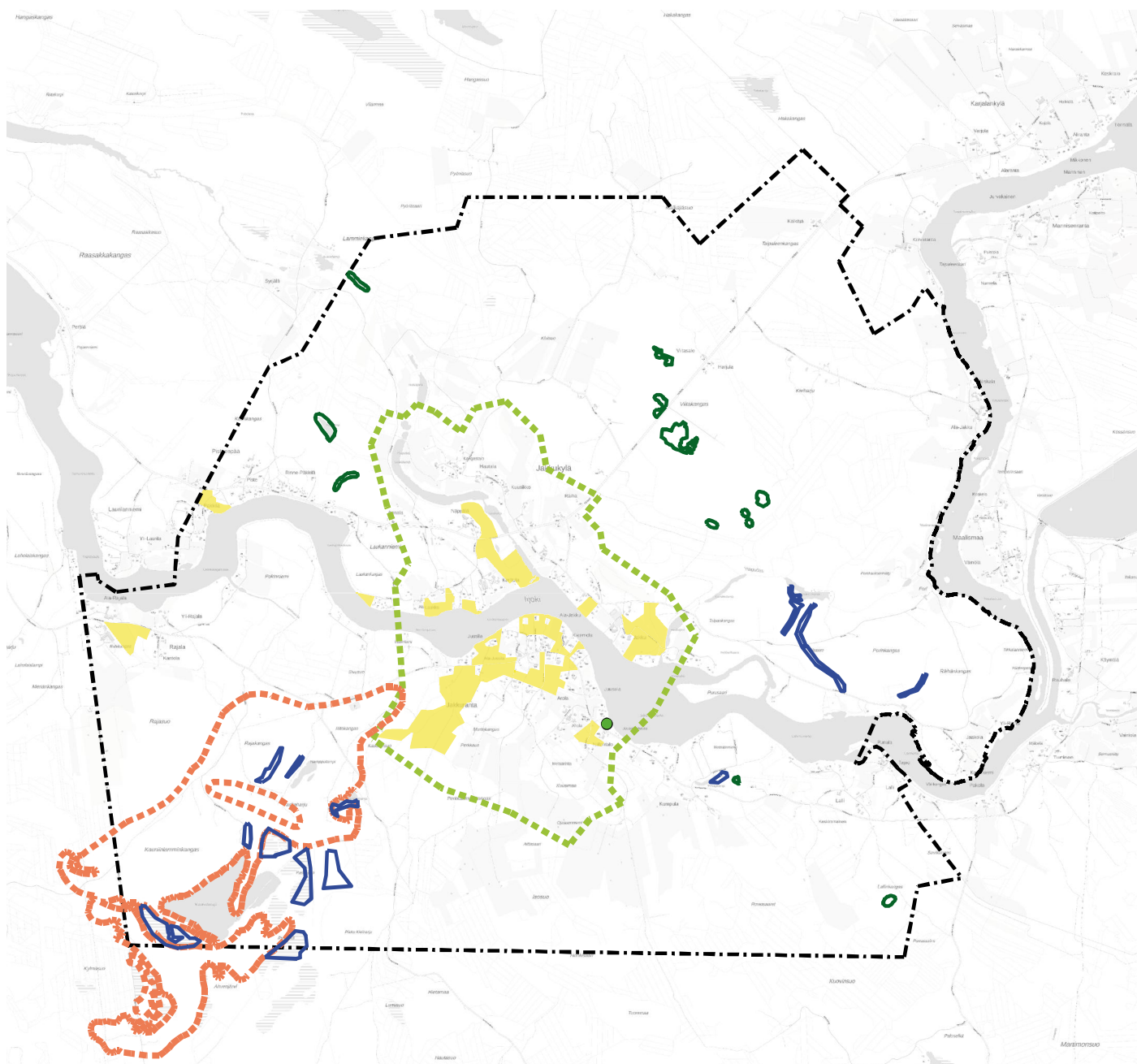

Luonnonympäristöä ja maisemaa koskevat merkinnät kaavakartalla:

Kaavakartalla on alla olevan kuvan mukaisesti maisemaa ja luontoa koskevia merkintöjä seuraavasti:

- Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, luo-1 (metsälakikohde).
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, luo-2 (uhanalainen luontotyyppi).
- Perinnemaisemakohde (Jakkurannan haka).
- Valtakunnallinen tuuli- ja rantakerrostuma.
- Maisemallisesti arvokas peltoalue.
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (Jakkukylän kulttuurimaisema lijkivarressa).

Jakkukylän osayleiskaavan luonnonympäristöä ja maisemaa koskevat kaavamerkinnät.

Muut oleelliset merkinnät:

Tulvan huomioon ottaminen:

Alin suositeltava rakentamiskorkeus määritetään yleensä tason $HW_{1/100}$ tai $HW_{1/50} + 0,3$ m perusteella. Alimman suositeltavan rakentamiskorkeuden määrittämisessä tulee huomioida myös jääpatojen riski, jolloin harvinaisiin tulvakorkeuksiin lisätään 1,0 m, ellei tarkempaa selvitystä jääpatojen aiheuttamista tulvakorkeuksista ole. Vesistöalueen tulvaolosuhteet ovat muuttuneet, kun Jongunjärven bifurkaatio kohti Kiiminkijoen vesistöaluetta on palautettu ja tulvakorkeuksien ei ennusteta nousevan ilmastonmuutoksen vuoksi. Jakkukylän kaava-alueen rakentamiskorkeuksien määrittämisessä käytetään kuitenkin arvioitua harvinaista tulvakorkeutta ja jääpatojen riskiin varaudutaan.

Kaavakartalle on määritetty useita alimpia sallittuja korkeustasoja koskien tulvavahingoille alttiita rakennuksia. Korkeudet on määritetty kaava-alueen ainoan tulvahavaintopisteen (Jakkusuvanto) tulvakorkeuden, Hiidenkosken pohjapadon yläpuolisen tulvatason, kevään 2019 tulvahavaintojen sekä Maalimaan ja Raasakan tulvakorkeuksien avulla karttatyönä tulkiten.

Alin rakentamiskorkeus joen eri osuuksilla on seuraava ($HW_{1/100} + 1,0$ m):

- Kylmäsvanto +34,9
- Kalanselkä +32,6 m
- Porin edusta +30,4 m
- Tikkalanniemi +28,2 m
- Jaakolan edusta +26,8 m
- Lallinsuvanto +26,6 m
- Jakkusuvanto +26,5 m
- Laukansuvanto +26,3 m
- Mäntypisteenkoste +25,8 m
- Lammasojankoste +25,3 m

Alimman rakentamiskorkeuden kaavamääräystekstissä todetaan, että alimmat rakentamiskorkeudet ovat yllä esitetyt, ellei yksityiskohtaisemman tarkastelun perusteella voida muuta osoittaa. Vaikka kirjattua ja viranomaisten arkistoissa olevaa tulvatietoa alueelta ei kaavaprosessin aikana juurikaan löytynyt, voi vanhoista rakennusluvista löytyä sellaista tietoa (esim. vuoden 1982 havaintoja kaava-alueelta), jolla alinta rakentamiskorkeutta voidaan määrittää kaavassa vaadittua alemmalle tasolle. Myös alueen asukkailla voi olla asian suhteen oleellista lisäinformaatiota, joka voidaan ottaa harkintaan tulevia rakennuslupia myönnettäessä.

Kaavakartalle on osoitettu rasteriiviivituksena tulvauhan alainen alue, joka on piirretty maanmittauslaitoksen KM2 korkeusmallin /laserkeila-aineiston perusteella $HW_{1/100}$ peilaten.

Kaavakartalla on myös esitetty viivamerkintänä kaksi vanhaa tulvauomaa, joita ei tule katkaista eikä tukkia.

Viheryhteystarve:

Kaavakartalle on osoitettu muutamiin kohtiin viheryhteystarve-merkintöjä, joiden tarkoitus on ohjata tapauskohtaista suunnittelutarveharkintaa M-4 alueilla niin, että tarkemmassa suunnittelussa otetaan huomioon yhtenäisten ja jatkuvien viheryhteystarveverkostot.

Maisemanhoitoalue:

Vuoden 2000 Jakkukylän osayleiskaavaan on useimpien rannassa olevien rakennuspaikkojen ja joen väliin osoitettu kapea maisemanhoitoalue merkinnällä EM-1 seuraavasti:

EM-1 Alue on tarkoitettu rannan läheisyydessä sijaitsevan rakennuspaikan ja joen väliseksi suojavyöhykkeeksi, jonka hoidosta voivat huolehtia alueeseen rajoittuvien rakennuspaikkojen haltijat. Vyöhykkeen tulee ulottua vähintään 20 metrin etäisyydelle keskiveden mukaisesta rantaviivasta. Alueella kasvavaa puustoa tulee säilyttää.

Nyt laadittavassa osayleiskaavassa vastaavaa tarkoitusta varten on kaikille rantarakennuspaikoille määritetty maisemanhoitoalueen viivarajausmerkintä, jonka tekstimääre vastaa aiemman kaavan pääperiaatteita.

lijoen rantamaisemaa kaava-alueelta.

8. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

8.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Jakkukylän osayleiskaavan 2040 rakentamattomat asumisen ja loma-asumisen varaukset tiivistävät toteutuessaan kyläalueen yhdyskuntarakennetta selvästi nykyisestä. Toteutumattomia rakennuspaikkoja on kaavan varsinaisilla A ja RA -alueilla runsaasti: Rantavyöhykkeeltä rakentamattomia rakennuspaikkoja löytyy yht. 45 kpl (33 lomarakennuspaikkaa ja 12 asuinrakentamisen rakennuspaikkaa) ja lisäksi rantavyöhykkeen ulkopuolisille A -alueille on mahdollista toteuttaa arvioilta noin uutta 30 asuinrakennusta. Edellä kuvatun rakennuspaikkavarannon pitäisi suunnilleen riittää nyt laadittavan kaavan tavoitevuoteen 2040 saakka, jos uudisrakentamisen volyymi pysyy 1-2 vuotuisessa omakotitalossa. Toisaalta on tiedossa, että vuoden 2000 kaavan rakennusalueet, johon Jakkukylän osayleiskaavan 2040 aluevaraukset A ja RA -alueiden osalta pääosin perustuvat, eivät vastaa kaikkineen kyläläisten toiveita mahdollisten rakennuspaikkojen sijainnista.

Kyläläisten tulevia, mutta vielä konkretisoitumattomia asuinrakentamisen tarpeita on mahdollistettu kaavassa M-4 alueilla, jonne voidaan joustavasti ja tapauskohtaisella suunnittelutarveharkinnalla myöntää lupia asuinrakentamiseen. Se, minkä verran mahdollinen M-4 alueen rakentaminen tiivistää tai ja laajentaa kylärakennetta riippuu siitä mitkä M-4 alueista koetaan tulevina vuosina potentiaalisimpina. Myös yksityisen maanomistuksen laajuus (tilan koko) vaikuttaa rakentamismahdollisuuksiin.

M-4 alueita on osoitettu kaavassa tukemaan jo olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta nykyisten asumisen alueiden sekä asumisen kaavavarausten tuntumaan, mikä takaa sen, ettei voimakasta yhdyskuntarakenteen hajautumista M-4 alueiden osittaisen rakentamisen myötäkään tapahdu.

Jakkukylälle ei ole odotettavissa suurta rakentamispainetta, mikä taannee sen, että M-4 alueet säilyvät täydennysrakentamismahdollisuuksistaan huolimatta pääosiltaan maa- ja metsätalouskäytössä ja kylä tulee säilymään jatkossakin maaseutumaisen väljänä. Kaikkineen Jakkukylän osayleiskaava 2040 lisää asuinrakentamisen mahdollisuuksia kylällä ja tukee sitä kautta lin kuntastrategiaa ja maapolitiittista ohjelmaa.

8.2. Vaikutukset taajamakuvaan ja kulttuuriperintöön

Jakkukylän osayleiskaavan 2040 sallima täydennysrakentaminen muokkaa toteutuessaan alueen taajamakuva tiiviimmäksi ja nykyaikainen rakentamistapa tuo myös oman muutoksensa kyläkuvaan, vaikka rakentamisessa pyrittäisiinkin kaavan yleismääräysten edellyttämään maaseutumaiseen rakennustapaan ja rakennusten sijoitteluun. Toisaalta toteutuvan rakentamisen määrä ei ole kokonaisuutena todennäköisesti kovin mittavaa, jolloin muutokset rakennetussa ympäristössä ja taajamakuvaan ovat helpommin hallittavissa ja muotoutuvat osaksi aluerakenteen perinteistä kerroksellisuutta. Alueen maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on osoitettu kaavassa kohdemerkinnöin, mikä myös informoinnin kautta edesauttaa kohteiden säilymistä jatkossakin.

8.3. Vaikutukset maisemaan

Jakkukylän osayleiskaavan toteuttamisen aiheuttamat muutokset maisemaan voitaneen käsittää pääosin yhteneviksi taajamakuva muutosten kanssa, sillä kaavan sallimat uudet täydennysrakentamismahdollisuudet sijoittuvat keskeisen kyläalueen tuntumaan tai sen välittömään lähiympäristöön olevaan asutukseen tukeutuen. Rantarakentamisen osalta maisemamuutokset pysyvät todennäköisesti maltillisina rakennuspaikkojen ja jokialueen väliin jäävien maisemanhoitoalueiden vuoksi. Jokimaisema on Jakkukylän maiseman herkin kohta, ja siltä kannalta katsottuna on etu, ettei rantarakentamiseen määrää lisätä nyt laadittavalla kaavalla, vaan Jakkukylän osayleiskaava 2040 mahdollistaa rantavyöhykkeellä ainoastaan aiemmissa kaavoissa määriteltyjen rakennuspaikkojen toteuttamisen.

Kaikkineen voidaan todeta, että suuria maisemamuutoksia (verrattaessa vuoden 2000 osayleiskaavaan) ei merkittävässä määrin synny.

8.4. Vaikutukset muinaisjäänneksiin ja muihin kulttuuriperintökohteisiin

Muutamit muinaismuistot (sm-5, sm-7, sm-13 ja sm-14) sijoittuvat aivan olemassa olevien rakentamisalueiden tuntumaan, mikä on huomioitava läheisten pihapiirien toiminnassa ja mahdollisessa täydennysrakentamisessa. Myös muutamat uudisalueet sijoittuvat hyvin lähelle muinaismuistolöydöksiä (sm-16, sm-17, sm-6), mikä on otettava huomioon alueiden tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa.

Jakkusuvannon eteläpuolella Juusonhaidan uimapaikka sijoittuu lähelle Jakkurannan tervahautaa (sm-8), mikä on huomioitava uimapaikan käytössä ja mahdollisessa jatkosuunnittelussa. Pikku-Kiviharju, itä -muinaisjäänne (sm-4) sijoittuu aivan Impivaaraan menevän ladun tuntumaan. Toisaalta ladun alla on tällä kohtaa myös olemassa oleva ajopolku, joten kaavassa ei osoiteta ko. muinaisjäänneksen tuntumaan mitään sellaista uutta maankäyttöä, joka vaarantaisi muinaismuiston säilymistä.

Tiedossa olevat muinaismuistot on osoitettu kaavakartalla kohdemerkinnöillä. Ala-Laukan muuksi kulttuuriperintökohteeksi luokiteltu maakellari on sisällytetty läheisen muinaismuistokohteen aluerajaukseen (sm-13 Laukanniemi). Lisäksi kaavassa on osoitettu kaksi muuta kulttuuriperintökohdetta aluerajauksella. Laadittu kaavaratkaisu ei uhkaa suoranaisesti tiedossa olevien muinaismuistokohteiden tai kaavaan osoitettujen muiden kulttuuriperintökohteiden olemassaoloa. Välillisiä vaikutuksia voi kuitenkin ilmetä, mikä läheiset maankäyttömuodot levittäytyvät ympäristöönsä ylittäen osayleiskaavan ohjeelliset käyttötarkoituksirajat.

Vanhat ja edelleen asutut kantatalojen ja torppien paikat ovat myös kaavaan merkitsemättömiä muita kulttuuriperintökohteita, ja niiden osalta kaavan yleismääräyksissä on maininta arkeologisten vaikutusten selvittämisestä historiallisille asuinpaikoille uutta rakentamista tai muuttavaa maankäyttöä suunniteltaessa.

8.5. Vaikutukset liikenteeseen

Mikäli nykyinen rakentamisvolyymi kaava-alueella pysyy 1-2 vuosittaisessa omakotitalossa, aiheutuu niistä kaavan tavoitevuoteen 2040 mennessä arviolta noin 100 ajoneuvon vuorokausilisäys sekä Yli-lintielle että myös Maalismaantielle. Kaava-alueelle vuosittain rakennettavien uusien omakotitalojen vaikutus liikenteeseen kokonaisuutena on vähäistä, eikä liikenteen kasvusta aiheudu uusia järjestelytarpeita Yli-lintien tai Maalismaantien tiejärjestelyihin eikä jalankulun tai pyöräilyn yhteyksiin.

Yli-lintielle tulevien mahdollisten uusien liittymien suhteen on suositeltavaa, että yksittäisten tonttiliittymien sijaan liittymät järjestettäisiin kootusti yksityisteiden varaan, jolloin myös nykyisiä suoria tonttiliittymiä voi olla mahdollista poistaa ja korvata yksityistieliittymällä.

Jakun koulun tuntumaan lijoen yli osoitettu ja toteutuksessa oleva jalankulun siltayhteys vähentää oleellisesti oppilaiden koulukuljetustarvetta ja tiivistää selvästi toiminnallista kylärakennetta. Jalankulun ja pyöräilyn yhteystarpeiden toteutuminen Maalismaantiellä, Yli-lintiellä sekä Jakuntie-Santuntie (tai vaihtoehtoisesti Yli-lintien ja Jakuntien) välillä parantaisi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta ja ulkoiluverkkoa yleisesti, mutta niiden toteutuminen ELYn hankkeina on hyvin epätodennäköistä. Toisaalta aktiivinen Jakkukylä ja lin kunta voivat pohtia ko. yhteystarpeiden toteuttamiseen muitakin malleja, kuten Jakkukylän riippusiltahanke on osoittanut.

Vuotuinen väestönkasvu kylällä (1-2 uutta taloa) on joukkoliikenteen kehittämisen kannalta vähäistä, eikä Jakkukylän osayleiskaavan alueella tapahtuva väestönkasvu juurikaan vaikuta joukkoliikennereittien kehittämiseen.

8.6. Vaikutukset virkistyskäyttöön

Jakkukylän osayleiskaavassa 2040 on pyritty huomioimaan kyläläisten toiveet virkistyskohteiden ja virkistykseen käytettävien alueiden kehittämistä. Kaavassa esitetyt venevalkamat ja uimapaidat on osoitettu vuoden 2000 osayleiskaavan perustuen; tuolloin kyläläisten hyväksi toteutamiin venerantojen ja uimapaidkojen sijainnit on katsottu edelleen potentiaalliseksi kyseisiä käyttötarkoituksia silmälläpitäen. Venevalkamien runsas määrä mahdollistaa sen, että kyläläisillä on kävely- tai pyöräilyetäisyydellä paikka veneelle ja pääsy rantaan, vaikka asuinpaikka sijaitsi etäämmällä sisämaassa. Myös uimapaidkoja on jokirannassa useita.

Kaavaprosessin aikana kävi ilmi, että rantavyöhykkeen venevalkama- ja uimapaidkoihin kohdistuu jonkin verran muutostoiveita, mutta koska laadittavan kaavan peruseriaatteena on ollut, ettei aiemmassa kaavassa määritellyn rantavyöhykkeen perussisältöön puututa, ei nyt laadittavalla kaavalla ole "päivitetty" uimapaidkojen eikä venevalkamien sijaintia.

Jakun koululta lijoen yli osoitettu jalankulun siltayhteys parantaa koko kylän virkistyskäyttömahdollisuuksia oleellisesti. Siltayhteydellä voi olla myös seudullisia virkistykseen ja ehkä matkailuunkin liittyviä vaikutuksia: Suomen ja mahdollisesti Skandinavian pisin riippusilta kiinnostanee ihmisiä laajemminkin.

Purusaaren reitti- ja laavuvaraukset perustuvat jo pääosin toteutettuun ko. alueen kehittämissuunnitelmaan. Purusaaren virkistyskäyttömahdollisuuksilla voi olla myös seudullista merkitystä. Kaavan ohjeelliset ulkoilun yhteystarpeet ovat osin jo käytössä, latuteiteinä tai metsäautoteinä. Paikoitelleen näitä yhdistämällä uusilla yhteyksillä saadaan alueelle laajahko virkistysyhteysverkosto.

Näkymä Lamminkankaan suunnalta lijoelle.

8.7. Vaikutukset muihin maankäyttömuotoihin

Maa- ja metsätalous:

Kaavan toteutumattomat asumisen (A, RA) rakentamisalueet, joiden sijoittelu perustuu vuoden 2000 osayleiskaavaan, sijoittuvat pääosin olevien pihapiirien tuntumassa oleville metsäalueille, mutta myös osin nykyisille pienille asutuksen sisään jääville peltoalueille. Tältä osin A ja RA -rakennusalueiden toteutuminen pienentää hieman metsäalaa ja sekä myös peltoalaa. Peltoalan pienenemisellä lienee enemmän maisemallista vaikutusta kuin vaikutusta maa- ja metsätalouteen, sillä korvaavaa peltoalaa on saatavissa asutusvyöhykkeen ulkopuolelta.

Myös M-4 alueilla sallittava asuinrakentaminen sekä Kivisuontien tuntumaan osoitetut teollisuusaluevaraukset vähentävät toteutuessaan metsäalaa.

Kotieläintilat:

Nykyisten eläintilojen toimintaedellytykset on pyritty turvaamaan Jakkukylän osayleiskaavassa 2040 niin, ettei niiden nykyisen eläinmäärän mukaisen suojaetäisyysuusitusalueen sisään ole esitetty uutta asuinrakentamista tai mahdollisuutta siihen M-4 alueen myötä. Suojaetäisyysuusitusalue huomioi olevan rakentamisen osalta myös valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019).

Vaikutukset porotalouteen:

Koko kaava-alue kuuluu poronhoitoalueeseen ja poronhoitolain 3 § mukaan alueella on poronhoidon harjoittamisoikeus.

PORONHOITOLAKI

3§ Poronhoidon harjoittamisoikeus:

Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta.

Kaava-alueella asuu useita poronhoitajaperheitä. Poroisäntien antaman tiedon mukaan alueella on myös useita porojen talvitarhoja sekä yksityisiä tarha-aitoja, joiden pitäminen tulee olla mahdollista jatkossakin.

Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee huomioida kaavoituksessa ja muussa poronhoitoalueella tapahtuvassa toiminnassa. Poronhoito perustuu vapaaseen laidunnukseen ja poronhoitolain mukaisesti poronhoitoa saa harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- ja hallintaoikeudesta riippumatta. Poronhoito on toiminta-alueellaan laaja-alainen maankäyttäjät. Kaikki muu maankäyttö poronhoitoalueella vaikuttaa aina enemmän tai vähemmän poronhoidon harjoittamisen edellytyksiin. Poronhoitoalueella maankäytön yhteensovittaminen on siis äärimmäisen keskeinen kysymys.

Porot laiduntavat paliskunnan alueella luontaisen rytmensä, laidunkierron, mukaisesti erilaisilla laidunalueilla eri vuodenaikoina. Laidunkierto on säännöllistä vuosien välillä, mikäli poikkeavat olosuhteet eivät sitä muuta. Laidunkierron pituus voi olla kymmenien, jopa satojen kilometrin luokkaa. Porojen laidunkiertoa ohjaa ravinto ja sen saatavuus, mutta myös alueiden rauhallisuus ja yhtenäisyys. Poronhoitajat voivat ohjata laidunkiertoa laidunkiertoaidoilla. Poronhoidon kannattavuus ja kestävyys perustuu laajoihin luonnonlaitumiin ja suurimmaksi haasteeksi koetaan yleensä laidunalueiden menetys, joka johtuu laajenevasta muusta maankäytöstä.

Jakkukylän osayleiskaavan 2040 eteläpuoleinen alue (lijoen eteläpuoli) on kokonaisuudessaan talvella tärkeä laidunalue ("paras talvilaidunalue"). Kaavan sallima asutuksen tiivistyminen ja mahdollinen laajentuminen joen eteläpuoleisille M-4 alueille vähentää toteutuessaan hieman laidunpinta-alaa, mutta suhteessa laajempaan laidunaluekokonaisuuteen, muutos ei ole merkittävä. Myös joen pohjoispuolelle sijoittuville jäkälälaidunalueille on paikoin osoitettu kaavassa mahdollisesti rakentamisen sallivia M-4 -alueita, jotka toteutuessaan vähentävät laidunalueita.

lijoen eteläpuoleisille M-4 alueille sekä pohjoispuoleisille jäkälälaidunalueille rakennettaessa on erityisesti huolehdittava, ettei yhtenäisiä metsäalueita turhaan pirstota ja että rakentamattomia alueita yhdistävät ekologiset yhteydet säilyvät. Kaavassa on osoitettu viheryhteystarve -merkintöjä mm. tukemaan ekoloisten yhteyksien säilymistä.

Kaikkineen mahdollisen asuinrakentamisen volyyymi M-4 alueilla on suurella todennäköisyydellä vähäistä ja asuinrakentaminen voi olla myös porotalouteen liittyvää, joten mahdollinen uudisrakentaminen ei aiheuttane suurta ristiriitaa suhteessa porotalouden keskeisiin alueisiin. Lisäksi koko eteläinen osa kaava-alueesta sekä joen pohjoispuolella Niskalantörmäntien ympäristö on osoitettu luontaiselinkeinojen kehittämiskohdealueeksi erityisellä kehittämismerkinnällä.

Kaavan yleismääräyksessä edellytetty poronhoidon turvaaminen tarkoittaa esteaitojen tapauksessa sitä, että tarkemmassa suunnittelussa ja alueen käytössä on huolehdittava, ettei aitarakenteisiin tule tarpeettomia aukkoja ja porojen kulun estäminen tulee varmistaa. Kaavakartalla olevat informatiiviset poroaitamerkinnot edesauttavat poroaitojen toimivuuden säilymistä.

Jakkukylän osayleiskaavan 2040 toteutumisella ei ole merkittävää vaikutusta tai haittaa poronhoidon alueidenkäyttöön edellytyksiin.

Muu yritystoiminta ja teollisuus:

Kivisuontien tuntumaan osoitetut laajat teollisuusaluevaraukset mahdollistavat monipuolisen teollisuus- ja yritystoiminnan sijoittumisen alueelle. Kaavan teollisuusaluevaraukset ovat niin laajoja, että niiden toteutuminen kokonaisuudessaan on epätodennäköistä, mutta koska alueet soveltuvat lähtökohtaisesti hyvin teolliseen toimintaan, eikä niiden välittömässä läheisyydessä ole häiriintyvää toimintaa tai muita maankäyttöpaineita, ei laajoista aluevarauksista ei ole katsottu olevan haittaa muulle toiminnalle.

Kaavan asuinalueilla (A) sallitaan myös liiketoimintaa, mikä luo mahdollisuuksia kehittää tarvittaessa joustavasti mm. paikallista mikroyrittäjyyttä.

8.8. Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen

Kaava-alueella ole kunnallista viemärintä, eikä sellaisen toteuttaminen ole nykykehityksen mukaan näköpiirissäkään. Jakkukylän alue on haja-asutusalueetta, jossa jätevesien käsittely hoidetaan kiinteistökohtaisesti lain ja määräysten mukaisin puhdistusjärjestelmin. Kaava-alueen koillisosiin Niskalantörmäntien varteen osoitetut M-4 alueet jäävät Jakkukylän vesihuolto-osuuskunnan toiminta-alueen ulkopuolelle. Jos Niskalantörmäntien varteen M-4 alueelle toteutetaan asuinrakentamista, tulee selvittää Karjalankylän vesiosuuskunnan mahdollisuudet vastata alueen vesihuollosta.

Vuoden 2000 osayleiskaavassa on lijoen pohjoispuolella Kerttulan alueella ET -varaus, jota ajateltiin tuolloin tarvittavan jätevesien puhdistamolle. Tarve on poistunut, eikä kyseistä ET -aluetta ole enää Jakkukylän osayleiskaavassa 2040.

8.9. Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin sekä terveyteen

Alueella ei ole kunnallista viemärintä, mutta jätevesien käsittelyssä noudatetaan voimassa olevia lakeja ja määräyksiä, eikä tältä osin ole tiedossa pohja- tai pintavesien pilaantumisvaaraa.

Jakkukylän osayleiskaavalla 2040 sallitaan uutta asuinrakentamista M-4 alueella tapauskohtaisella harkinnalla pieneltä osin Ritokankaan pohjavesialueen pohjoiskärkeen. Asuinrakentamisen vaikutukset tältä osin ovat vähäisiä, sillä M-4 alueet sijoittuvat pääosin varsinaisen pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolelle. Tältä osin uudisrakentamista suunniteltaessa on muistettava, että pohjavesiin mahdollisesti vaikuttavista toimenpiteistä on pyydettävä ELY-keskuksen lausunto; esimerkiksi maalämpökaivon rakentaminen pohjavesialueelle ei välttämättä ole mahdollista.

Kaavassa on runsaasti venevalkaman kohdemerkintöjä, ja niiden alueella on veneiden säilytyksen osalta erityisesti varottava, ettei öljyä tai polttoainetta joudu maaperään tai vesistöön.

Rantarakentamisen määrä on määritelty vuoden 2000 osayleiskaavassa (Jakkukylä) ja vuoden 2007 osayleiskaavassa (Karjalankylä), eikä nyt laadittavalla kaavalla lisätä rantarakentamisen määrää suhteessa aiempiin kaavoihin: Oleellisia vaikutuksia vesistöihin ei odotettavissa.

Tulva:

Kaavakartan alimmat rakentamiskorkeudet on määritelty varovaisuusperiaatteella mahdollisten rajojen puitteissa asteikon ylärajalle, koska alueelta on hyvin niukasti tulvaa koskevaa lähtöaineistoa. Kaavassa määrättyä alinta rakentamiskorkeutta noudatettaessa on erittäin epätodennäköistä, että harvinaisista vesistö- tai jääpatotulvista aiheutuisi vahinkoja. Toisaalta kaavassa määritellyn alimman rakentamiskorkeuden noudattaminen voi aiheuttaa paikallisia maisemallisia ongelmia esim. naapurikiinteistöjen kesken: Vanhat rakennukset on todennäköisesti rakennettu selvästi alemmalle tasolle kuin mitä uusi kaavamääräys edellyttää. Uusi rakentaminen tulee olemaan korkeammalla ja voi edellyttää maiseman kannalta arveluttavia tyyttöjä.

Tieliikenteen melu:

Yli-lintien ja Maalismaanien tuntumassa voi tieliikenne aiheuttaa melua. Jakkukylän osayleiskaavan 2040 yleismääräyksissä on edellytetty liikennemelun huomioon ottamista tarkemmassa suunnittelussa. Tieliikenteen teoreettiset melualueet näkyvät kaavaselostuksen osiossa 3.6.2 *Liikennemelu*.

Pilaantuneet maat:

Suunnittelualueella sijaitsevat ja tiedossa olleet entiset polttoaineen jakelupisteet sekä entinen Viitakankaan kaatopaikka on osoitettu kaavassa saa -kohdemerkinnällä (puhdistettava / kuunnostettava maa-alue). Merkinnät edellyttävät alueiden puhdistustarpeiden selvittämistä ja tarvittaessa puhdistamista.

Hautausmaa-alue ja Ritokankaan pohjavesialue:

Jakkukylän toiminnassa oleva hautausmaa sijoittuu Ritokankaan pohjavesialueelle, joka on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Etäisyyttä vedenottamon ja hautausmaan välillä on noin 900 metriä.

Hautausmaiden ja hautausmaiden pohjavesivaikutuksia voi muodostua kaivutoiminnasta sekä istutusten lannoituksesta ja rikkakasvien torjunnasta, jotka voivat nostaa tyyppiyhdisteiden ja torjunta-aineiden pitoisuutta pohjavedessä. Toisaalta Jakkukylän hautausmaa on metsähautausmaatyypinen, eivätkä puutarhanhoidolliset vaikutukset pohjaveteen ole todennäköisesti kovin merkittäviä.

Suomessa on useita hautausmaita pohjavesialueilla: ensin on perustettu hautausmaa ja sitten myöhemmin kartoitettu pohjavesialueet. Tietävästi Suomessa ei myöskään ole yhtään hautausmaiden aiheuttaman pilaantumisen vuoksi suljettua vedenottamoita. Jakkukylän hautausmaan aiheuttama pohjavesiriski on yllä olevaan tietoon pohjaten vähäinen. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan liiton vuonna 1999 tekemässä *Lähtökohdat pohjavesien ja maa-ainesten käytölle li-Ylikiiminki -harjujakso -selvityksessä* todetaan, että Jakun hautausmaalta pohjaveden virtaus suuntautuu kohti pohjoista, eikä kohti vedenottamoita.

8.10. Vaikutukset maa- ja kallioperään

Jakkukylän osayleiskaavan toteutumisella ei ole oleellisia vaikutuksia maa- tai kallioperään. Osayleiskaavassa ei ole osoitettu alueelle sellaista maankäyttöä tai toimintoja, jotka edellyttäisivät voimakkaampaa maaperän muokkausta kuin mitä normaalista talon, teollisuusrakennusten tai tien rakentamisen yhteydessä joudutaan tekemään.

Jakkukylän hautausmaan portti.

8.11. Vaikutukset luontoon

Jakkukylän osayleiskaavan 2040 toteuttamisella ei ole merkittäviä vaikutuksia luontoon, joskin olemassa olevan luontoympäristön määrä vähenee hieman tulevien vuosien saatossa alueelle mahdollisesti sijoittuvan uudisrakentamisen myötä. Kaava-alueelle tai välittömään lähiympäristöön ei sijoitu Natura-alueita, suojelualueita tai suojeluohjelmiin kuuluvia alueita, joten kaavan toteutumisella ei ole vaikutusta niihin.

Linnusto:

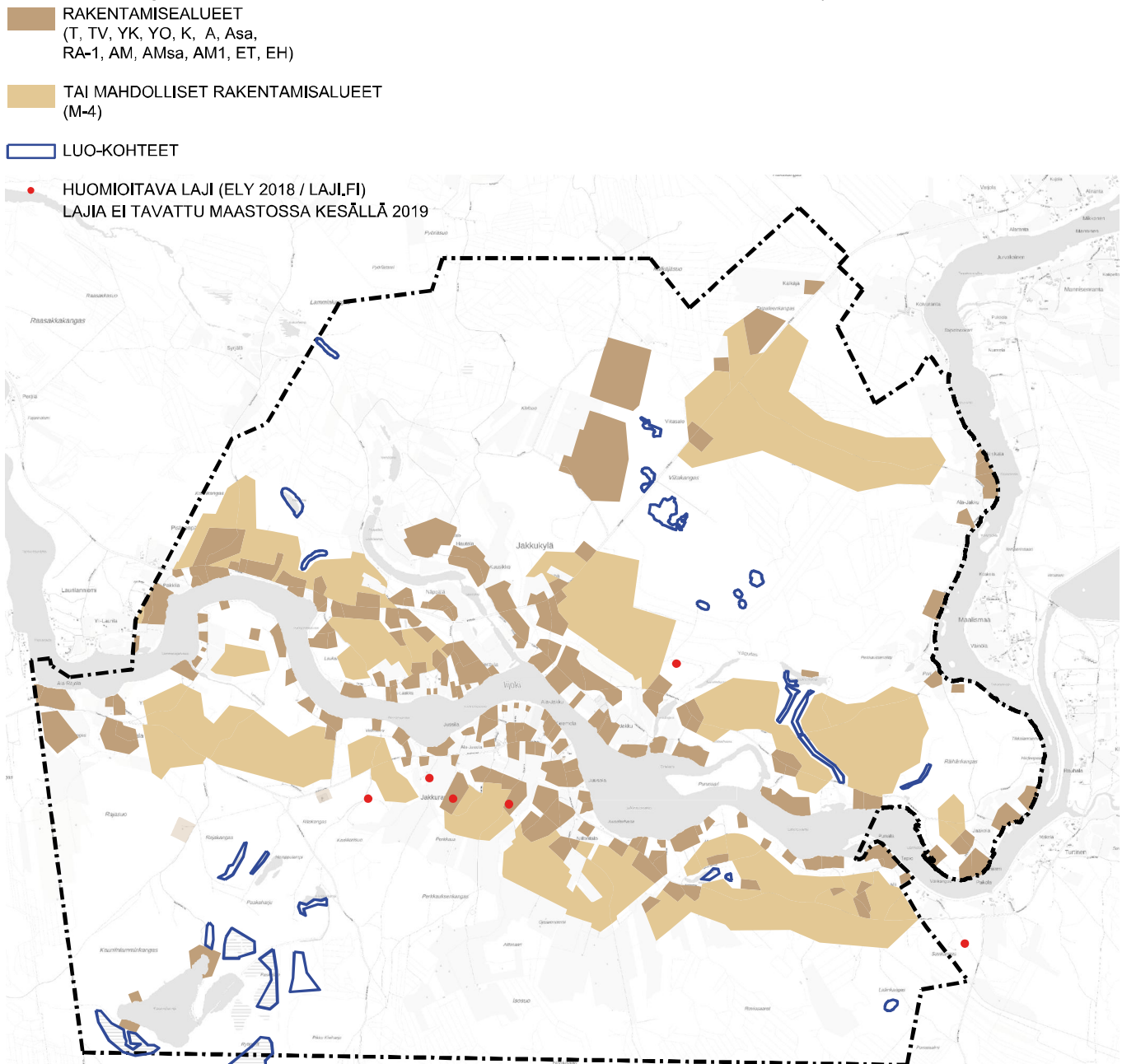
Kaava-alueella on havaittu viisi suojellisesti merkittävää lintulajia (yhteensä 9 paria), joiden reviirit sijoittuvat suurimmaksi osaksi rakentamisen mahdollistaville M-4 alueille. Mahdollinen rakentaminen tulee olemaan hyvin väljää ja maaseutumaista, joten suojellisesti merkittävillä lintulajeille jää asutuksen lisääntyessä edelleenkin runsaasti elintilaa, eikä kaavan toteutuminen vaikuta merkittävästi lintujen elinympäristöön.

Luontodirektiivin liitteen IV(a) tiukasti suojellut lajit:

Kaava-alueella on lampia, jotka ovat mahdollisia viitasammakon ja sirolampikorenon esiintymispaikkoja ja ne on rajattu kaavassa osoitettujen rakentamisalueiden ulkopuolelle, joten kaavan toteutuminen ei vaikuta merkittävästi ko. lajien mahdollisiin elinympäristöihin.

Selvitysalueella esiintyy todennäköisesti myös direktiivilajeihin kuuluvia lepakkolajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi sijaita vanhoissa rakennuksissa. Koska kaava ei edellytä muutoksia vanhaan rakennuskantaan, ei kaavan toteutumisella ole selvää vaikutusta alueella mahdollisesti oleviin lepakoihin.

Rakentamisalueet ja mahdolliset rakentamisalueet suhteessa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeisiin alueisiin.

Metsälakikohteet ja uhanalaiset luontotyypit:

Kaavatyön yhteydessä laaditussa luontoselvityksessä on tuotu esille tiedossa olevat metsälain 10 § mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt sekä uhanalaiset luontotyypit, jotka on osoitettu kaavassa luo -merkinnöillä ja rajattu kokonaan rakentamisalueiden ulkopuolelle. Näin ollen kaavan sallimalla rakentamisella ei ole välittömiä vaikutuksia kyseisiin kohteisiin; metsälakikohteet sekä uhanalaiset luontotyypit voivat säilyä edelleen osana maa- ja metsätalousalueita (M, MU-1) tai vesialueita (W). Toisaalta alueella olevalla ja asukasmäärän mahdollisen lisääntymisen aiheuttamalla ihmistoiminnalla voi olla vaikutuksia luontokohteille välillisesti, mikäli rakentaminen ja ihmisten liikkuminen sijoittuu lähelle niitä. Tämä tulisi huomioida jatkossa tarkemmassa suunnittelussa.

Suojelullisesti arvokas kasvilajisto:

Suojelullisesti arvokkaan kasvilajiston osalta viranomaisten tietokannoissa (ELY-keskus, 2018) on kaava-alueelta mainittu vain yksi kohde; Jakkurannalle sijoittuvan sammakonleikin (siljälläpidettävä, Suomen vastuulaji) esiintymä, jota ei kesän maastokäynnillä havaittu. Myöskään laji.fi tietokannassa olleita kohteita ei löytynyt kesän 2019 maastokäynneillä. Luontoselvityksen maastokäynneillä Rajakankaan kausikosteikolla luontoselvityksen maastokäynnillä havaittu alueellisesti uhanalainen rimpivihvilä sijoittuu alueelle, jonka lähiympäristöön kaavalla ei osoiteta muuttuvaa maankäyttöä, joten kasvin säilymisedellytykset ovat suhteessa maankäyttöön hyvät.

8.12. Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Jakkukylän osayleiskaavan toteuttamisella ei ole juurikaan merkitystä ilmastovaikutusten hallinnassa suhteessa ilmastopoliittiseen kokonaisuuteen, sillä kylän arvioitu väestönkasvu on pientä. Jakkukylän asukasmäärän lisääntyminen lisäänee kuitenkin jonkin verran päivittäistä pendelöintiä Jakkukylästä lihin sekä Oulun suuntaan, millä on periaatteellista vaikutusta liikkumisessa aiheutuvien kasvihuonepäästöjen lisääntymiseen. Asutuksen lisääntymisestä johtuva liikenteen määrän kasvun päästövaikutukset ilman laatuun ovat kuitenkin hyvin vähäisiä.

Kivisuontien tuntumaan (T -aluevaraukset) mahdollisesti sijoittuvalla teollisuustoiminnalla voi olla alueelle sijoittuvan toiminnan tyypistä ja laadusta johtuen vaikutuksia ilmaan ja ilman laatuun. Koska alueelle mahdollisesti sijoittuvan toiminnan laatua ei vielä tiedetä, arvioidaan ne tarvittaessa mm. ympäristölupakäytännön myötä.

Vesistöjen äärellä rantapuuston merkitys on tärkeä: Ilmastonmuutoksen seurauksena ennustettujen sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen (esim. voimakkaat tuulet) kannalta on hyvä, että rantavyöhykkeen rakennuspaikkojen ja joen väliin on varattu puustoisia maisemanhoitoalueita.

8.13. Vaikutukset talouteen

Jakun koulun tuntumaan osoitetun uuden jalankulun ja pyöräilyn siltayhteyden toteuttamisen rahoitus jakautunee lin kunnan, valtion (EU -rahoitus) ja kyläyhdistyksen kesken. Toteuduttuaan siltayhteys tuo pitkällä aikavälillä säästöä kuntatalouteen oppilaskuljetusten vähenemisen myötä.

Kaavan salliman asuinrakentamisen kuntataloudelle aiheutuvat kustannukset ovat vähäisiä, joskin lisääntyvä asutus tuo uusia veronmaksajia. Toisaalta kunnan myöntämien avustuksen tarve yksityisteiden kunnossapitoon ja auraukseen voi hieman lisääntyä M-4 alueiden mahdollisen täydennysrakentamisen myötä. Tätä silmällä pitäen M-4 kaavamääräystekstissä vaaditaan, että pysyvän asunnon rakennuspaikan tulee pääsääntöisesti tukeutua olemassa olevaan yksityistiehen.

8.14. Vaikutukset sosiaaliin oloihin ja ihmisten elinoloihin

Kaavan mahdollistama täydennysrakentaminen luo edellytyksiä Jakkukylän elinvoimaisuuden vahvistamiseen ja alueen perheille mahdollisuuksia luovuttaa entistä joustavammin uusia rakennuspaikkoja jälkikasvulle.

Jakun koulun tuntumaan osoitettu jalankulun ja pyöräilyn siltayhteys lisäänee toteutuessaan entisestään aktiivisena tunnetun, mutta joen eripuolille sijoittuvan kylän yhteisöllisyyttä. Kaavan toteutumisen vaikutukset ihmisten elinoloihin on nähtävissä suurelta osin positiivisina.

Kaavasta annetun runsaan asukaspalautteen perusteella on tiedossa, että kylällä olisi toivottu myös rantavyöhykkeen rakennuspaikkojen lisäämistä ja rantavyöhykkeen rajauksen uudelleenmäärittelyä, mitä ei tehty nyt laaditussa kaavassa. Kunta käynnistäneen rantarakentamisen osalta tulevaisuudessa oman kaavahankkeensa.

8.15. Suunnittelutilanteeseen kohdistuvat vaikutukset

8.15.1. Kaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttö- voitteisiin

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen:

Uusien rakentamismahdollisuuksien osoittaminen olemassa olevan infraan tukeutuen ja nykyisen kyläalueen lähiympäristöön tukee Jakkukylän ja lin elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Elinvoimaisen kylän tiivistäminen ja täydentäminen vahvistaa Oulun seudun yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Kävelyn ja pyöräilyn edistämistavoite on huomioitu lijoen yli osoitetulla siltayhteydellä sekä keskeisillä jalankulun ja pyöräilyn reittivaroituksilla.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö:

Sään ääri-ilmiöihin on varauduttu mm. lijoen rantarakennuspaikkojen ja joen väliin jäävillä maisemanhoitoalueen rajauksilla, joiden määräystekstissä ohjeistetaan puuston säilyttämiseen.

Tulva on huomioitu määrittämällä tulvavahingoille alttiiden rakennusten alin sallittu korkotaso varovaisuusperiaattein suhteessa vähäisiin lähtötietoihin.

Tieliikenteen melu on huomioitu kaavan yleismääräyksissä.

Kaavan aluevarauksissa on huomioitu mahdollisuuksien mukaan häiriintyvien kohteiden (mm. asutus) sijoittaminen etäälle teolliseen toiminnan aluevarauksista.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat:

Luontoarvoiltaan arvokkaat alueet tai mahdollisesti arvokkaat alueet on jätetty rakentamiselle osoitettujen alueiden ulkopuolelle, mikä tukee luontoarvojen säilymistä.

Kaavassa on viheryhteystarve -merkintöjä kohdissa, jotka tukevat myös ekologisten yhteyksien säilymistä sekä virhealueverkoston jatkuvuutta. Kaavassa on runsaasti virkistyskäyttöön soveltuvia alueita.

Luonnonvarojen kestävää hyödyntäminen on huomioitu kaava-alueen eteläosan ”luontaiselinkeinojen kehittämisen kohdealue” -merkinnällä. Aluevarauksien sijoittelussa on pyritty huomioimaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä porotalouden kannalta merkittävien alueiden säilyminen.

8.15.2. Suhde maakuntakaavoitukseen

Jakkukylän osayleiskaava 2040 tulkitsee Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaa kuntatasolla. Jakkukylän osayleiskaavan aluevaraukset ovat maakuntakaavaa yksityiskohtaisempia, mutta kaavojen pääsisällöt vastaavat toisiaan.

Maakuntakaavassa osoitettua itä-länsi -suuntaista viheryhteystarve -merkintää ei sellaisenaan löydy Jakkukylän osayleiskaavasta, mutta yhteystarpeen voidaan katsoa toteutuvan lijoen vesialueen ja siihen rajoittuvan laajan MU-1 -vyöhykkeen, olevien yksityisteiden, kaavan jalankulun ja pyöräilyn yhteystarpeiden sekä ulkoilun yhteystarve -merkintöjen kautta.

8.15.3. Suhde aiempiin yleiskaavoihin

Jakkukylän osayleiskaava 2040 / Jakkukylän osayleiskaava (v. 2000) keskeiset erot:

- Täydennysrakentaminen mahdollista nyt uusilla M-4 alueella.
- Varaus II- Yli-li -maantien oikaisulle poistettu.
- Viitakankaan teollisuusaluevaraukset Yli-lintien itäpuolelta poistettu (alueella metsälakikohteita).
- Kerttulan ET-varaus poistettu.
- Vuoden 2000 osayleiskaavan EM-1 aluevaraukset muutettu maisemanhoitoalueen rajausmerkinnöiksi ja merkinnät laajennettu kaikille rantavyöhykkeen rakennuspaikoille.

Jakkukylän osayleiskaava 2040 / Karjalankylän osayleiskaavan (v. 2007) keskeiset erot:

- Täydennysrakentaminen mahdollista nyt uusilla M-4 alueella.
- Maisemanhoitoalueen rajaus on osoitettu kaikkien rantarakennuspaikkojen ja jokialueen väliin.

8.16. Kaavan oikeusvaikutukset

Yleiskaava on lähtökohtaisesti yleispiirteinen kaava, jonka tarkkuusaste ja kaavamääräysten luonne voi vaihdella sen mukaan, millaisia asioita kaavalla halutaan ohjata. Jakkukylän osayleiskaavaa 2040 voidaan käyttää kaavassa määritellyillä rantavyöhykkeillä rakennusluvan myöntämisen perusteena K, YO, RA-1, A, Asa, AM1 ja AMsa alueilla (MRL 72§).

Koko rantavyöhykkeen ulkopuolinen alue on määritetty kaavassa viranomaisohjeistuksen perusteella suunnittelutarvealueeksi, jolloin sekä kyläalueella oleville rantavyöhykkeen ulkopuolisille rakennusalueille että myös M-4 alueille on mahdollista rakentaa uusia rakennuspaikkoja vain suunnittelutarveharkintamenettelyn kautta. Nyt laadittu kaava ei siis anna suoraan oikeutusta rakentaa rantavyöhykkeen ulkopuolisille rakennus- tai M-4 -alueille. Suunnittelutarveharkinnassa tulee huomioida mm., ettei rakentaminen keskity ja tiivisty liikaa, jolloin rakentamisen ohjaamisessa tulee siirtyä asemakaavoitukseen tai nyt laadittua osayleiskaavaa tarkempaan rakennuspaikkakohtaiseen osayleiskaavaan.

Jakkukylän osayleiskaava 2040 korvaa kokonaan aiemman vuonna 2000 hyväksytyt Jakkukylän osayleiskaavan sekä pienen osan vuonna 2007 laadittua Karjalankylän osayleiskaavaa.

9. TOTEUTUS

Jakkukylän osayleiskaavan toteutunee asuinrakentamisen osalta hiljalleen tulevina vuosina. Kävelysillan rakentaminen lijoen yli on aloitettu syksyllä 2019 ja silta valmistunee vuoden 2021 aikana.

Oulussa 30.11.2020, päivitys 9.2.2021

Merja Isteri, arkkitehti SAFA, YKS 285